

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

B i d r a g
til
Noskilde Domskoles
H i s t o r i e.

Credie Hefte,

udgivet som

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen i September 1844

ved

Skolens Rector

Dr. C. N. J. Bloch,

Stats-aab, Ridder af Dbr. og Dbr. Mb.

Noskilde.

Trykt hos J. P. C. Hansen.

Tillæg og Berigtigelser

a) til første Hefte.

Pag. 24. Om Regentzen i Roskilde. Denne skønne Stiftelses Historie er atter et sorgeligt Beviis paa den forunderlige Medlæggelseslyst, hvorved ofte Forsædrenes vise, velgjørende og gavnrige Foranstaltninger af en lidet skjonsom Efterflægt eller dens temporære Magthavere, — ikke efter Tidernes Medfør forbedres eller ved egne Gaver forøges og udvides, men — for en utidig Besparelles, Bedkommendes Forsømmeligheds, eller tilfældige Banfeligheders Skyld, som ved en bedre Bestyrelse nok havde ladet sig afhjælpe, reent ophæves og tilintetgjøres, og hvad der oprindeligt er givet til eet Niemeed vilkaarligen og imod Givernes Hensigt anvendes til et andet. Denne Skjæbne har foruden Gymnasiet (s. 1ste Hefte S. 20 fgg. og 95 fgg.) ogsaa ramt den anden af Christian den 4des nyttige Stiftelser her i Roskilde, den ovennævnte til Bolig for Conrector og 20 ældre Alumni af Kathedralskolen oprettede Regents, en Bygning, om hvis Soliditet de endnu som Hegn for Domprovstens Have og Meierkrones Stiftelse staaende Mure vidne, oprindeligt den forrige Decanats-Residents, til hvis Ombygning og Indretning var anvendt nogle tusinde Daler deels af det ophævede Domcapitels Indtægter deels af den lærde Sorgen Seefeldts store Gave (s. 1. H. S. 24 fgg. og 2. H. S. 59). I Maret 1642, netop 200 Aar før vor nye Skolebygningens Indvielse, (den Gud skjenke en bedre Skjæbne), blev denne Regents høitideligen indviet, og allerede i Maret 1753 blev den tilligemed det tilliggende Vænge (s. 1ste Hefte S. 25) samt dens Inventarium (s. 2det Hefte S. 60) solgt for den ringe Priis af 421 Rdlr. hvilken Sum ikke engang Skolen, men Domkirken fik, som fra 1676 af var kommen i Besiddelse af alle Regentzens Midler, under den Betingelse, at den skulde vedligeholde samme, hvad den ikke allene havde forsømt, men nu endog, foruden Erholdelsen af disse Summer, slap for bestandig for den Udgift, som var Betingelsen for deres Erholdelse. Af Bilag No. 7 i 1ste Hefte seer man, at den væsentligste Grund til Salget var, at det var profitabelt for Domkirken; hvortil kom de Banfeligheder, som havde gjort Rector ked af

Indretningen; om det var til Gavn for Skolen, overensstemmende med Stifternes Niemæed, eller billigt mod dem, for hvis Skyld Stiftelsen var oprettet og til hvis Bedste Midlerne vare skjænkede, derom blev ikke spurgt.

Til de herom i de forrige Hefter givne historiske Efterretninger har jeg blot at tilføie et Aftryk af de her ved Skolen opbevarede Love for Regentsalunnerne, der i det foregaaende Hefte skulde været Bilag No. 10, men hvortil dengang ikke blev Plads. Reglementet for dem, der nøde Kisten i Klosteret, skal følge, naar jeg i et følgende Hefte vil komme til at omhandle dette. — Disse her følgende Regentslove ere imidlertid ikke de af Rector H. Kallundborg ved Stiftelsens Indvielse publicerede, s. 2det Hefte S. 11, men de senere i Aaret 1653 af Bisoppen og Domcapitlet autoriserede.

Leges

Pro Scholæ Roeskildensis alumnis habitantibus in Regentia a Rev.
Duo. Episcopo et Vener. Dominis Canonicis Sancitæ.

Anno 1653.

I.

Omnes et singuli inprimis trium superiorum classium alumni, (qvi) Scholæ beneficiis aut fruuntur, aut frui discipiunt, in Regentia habitant, et quidem bini in singulis Musæis, exceptis iis, qvi aut domi Rectoris sub sedula ejus cura et inspectione vivunt aut qvi ædes Vener. Dn. Canonicorum, Pastorum et Parentum incolunt, qvorum prudentiâ et morum gravitate regi et ad officia cogi poterunt.

II.

Ubi Supremi aut in Academiam aut alio migrarunt, reliqvi, qvi ordine succedunt, sponte sua nec moniti Con-Rectorem adeunto, ut hospitium ipsis prospiciat pro conditione petentium.

III.

Qvi in Regentiam semel admissus fuerit, ne illinc emigrato aut in urbem aut ex uno in aliud Musæum, inscio et iuvito Con-Rectore, nisi forte ægrotaverit, et tamen Con-Rectori prius indicato, quam in urbem exierit. Sed simul ac convaluerit, redito. Qvi secus fecerit, post datas contumaciæ poenas, in idem migrato hospitium, si recuserit, beneficiis privator.

IV.

Pro introductione qvavis solvito Con-Rectori thalerum imperialem.

V.

Con-Rector esto omnium Collegarum moderator et supremus Inspector, ne tamen discedito á Consiliis Ven. Dn. Can. et Rectoris, si qvæ difficilliora inciderint.

VI.

Sed quo modestius vivatur, et quantum fieri potest, petulantia juvenilis præpediatur, constituuntur ex discipulis Notarii tres, quorum suum quisque ordinem habitationum incolet, et accurate notabit, si quid contra leges peccatum fuerit, idemque ingenuè fideliterque ad Con-Rectorem deferet, sub poena, qua dignus est, qui deliquit.

VII.

Horum itaque officium est, reliquis pietate et honestis moribus prælucere, sacros hymnos auspicari, notare, qui abfuerint, qui inter preces devotè se non gesserint, qui minus decenter vivant, monere, ut ignem fideliter custodiant, maturè exsurgant, turbas, si quæ, absente vel inscio Con-Rectore, datæ fuerint, componere, et quantum in ipsis est, omni petulantia obviare.

VIII.

Singulis diebus preces matutinæ et vespertinæ hoc pacto funduntur, ut horâ sextâ matutinâ in Schola omnes compareant, Deum junctis precibus oraturi de felici studiorum vi-tæque successu, communiqve patriæ prosperitate. Hyeme, quando contractius dierum tempus est, conveniunt horâ octavâ, æstate vero horâ nonâ vespertinâ, ut similiter diem precibus claudant.

IX.

Nemini abesse licitum esto, ob quascunqve tandem occupationes, nisi prius, ut sibi abesse liceat, à Con-Rectore impetraverit, et vel ipse coram, vel si ipse non poterit, per Notarium vel alium fide dignum, justam absentia causam Con-Rectori probaverit.

X.

Quicumque ergo ad præstitutum precum tempus vel sero comparuerit, vel plane abfuerit, quatuor solidos: Qui autem foris pernoctaverit octo solidos pendito: si contumaciter per plures dies emanserit et monita Con-Rectoris vel Notariorum spreverit, beneficiis privator.

XI.

Finitis precibus, ad nominis recitationem quisque modeste exito sine clamore, sine tumultu et alicujus offensione confestim se in cubile recipito; qui secus fecerit, severe castigatur.

XII.

Quo diligentius notentur, qui negligentiores fuerint, Con-Rector habeto librum, in quem referenda sunt absentium nomina, qui simul inspiciendus est, ubi Scholæ beneficia distribuenda, aut in Academiam manumitendi sunt, quo negligentia ratio habeatur in beneficiis distribuendis et Rev. Dn. Episcopus pariter ac Vn. Dn. Canonici et

Rector ipse iudicent, num dignus sit testimonio aut ullo beneficiò, qui tam negligens precum cultor exstitit.

XIII.

Quicumque vel potationi vel aleæ se dederit vel turbas et tumultus in plateis vel domi excitaverit, quietemque reliquorum ineptis vociferationibus turbaverit, vel Con-Rectorem verbis vel factis læserit, vel se post finitas preces subduxerit transiliendo murum vel grassando fenestras perfregerit, vel ullam noxam ædibus attulerit vel seram pervertendo inspectionem Con-Rectoris impedierit, cum carcere punitor usquedum damnum rependerit, tum severe castigator: Si iterato fecerit, beneficiis mutilator, et si et vitam et foedos mores non emendaverit, ceu pestis abominanda societate arcetor scholastica. Qui ebrius precibus interfuerit, simili poenâ punitor.

XIV.

Cauponæ et tabernæ publicæ similiaque loca, quæ potandi causâ frequentantur, severissime omnibus et singulis interdicta sunt sub poena relegationis; si qui post unam atque alteram admonitionem, severam castigationem et beneficiorum privationem insanâ istâ potandi dulcedine non abstinerint.

XV.

Quisque nitido, quam maxime fieri potest, utatur hospitio curatoque, ne purgamenta et sordes condiscipulis et advenis nausæ ejiciantur. Qui secus fecerit, non modò vapulato, sed propriis etiam impensis locum, quem conspurcavit, pristino nitore restituerit.

XVI.

Qui hinc aut in Academiam, aut alio migrare animo induxerit, priusquam manumittatur sartum tectum relinqvito, quicquid ad necessarios Musæi cubiculi que usus accepit, si quid vitiatum fuerit aut plane interceptum, propriis sumptibus restituito; Quod ipsum de fenestris etiam intelligendum.

XVII.

Nec integrum esto Rectori quenquam ex iis, qui Regentia habitant, ad Academiam dimittere, nisi simul commendatus fuerit à Con-Rectore pietatis, sobrietatis, modestiæ et diligentiae nomine! Et ubi manumittendus erit, simul Con-Rectorem adito, et de fideli institutione gratias agito.

XVIII.

Con-Rectoris famulus si signum dederit, quando adeundæ sunt preces, lucernas accenderit, et alia communia officia obierit, pro labore liberum eumque primum habeto in coenobium per totius anni discursum introitum.

Hæc gravia videbuntur iis saltem, qui carnis, diaboli et mundi illecebris se abripi patiuntur: Iis autem, qui Spiritu Dei reguntur, præstita facillima.

Pag. 30, Nr. 2. Med de her anførte Efterretninger om Peder Povelsen stemmer og en Notits, som Hr. Cand. Kall Rasmusen*) har meddeelt mig af „Morten Pedersens (Forf. af Skriftet om Abfalons og G. Snares Herkomst) Antegnelser i et Exemplar af P. Eberi Calendarium (No. 927, 4to, Nye kgl. Saml. paa det kgl. Bibl.)“, hvor det hedder, under 22de Septbr.: „**A**: 1572 obiit doctissimus vir M. petrus paulinus pastor ecclesiæ cathedralis Roschildiæ et sacrosanctæ theologiæ ibidem professor, qui tota biblia ter publice suis auditoribus proposuerat, ætatis suæ anno --: officii autem 31. natus Arhusiæ.“ I disse hans Embedsaar er altsaa ikke medregnet den Tid, han forud var Professor ved Universitetet, hvilket ogsaa hans Gravskrift i Marmora dan. II p. 282 udviser, efter hvilken han havde været Præst til Domkirken og Theologus i Skolen i 30 Aar og 6 Maaneder, altsaa maa være kommen hertil i Begyndelsen af 1542 eller umiddelbar og uden Ophold efter Hans Tausen; hvorefter i 1ste Hefte p. 30 Lin. 3 bliver at udslette og Lin. 7 Aarstallet 1545 at rette til 1542. Vi have saaledes (smulgn. 2det Hefte S. 58—59 og 60—62) Rækken af Lectores theologiæ i Roskilde siden Reformationen fuldstændig: 1) Hans Tausen fra 1537—1542. 2) Peder Povelsen (P. Paulinus) 1542—72. 3) Anders Lauridsen 1572—74. 4) Frands Nielsen 1574—1603. 5) Laurids Andersen 1603—1605. 6) Daniel Knopf 1605—1625. Disse sex vare tillige den ene af Domkirkens to Sognepræster, hvilket ophørte med 7) Frands Jørgensen Lector 1625—164*. 8) Jvar Bang, uvisst, hvor længe, i alt Fald kun kort, maastee 1643—44. 9) Thomas Mich. Hein, 1644—1668. 10) Christophør Schletter 1668—1672. 11) Arnold Rhuman 1672—1682. 12) Eschild Dalhuus 1682—1688, da Gymnasiet gif ind og Lectoratet i Theologien tillagdes Skolens Rector. —

Pag. 31. Thomas Mikkelsen Hein, depon. 1620, var ifølge en gammel Optegnelse født den 10 Oct. 1598, og døde Octob. 1680. KR. Det Sidste maa være en Skrivfeil, da hans Ligsteen er fra 1673 og han ikke vides at være afgaaet fra Embedet før ved Døden.

*) En meget stor Deel saavel af disse Berigtigelser og Tillæg som af de følgende Notitser ihenseendetil Personahistorien skylder jeg vor fortrinlige Literator, Hr. Cand. Philos. Kall Rasmusens høfstdberedvillige Meddelelser, som ikke blot selv har af sit rige Forraad forsynet mig med mangfoldige Bidrag, som her ville kjendes af det vedsiede Merke KR., men endog godhedsfuld skaffet mig endeel lignende af Hr. Cand. Philos. Fred. Barfod og det nye danske Forfatter-Lexicons fortjente Udgiver Hr. Cand. Philos. Th. S. Erstew, (her betegne med Markerne Bf. og E.), hvilke samtlige Herrer jeg herved bevidner min forbindtligste Tak.

Pag. 32 Lin. 6 for 1672 læs 1682.

Pag. 35 fg. Om den sidste katolske Rector Niels Blach hedder det i ovenmeldte Morten Pedersens Antegnelser paa det Kgl. Bibl. under 15 Mai. „Anno 1562 obdormi- vit in domino dominus Nicolaus Blach canonicus Roschildensis, qvi eleemosynarius prop- ter liberalitatem in pauperes dictus est.“ (KR.) Med dette Vidnesbyrd stemmer altsaa hvad Dr. Niels Hemmingsen p. a. St. siger om N. Blachs Gavnildhed imod ham som Di- scipel, ligesom det og modbeviser hvad Pontoppidan beretter om hans tidligere Død.

Pag. 37. Sammestedes er antegnet, under 30te Junii: „Anno 1555 Magister Johan- nes Blach canonicus Roschildensis vir doctissimus Romæ obiit.“ (KR.). Han har alt- saa dog været Rannik og er formodentlig, da han blev det, afgaaet fra Rectoratet og reist uden- lands, men først efter 1548, da han (efter Gjeffings Optegnelser) endnu dimitterede sin 2den Eftermand Andreas Laurentii.

Pag. 38. Lin. 1 for 1566 læs 1556. Iøvrigt har Frands Andersen rimeligviis været Rector før 1555, som man ventelig har antaget for hans Tiltrædelsesaar, fordi hans Formand Joh. Blach da døde. Men da denne allerede i 1550 udgav sine odæ sacræ i Paris, har han sandsynligviis allerede da været Rannik og tiltraadt sin Udenlandsreise, og Frands Andersen kan altsaa regnes at have været Rector fra 1549—56.

Pag. 39. Anders Lauridsen, dimitteret af Joh. Blach 1548. Blev, efterat han var bleven Prof. Theol. i Kbhavn, 1586 Bibliothekar hos Kong Frederik den 2den. S. Confe- rentsr. Verlauffs histor. Efterr. om det store Kongelige Bibliothek, S. 9.

Pag. 44. Paulus Petrejus skal efter en Optegnelse af Gjeffing først være født 1550 og dimitteret af Rector Halveg 1570, hvad og kan passe sig med at han 1574 blev Collega ved Skolen, samt 1586 (altsaa 36 Aar gammel) Prinds Ulrichs Informator. Men da maatte han allerede Aaret efter han var bleven Student, (maaſtee ved sin Faders Domprovstens Ind- flydelse), have faaet en Præbende, ifald det ellers er den Paulus Petri, som (ſee Scr. Rer. D. p. 604) har omtr. 1571 underſkrevet Statuta vicariorum som Possessor altaris Sti Tho- mæ Apostoli.

Pag. 45 Lin. 21. Lauritz Andersen var endnu Rector d. 30 Jan. 1604, da Saxe Jensen af ham fik Degnetjenesten i Sengeløse. S. dennes Levnet nedenfor, som dep. 1606.

Pag. 46 Lin. 8. Efter det Nysanførte blev Mads Birkeop først 1604 Rector, til hvil- ket Embede han blev hjemkaldt fra Wittenberg, hvor han havde studeret i 3 Aar efterat have været Hører her ved Skolen (ſ. 2det Hefte p. 33), og tog til den Ende Magistergraden i Kbh. den 5te Dec. ſ. A. (ſ. nedenfor ved Hører Enoch Jacobsen).

Pag. 52. Albert Jørgensen deponerede fra Roskilde Skole 1621. Ifølge hans eget

Opgivende i Ringsted=Herreds-Bog var han først 1625 bleven Hører. Var tvende Gange gift og havde med den sidste Kone 3 Døttre. Bf.

Pag. 55. Under No. 4 er Skriftet *Mayoφovia Persica* ex Herodoti Thalia gr. & lat. Lips. 1622 urigtigen efter Mollerus tillagt vor Rector Joh. Friderichsen. Forfatteren er den Leipziger Professor Joh. Friderichus, som dedicerede dette Skrift til 5 unge i Leipzig studerende danske Adelsmænd og Samtliges Hovmestere, hvoriblandt Steen og Lave Bilde og deres Hovmester Ebbe Jensen Bruun, (om hvilken nedenfor som Deponent fra 1616). Jøfr. Suhms Samlinger, 1, 3, S. 144. KR.

S. 58. Actstykke til Rector H. Kallundborgs Levnet, meddeelt af Hr. Kall Rasmussen. I Consistorii Dom=Copibog fra 1663 til 1670 findes S. 94—106: „Domb imellom M. Hans Callundborg Rectorem Scholæ Roëschildensis och M. Anders Guntzow*)."

Sammestedes S. 95—96 er følgende Brev af Mag. Anders Guntzow indført:

„Ευχρίαν, εἰσακτίαν καὶ εὐπραξίαν.

Hæderlig och høylærde M. Enevold Randulf med de andre Capitularibus her udi Roeschilde, mine ærværdige tilfortroede Venner och Befordrere. Jeg Undersch. er kommen i Erfaring om den store Betsværing, som Bertell Hører ligger paa Halsen for den mangfoldig Frequentz till hans Lectie, at hand icke eene kand haffue saa tillbærlig Inspection med dem, som det sig bør, men behøffuer tit och ofte eens aff Degnenis Hielp. Dertil med er mig i Sandhed berettet, at hand besværer sig offuer at vddeele Eleemosinam till Børnene for adskillige Forhindersers Schyld och muligt ville gierne entlediges fra den Nødsommelighed; dog beretter jeg ey det i den Meening, at jeg ville forføre den gode Mand derfra, det forbiude mig Gud; men om det saa i Sandhed haffuer oc Bertell vill selff godvillig sige sig aff med den, da siunes Ungdommens Gaffn og Beste at kunde søges, om en rogift Karl ville tage sig samme Betsværing paa igien och baade vddeele Eleemosynam paa och informere den halffue Part aff Bertells Discipuler, oc kunde samme Person være først Lecties Hører, efftersom den Stoell och Benche, som staar tilsiune i den Scholes Afdeeling, huor Bertell læser, vdvifer 5 Lectier uden Tvifl at haffue været oprettet i forrige Tider foruden Sinchernis Lectie. Derfor dersom dett hæderlig oc ærværdige Capitulum vill consentere en først Lectie at motte igien oprettes, da haffuer min kiere Moder och jeg i Jesu Raffn for godt anseet at deputere till Hielp at lønne en Hørtere Renten aff de to hundrede Rdlr., som bleff udloffuet i S. Faders, och af det hundrede Rdlr. i Sl. Appelones Testamente till fattige Skolebørns Thieniste, och ydermeere Personens fri Kost

*) Mag. Anders Guntzow var en Søn af Hans Andersen Guntzow, der havde været Borgermester i Halmstad, men døde i Roskilde den 3die Jan. 1655, i År 1656, (Pontoppidans Marmora Dan. 2, 277). Han blev senere Præsident i Hofretten. (Deponerede 1641 fra Kunds Gymnasium).

i det første Aar vdi vort Huus. Och hues den Ere maa mig vederfares i min Liffstid at maa kalde en Hørere aff mine Slectinge eller Kyndige, som jeg befinder at være schickelig och lærd, da beplicter jeg mig herimod, at, naar min kiere Moder eller jeg ved Døden afgaaer, da vill jeg den Lectie med rundere Tilleg haffue i Betenckende, at Hørerens Løn kand bliffue vell forbedret; disimidlertid forsee jeg mig ydmogeligen till, at de hæderlige Capitulares, om muligt er, Personen med en Sogn eller andet beneficio aflegger och, naar en aff de andre Hørere bliffuer til Genlighed befordret, at hand och hans Eftterkommere da maa ascendere och jeg maa da i hans Sted en anden vocere, och hues noget Præstefald her under Capituli Jurisdiction vacerer i Fremtiden, at hand eller hans Eftterkommere motte bliffue dertil aff de hæderlige Capitularibus for nogen Fremmet befordret, om hand er dyctig och Gaffuerne Meenigheden befalder. Naar jeg bliffuer værdig till at fornemme mine gunstige Herrers gode Resolution herpaa schriftlig med sine Conditioner, vill jeg strax stille en Fundaß derpaa och visse Haandskrifter dertill deputere och Personen inden kort Tid vocere, formodendis herhos, at denne min drifstig Ansøgning till det beste interpreteris. Jeg vill hermed haffue mine ærværdige Capitulares med alt kiert haffuende Gud i Vold troligen befalit, forbliffuendis

Roeschild den 13 Novembr. 1655.

D. J. D. W. T. U.

Anders
Hansen Guntzov.“

§. 97—98 følgende Indlæg af Mag. Hans Pedersen Kallundborg:

„Viri excellentissimi, Patres Academiae spectatissimi.

Den Sag imellem H. och H. Mand, M. Anders Guntzow och mig er saaledis beschaffen: Ut hans Fader, Sl. Anders (sic) Andersen, och hans forrige Hustrøe, S. Appelonne March(us)zdaatter, gaff paa deers Yderste till Dombstolen i Roschild huer it hundrede Rdlr. och til de Fattige huer it hundrede Rdlr., tilsammen 400 Rdlr., saafom Testatorum ultima voluntas bleff aff Prædichestolen i Domkirchen vdi mange got Felches Paahør forkyndet. Nu begierede jeg siden, at forn. 400 Rblr. motte tilsammen forbliffue till Skolen, at den nederste Collega Scholæ, som dagligen schulle uddeele Brød till Skolebørnene, kunde haffue den aarlig Rente till sin Løns Forbedring, som ellers vaar saare ringe, hvorimod jeg for min Person bevilgede, at velbem.) M. Anders maatte saa indsette i den første Classe, naar den bleff leddig, huilchen Beqvem hand begierede. Herpaa haffuer M. Anders indgiffuet paa Capitelet den i Rette lage Misfiv, huilchen iche kunde indgaaes, efterdi hand iche ville være fornøyet dermed, at mand annammede en Karl ham till Willie, men hand vilde tillegne sig och Sine den Høghed at indsette alle Collegas, een efter den anden, evindeligen; da er hand dog vell plictig till vden nogen Condition eller Bevilling at legge fra sig de 400 Rdlr., Halffparten till Domscholen och Halffparten till de Fattige. Siden den Tid haffuer

adskillige Collegæ Scholæ gjort sig Reiser och Bekostning till Kiøbenhaffn at fordre Renten, men icke haffuer bekommet noget fornøyelig Svar, huorfor jeg self reiste till Kiøbenhaffn och talede med hannem udi hans Huus paa Christianshaun vdi hans Hustrues Nærværelse, da hand svarede, at efterdi Sagen om Arffuerrettigheden imellem hannem oc hans Sl. Hustrøes Arffuinger vaar indsteffnit til neste Herredag, vilde hand bringe det saa vit, at baade Domsstolen och de Fattige skulle bliffue fornøede, som hand oc haffuer giffuet Offrigheden i Roeschild paa de Fattiges Vegne Henvisning for de 200 Rdl. oc paagaaende Rente til W. Jörgen Damians, s. R. M. Tolder i Roeschild, och andre, huilchet hand self icke necter, huorpaa io endeligen følger, at hand ocsaa bør at betale Stolen sin (sic) 200 Rdlr. med sin Rente fra Testamenternis Dato; thi den Condition, som hand sig paa berøber, berøer icke paa de 200 Rdlr., men paa 400 Rdlr. och meere, som hand efterhaanden vilde legge dertill, saa at hand self er gaæn fra sin egen tilbødne Condition, idet at hand haffuer erlagt de 200 Rdlr. till de Fattige, huilche efter hans Misfives Meening skulle værít perpetuerit till Domscholen. Huorfore jeg herpaa begierer Domb, som kand være den hæderlige Mand, M. Anders self, reputedlig, Gudk Vre, boglige Konster och Vngdommen till Forfremmelse. Dat. Roeschild den 26 Junii Ann. Christi 1664.

Hans Pedersen

Kallundborg. m. ppria."

Den 7de Septemb. 1664 affagdes følgende Dom (S. 105—106):

„Da efter Tilltale, Siensvar och denne Sags Leilighed bleff for Retten affagt, at eftersom M. Hans Calundanns efter Capitularium Fuldmacht prætenderer paa Roeschilde Domscholes Fattiges Vegne 200 Rdlr. hos M. Anders Guntzov, som schall være udloffvit, Helten i hans Sl. Faders och Helten i hans Sl. Hustrøes Testamente, och for os ey er i Rette lagt noget fuldkommen, huormed bevises meere till Roeschild Domscholes Fattige at være udloffued end hundrede Rirdlr. efter hans Hustru, Sl. Appelonue Marchsdaatter, som døde in Augusto 1655, at skulle till Skolens Fattige erlegges den 11 Decembr., som det i Rette lagde hendis Liffs och Leffnis Schrifft, af Prædichestolen oplest, udvijsjer oc M. Anders self siden den 13 Novembris nest derefter i samme Aar udi sin Misfivie till Capitelet expresse vedgaar, da efter sliq Leilighed viste vi icke nu at tilldømme M. Anders Guntzov meere at betale till forneffnte Fattige end bem. hundrede Rirdlrs Capital med deß Rente fra den Tid, de ere udloffuede at skulle betales. Affagt paa Consistorio udj Kiøbenhaffn Aar och Dag, som forskreffuet staar.

Sub Rectoris Sigillo."

Pag. 35. Rasmus Simonsen. I den 2den Udgave af Peder Laalles Ordsprog trykt af Gotfried af Gemen 1508 begynder Overstriften til Terten saaledes: „Petri Laglan-

dici, cognomento Legistæ, Parabolæ - - cum explanatione Christierni Petri, Magistri Parrhisiensis, extracta pro bona parte ex adnotatis per piæ memoriæ presbyterum & præceptorem suum Erasmum Simonis, Roeskildensis ecclesiæ vicarium, & recognita per Jodocum Badium Ascensium, Incipiunt feliciter." Vidrag til den danske Digtekunstes Historie ved Nyerup og Rahbek. Kbh. 1800, 1ste Deel, p. 9.

b) til andet Hefte.

Pag. 7. Corrector siden Domprovst i Viborg von Ehtens Dødsaar angives ogsaa at være 1654 paa Gjeffings Tabell over Zoega-Stammen, Jubell. 3 p. 409, saa at det af ham andetsteds anførte 1649 formodentlig er urigtigt.

Pag. 8. Hans Lauridsen (Slaglundsens) dep. 1623 blev i Mai 1631 som Corrector creeret til Magister.

Pag. 22. Til Overlærer (nu Provst) D. P. Smiths Skrifter hører ogsaa Afhandlingen om Grændserne og Forskjellen imellem den geistlige og sciensistegemlige Veltalenhed, i Sjell. Landemodsforhandl. I. p. 349.

Om Hørerne ved Skolen.

Pag. 34. Lin. 5 Petrus Andreae efter Nyerups Litt. Lex. Peder Andersen, død 1599. Men den af ham udgivne Bog Joh. Casæ Galateus sive de morum honestate et elegantia libellus anføres først som udgiven Havn. 1602.

S. S. nederst. Enoch Jacobsen, har uden tvivl allerede 1604 været Hører, da han lykønskede Rector Mads Rolding til Magisterværdigheden. Var ifølge Dedicationen af hans Epigrammatum lat. liber I til Dn. Johannes Petri Valloensis, allsaa før 1590, da denne (s. disse Vidrags 2det Hefte p. 33) blev Præst til Greve og Kildebrønde, i sin Barndom (in tenella mea ætate) underviist af ham i Roskilde Skole. Hans Epitome cohortis Hæreticæ &c. per Enochum Jacobi Roschildensem, Scholæ patriæ *συνεργου* 1608, 8vo, er dediceret til 6 Roskildske Kanniker, „Ex Musæo hypodidascalorum Roschildensium 5 Mai 1608. — Bag i hans ovenanf. Epigramm. lat. lib. I findes af ham: Gratulatio in lavream magistralem, qua clarissimus vir, D. Matthias Coldingius, Havnix 1604 die 6 Decemb. exornatus est. — Oda nuptialis til M. D. Knoff (gift 1606, 7 Cal. Novemb.) — Elegia in obitum Jac. Wind (Gefedegn i Roskilde, † 14 Apr. 1607). — *ἑμβλημα* til M. Mads Roldings Bryllup i Roskilde 1608, 5 Iduum Maii. I den anførte Gratulatio til M. Rolding hedder det:

„Roschildæ quondam te culta lycea docentem
 Eximia norunt dexteritate virum.
 Hinc te doctrina gravidum Germania vidit*)
 Hinc Schola percelebris quam Witeberga colit
 In studiis novit tres desudasse per annos
 Et dona ingenii te cumulasse tui.
 Post Roschildensis revocat te Exedra, verendi
 Nunc ibi Rectoris munia celsa geris.“

Hans Epigrammatum liber secundus er dediceret (Roesk. 25 Jan. 1611) til M. Povel Pedersen, Præst og Kannik. Han har troet at burde udgive Bogen bl. A. „ut scholasticæ juventuti (qvæ in artium exercitiis nequaquam cessare debet) *ἐπιδείγμα* imitandum relinquerem. KR. — Man ser altsaa af dette og flere Exempler, saavel som af den Dygtighed i Latinitet, som Rector B. Schnabel gjorde til Betingelse for Hørerens Antagelse og de skriftlige Prøver, han lod dem gjøre, at disse Embedsmænd i fordums Dage, uagtet deres ringe Kaar, ingenlunde have været saa udelige Personer, som man i nyere Tider ofte har villet gjøre dem til. (Sof. mit Forsvar for disse i Kjøbenhavnsposten 1832 No. 41—43.

Pag. 35 Lin. 4 nedenfra. Olaus Christierni, Oluf Christensen, dep. først 1615 altsaa ikke Hører 1614. Blev Præst i Roskilde. Søren Povelsen Sudichærs 2den Hustru var en Datter af ham (Pontopp. Marm. Dan. 2 p. 303). KR.

Pag. 36 Lin. 7. Laurids Willumsen, dep. her fra Skolen 1614, blev først Baccalaur. 1618. Uvisst, hvad Aar han her blev Hører; men er herfra forflyttet til Bordingborg, hvor han var Rector for Skolen fra Juni 1620 til 10 Dec. 1624 (f. Prof. Suhrs Smaa-skrifter 2den Deel, Kbh. 1843, p. 51—52). Blev derefter Sognepræst til Høie=Laastrup (Hofmans Fundatser 7 S. 39) og døde 1648 ifølge Henrik Madsen Vallensbæchs Epigrammata (Tria & Tringinta Epigrammata, qvæ V. D. ministris Ecclesiarum Provinciæ Smörum religiosissimis loco strenæ obtulit H. M. W. anno 1652 &c.) af hvilke To ere til ham. KR.

S. S. nederst. Niels Thomesen, — blev 1630 fra Rector i Kallundborg Sognepræst til Narby i Sjælland, men døde samme Aar. Hans Gravskrift i Marm. Dan. I p. 210—11. KR.

Pag. 37. Thomas Thomesen, dep. 1620. Maastee var det ham som var Præst til Saaby og Risserup. (Gjeff. Jubell. 3, S. 346). KR.

*) Mads Kolbing, som var Hører 1591, har altsaa efter den Tid studeret 3 Aar i Wittenberg og er ber- fra 1604 hjemkaldet til Rectoratet.

Ibid. Hans Madsen, dep. 1621. Levede endnu 1652 som Præst til Brøndbyerne i Sjælland, s. H. M. Vallensbeks Epigrammata, hvor der findes Et til ham, de patre suo p. m. Sch. Roeschild, olim Rect. (neml. Mads Golding). KR. s. 1ste Hefte p. 46.

Ibid. Frederic Jensen Busch, dep. 1627. Er den Samme, som Matricken kalder Frideric. Jan. Rinkjöbing, født c. 1602. Efterat han i næsten 11 Aar (fra 1629) havde været Hører i Roskilde, blev han 1640 (fra øverste Hører) Sognepræst til Harrested og Allindemagle. (Fortegn. over Præster ord. af Brochmand). KR. Bf.

Ibid. Bertel Jørgensen, s. ovenf. p. 7 Tillægget til H. Kallundborgs Levnet.

Ibid. Jens Danielsen, blev uden tvivl Præst til Ferslev og Vellerup, og Provst i Horns Herred. KR.

Ibid. Christian Frederiksen dep. 1643. Var (Bf.) i Marts 1649 Hører i 5te Lectie. Blev derefter Sognepræst til Åsminderup og Grandløse, hvilket han endnu var 1670. D. 11 Dec. 1655 gjør Hilleborg, Sl. Christopher Pachs's til Steensballegaard, bitterligt at hun var ham 600 Rdlr. in Specie skyldig, som han havde laant og forstrakt hende med, hvorfor hun har pandtsat ham en Bondegaard i Ludse Herred i Vendebo-Bye. KR.

Ibid. Gregers Michelsen, dep. 1644. Blev 1654 Rector paa Hørlusholm, s. P. Schades Levnet i 1ste Hefte p. 59.

Ibid. Rasmus Hansen, som her 1645 blev 5te Lectie-Hører, var Rasmus Hansens Brochmand, som derefter 1647 reiste udenlands, 1654 blev Prof. Histor. i Sorø og døde som Prof. Theol. i Kbhavn 1664. See videre i Worms Lex. KR.

Ibid. Hans Windekilde, dep. 1648 og s. A. Hører ved Skolen. Reiste derefter udenlands som Hofmester for Christopher Urnes Søner. 1654 Præst til Steenløse i Sjælland og Provst i Østykke H. Døde 1711, s. mere om ham og hans Skrifter i Gjeff. Jubell. III 1, p. 373 og Nyerups L. Lex.

Pag. 38. 1677 Henrik Samuelson giver senere, men uden Aarstal, som 5te Lectie-Hører en her befindelig Fortegnelse over sine Embeds-Indkomster. Succederedes inden Juni 1681 af M. H. Tønsberg.

Ibid. 1681, den 10 Junii undertegne Hørerne sig paa en Indberetning om deres Løn, Mogens Hanssøn Tønsberg i 5te Lectie, afgit 1684, da S. L. Lind kom i hans Sted. Peder Hansen Ulk, i 4de Lectie, ascenderede aldrig høiere, s. 1663 og 1693. Jens Jacobsen Gjærning, i 3die L.

Christen Andersøn Agerholm, i 2den L.

Niels Söfrensens Mai, i 1ste L. Var 1684 avanceret til 3die L. Hører.

Ibid. 1684 blev Steen Laurisen Lind strax øverste Hører. Efter ham nævne sig paa en udateret Indberetning om deres Løn, men uden tvivl af samme Aar, da Søren Lauridsen, som

var Hører 1685, endnu ei findes derpaa: Peder Hansen Ulf, Niels Mai, Peter Trojel og Dittlef Hansen Lidstrup. Gjerning og Agerholm altsaa maae være afgaaede.

Ibid. 1685 maa Lidstrup være afgaaet, da Søren Lauridsen Kilde i Jan. 1686 nævner sig som 1ste Lectie-Hører; og ligeledes 1686 Niels Mai, da Anders Balch uidentviol i dette Aar blev Hører, (s. p. 39), men de andre senere findes at være vedblevne.

Pag. 40. Imellem 1708 og 1710 henhører det Følgende om N. S. Lyngby.

Pag. 41. Nic. Sørensen Lyngbye, blev Hører 1709, hvilket han var i 8 Aar til 1717, da han succederede sin Fader som Capellan til Domkirken, men døde 1721 ugift. 3 Ligstene fandtes i Domkirkens nordre Gang, efter Gjeff. Jubell. 3 p. 380, over ham, hans Søster og Fader, som efter Pontopp. Marm. Dan. var død 1717 i hans Alder 80, Embedes 50de Aar, med Symb. Consumar dum consummor. Jvf. 2det S. p. 41.

S. S. Johan Castrup. Født 1674 i Rastrup paa Almager; Søn af Jens Svendsen Liirman, Gaardmand samlesteds (Blochs haandstr. Saml. til d. Fyenste Geistligheds Hist.) Bloch fortæller (ansførte Sted) Følgende: „Da han var 1- Aar (Det ene Tal ulæseligt) gammel, blev han udsendt til at kiøre Ploug strax ved Landeveien efter hans Faders Befaling, men da han ikke kiorte Plougmanden til Maade, fik han et Par Nap af Plougkjæppen, hvorover Drengen blev vred, forløb Plougen og begav sig lige op til Præsten, M. Laurids Grønbeik i Taarnby, og bad ham i sin Enfoldighed, at han vilde lære ham at blive Præst. Den gode M. Grønbeik studsede ved den Begiering og spurgte ham, hvad der kunde bevæge ham til at falde paa Sligt. Han svarede hurtigt igjen: Jo! fordi jeg seer, at Præsterne kan gjøre Alt hvad de ville. I Torsdags Aftes, da der var ringet helligt til den store almindelige Bededag, saae jeg Eder til Hest at jage Arbeiderne fra Plougen, da I tillige brugte Eders Spanstrør, og dog hører jeg Ingen puffe; men Alle løb og vare villige til at overlade Eder Marken; jeg derimod kan ikke kiøre en Tommebred uden for Furen, førend Plougkjæppen kommer mig om Dren. Nei farvel Ploug, farvel! Bibelen! Bibelen! Mag. Grønbeik, som var en meget alvorlig Mand, faldt i Forundring over denne Drengs færdige og driftige Tale, spurgte, om han havde Lust til at gaae i vor Frue latinske Skole. Drengen svarede: Ja gjerne! Præsten fereholdt ham, at der og vantede Hug, Sult, Nattevagt; han svarede: Intet lysr mig, naar jeg kun kan lære. Dernæst prøvede Præsten hans Hukommelse og derfor forelæste ham det Bekjendte, som han bagefter skulde igientage, *Omnia conando docilis solertia vincit*, Drengen svarede med Færdighed: *conando docilis solertia vincit*. Derpaa satte Præsten ham i vor Frue Skole og, da Faderen i Byen knurrede noget derover, skrev M. Grønbeik ham dette syndige Brev til“: (Brevet, af hvilket vel ovenstaaende Beretning er taget, er ikke indført). Ifølge Bloch blev han 1696 Hører i Hølsinger-Skole, fra hvilken han tog Afsted 17 April 1703; Baccalaur. 1705; Alumnus paa Elers's Collegium (hvor han studerede Medicin); Hører i Roeskilde-

Skole; Magister 1714. — Ifølge Nykjøbing-Skolebog (Nr. 3) blev han d. 22 Juli 1720 kaldet til Nykjøbing-Skoles Rectorat. Af Mag. Joh. Rehling's Vita i det Siællandste Bispe-Archiv sees, at denne og de Andre, Gastrup i Kbhvn. (Roskilde?) havde havt under sin Underviisning, fulgte med ham til Nykjøbing. Rehling tilføier: „Ejusdem itaque accurata, fideli et sedula informatione cum egregio in bonis artibus profectu, frui perrexi“ &c. 1724 blev han Capellan til Nysted paa Laaland; d. 24de Febr. 1730 Sognepræst til Rippinge og Brarup paa Falster, hvor han tiltraadte Embedet, men døde under et Ophold i Nysted (hvor han ogsaa ligger begravet) d. 30te Mai 1730 (Blochs Saml. og et Haandstr. ang. Rippinge-Kirke). Bloch tilføier: „Han var en meget lærd og retsindig Mand.“ (NB. Rhodes Laaland og Falster). KR.

Pag. 42. Frederic Rasmussen, er rimeligviis snarere den Fridericus Erasmi, som dimitteredes herfra Skolen 1726, og ventelig, da han var en Svoger af Rector B. Schnabel, har været en af de mange Disciple, der fulgte med denne hertil fra Kjøge Skole.

Pag 43. For Steen Lind læs Johannes Lind, hvis Fader Conrectoren hedde med Fornavn Siheen, s. 2det Hefte p. 17.

Pag. 44. Matthias Eilschow var endnu 1788 Sognepræst til Fraugde i Fyen, hvor han fort efter døde.

Pag. 47. 1781 Nic. Agerup blev Mag. og Sognepræst til Roager i Hvidding Herred, Ribe Stift, hvor han findes 1788.

S. 64 Lin. 17 siges urigtigt, at herværende Frue Kirkes Taarn for et Par Aars Tid siden har faaet Tegls ifstedetfor Blytag. Dette er allerede steet langt tidligere og under en anden Bestyrelse, skjndt efter B. Schnabels Tid; maaskee ved en Hovedreparation omtr. 1812.

Fortegnelse

over de i Roskilde Cathedralskole underviste og fra Samme til Universitetet dimitterede Disciple, med kort Angivelse af hvad der har kunnet erfares om deres senere Liv og Stilling, saa langt tilbage i Tiden, som det var muligt at opdage. •

Den ældste i Skolens Archiv befindtlige Protokoll over dens Disciple, og hvad disse have erhholdet i Badmel (senere Klæde) til Klæder, samt andre Beneficier, begynder først fra Aaret 1685. Og da denne Hjælp udentviis har været udstrakt til alle Skolens Disciple, saasom de da maatte forrette Chortjeneste i Kirken, kan man antage heri at have en fuldstændig Fortegnelse over samtlige Skolens Disciple og Dimitterede fra den Tid af. Adelens eller andre rige og fornemme Folks Børn, som ikke nøde Beneficier, sees sjelden at have frepenteret Skolen

før langt hen i det attende Aarhundrede. Noget tidligere, nemlig fra Aaret 1637, begynder vel den her befindelige Protokoll, som Deputator, een af de ældste og paalideligste Disciple, som dertil bestilledes, holdt over de Disciple, der nøde fri Kost i Duebrødre Kloster (regia mensa, Kongens Kost), og hvori denne Deputator har skriftlig paa Latin aflagt sin Sed, ligesom de Andre ogsaa her ved Underskrift manu propria forbandt sig til Lydighed mod de foran i samme Protocol indførte latinste Love, udstedte u. 23 Oct. 1591 af Niels Hemmingsen og Christopher Knoff, dengang sandsynlig Scholarcher: men da dette kun var et vist Antal Disciple, som antoges og afgik forskjellige Gange om Aaret, og der ei er antegnet, hvilke af disse der hvergang dimitteredes til Akademiet, samt de fleste ere nomina obscura, er det ikke muligt her at erholde nogen ordentlig og tilstrækkelig Efterretning. Endnu noget tidligere Dplysning giver vel Universitetets ældste Matrikel-Protokoll, som begynder med Aaret 1612; men da denne deels ikke altid adskiller hver Skoles Dimitterede, deels undertiden er skreven med en meget uydelig Haand, saa har selv deraf, uagtet al den Flid, Hr. Kall=Rasmussen, som jeg kan takke for alle Dplysninger deraf, har havt den Godhed at anvende derpaa, ikke kunnet erholdes nogen ganske fuldstændig Underretning før Aaret 1612.

Smidlertid ere de Roskildske Disciple, som det deels efter disse Kilder deels andetstedsfra er lykkedes mig fra Reformationens Tid af at opdage, følgende tildeels bekjendte Mænd, hvorblandt og findes de fleste af de Hørere eller Collegæ Scholæ, som ere anførte i disse Bidrags andet Hefte pag. 31—39. saafom Rectorerne, paa hvilke disse Pladsers Besættelse fordetmeste tercede, sædvanlig til Underlærere helst valgte deres egne forhenværende Disciple, som dem, hvis Duelighed de bedst kjendte, og Konnen heller ikke var saadan, at den skulde lokke ret Mange andetsteds fra. Ogsaa rober om Mange af dem Tillægget Roskildensis og andre fra de omliggende Byer hentede Tilnavne, at de vare fødte der, og sandsynligviis altsaa have frekventeret Roskildes den Tid desuden meest anseete og bedst doterede Skole.

Saaledes finde vi da, som herfra udgaaede:

1) Den berømte Christiern Pedersen, født omtr. 1480, Christian den 2dens Historiograph, som blev Protestant og døde omtr. 1554 som Præst i Sjælland. S. om ham og hans Skrifter Nyerups Litt. Ler. 2den Deel, og Sammes Literatur i Middelalderen p. 175. Danske Magazin 1 p. 38. samt Historisk Tidskrift, 3die Bind, S. 628—29.

2) Matthias Rosæfontanus, af den adelige Familie Lille eller Little, og deraf ogsaa kaldet Parvus. Levede ligeledes i Reformationstiden, see Videre i Nyerups Litt. Ler. 2den Deel p. 506.

3) Petrus Parvus Rosæfontanus eller Peder Lille, Broder til Næstforeg. Drog 1523 i Landflygtighed med Chr. 2. Blev 1555 Prof. Rhetorices i Kbhvn. † 1559. S. om hans Levnet og Skrifter Nyerup sammesteds.

4) Niels Hemmingfen, Nic. Hemmingius, f. 1513, Dr. Theol. Prof. og siden Vicecantsler ved Universitetet, men 1579 affat og aflagt med en Canonicat i Roskilde, i hvis Skolearchiv endnu findes de ovennævnte af ham som Scholar udstedte Love for Kostgjengerne paa Klosteret. Frequenterede Skolen i den Katholske Tid under N. Blach, uidentvisl 1532—33 (s. Adjunct Friis's Progr. til Reformationsfesten i Roskilde Skole 1836). Gik herfra til Skolen i Lund, og lige fra samme til Wittenberg, hvorfra han kom tilbage med særdeles Anbefaling af Melancthon. † 1600. S. videre om ham i Nyerups L. L. Gjesfings Jubellærere 3, S 1 fgg., disse Bidrags 1ste H. p. 35—36 og Rohmanns Skildringer af den danske Hist.

5) Uidentvisl ogsaa Johannes Blach, 1ste Rector efter Reformationen, s. disse Bidrags 1ste Hefte p. 37 og her ovenfor p. 6.

Disse fem have saaledes frequenteret Skolen endnu i den katholske Tid. Efter Reformationen er, og deriblandt de Fleste af de i 2det Hefte p. 31 seqq. anførte Hørere, her fra Skolen udgaaet Følgende:

Andreas Laurentii, 4de Rector i Roskilde, siden Prof. ved Universitetet, dimitteret af Joh. Blach 1548, s. 1ste Hefte p. 39 og her ovenfor p. 6.

Nic. Olai Halvegus, 5te Rector, dim. her fra Skolen, vel omtrent 1552, s. sammest. p. 41.

Paulus Petrejus, 7de Rector, deponerede herfra ifølge Gravskriften 1560. Gjesfing laeder ham være født 1550 og dimitteret af N. Halveg 1570, s. sammest. p. 44 og her ovenfor p. 6.

Hans Christensen Sthen, fød 1544, dep. herfra omt. 1562. Blev Mag. og først Rector samt Præst i Helsingør, siden Præst i Malmø, s. Nyerups Litt. Lær.

Peder Jensen Winstrup, dep. herfra 1568. Mag. og Dr. Theol. Blev 1591 Biskop i Sjælland. (Maa ikke forveksles med hans Søn, Biskoppen i Slaane, Peder Pedersen W.), s. Nyerups L. L. og Zwergii Sjell. Cler. p. 106.

Peder Jensen Usminderød, 8de Rector her paa Stedet. Dep. ikke længe derefter, uidentvisl ogsaa herfra Skolen, hvor han siden blev Hører, s. 1ste H. p. 44.

Laurids Andersen, 9de Rector i R. Dep. herfra 1580. Tilfidsst Canon. og Prof. Theol. ved Gymnasiet, s. 1ste Hefte p. 45.

Søren Povelsen, s. Treschow's Jubellærere S. 163 fgg. KR. Efter hans der anførte latinste Epitaphium fød i Kolding c. 1560, dep. efter 14 Aars Skolegang i Herlufsholm og Roskilde her fra Skolen omt. 1583. Studerede 2 Aar i Rbh. og 2 i Leipzig. Blev 1588 Præst til Egtved og Ddsted i Ribe Stift, senere tillige Provst i Herredet. † 1640 i sit 52de Embedsaar.

Hermann Nielsen, (Herm. Nicolai), dim. 1589 af Rector P. Jensen, s. dennes Levnet 1ste H. p. 45. Blev 1610 Prof. lingvæ hebr. ved Universitetet, s. Nyerups L. L. og Vindingi Academia Havn. p. 225—229, hvor der om hans Levnet findes fuldstændig Beretning.

Frands Jørgensen, dep. herfra 1593. † 1646 som Lector theol. (maafte emeritus) ved Gymnasiet, s. disse Bidrags 2det S. p. 61.

Laurids Jacobsen, anføres af Gjeffing som dimitteret herfra 1596, men Intet videre om ham.

Peder Jensen Roeskilde, dep. herfra mod Slutningen af det 16de Aarh. Blev Præst til Besterhøisinge i Fyen. Skrev, ligesom forn. Rector Halweg en Prosodia danica m. M., s. Nyerups L. L. samt Rahbeks og Nyerups Bidrag til den danske Digtek. Hist. 2 Deel p. IV og 3 Deel p. 16.

Enoch Jacobsen, dep. i Slutningen af det 16de Aarh. See om ham her ovenfor S. 10—11.

Peder Gjelstrup, s. 1581 i Egebjerg i Dds Herred, dep. herfra 1605. Blev Professor ved Universitetet, s. Nyerups L. L. og Vindingi Acad. Havn. p. 265.

Saxe Jensen. Af hans Vita mea brevissime excerpta, som findes i en haandstreden Bog af ham, No. 100, Svo Thottske Saml. paa det kgl. Bibliothek, der indeholder Formula in matrimonium conjungendi conjuges. Formula de privata desponsatione. Absolvendi modus &c. erfares, at han var en Søn af Hr. Jens Saxe i Giby ved Rjøge, født sammesteds 11 Sept. 1584, og kom fra Rjøge Skole i Roskilde Skole 1599. Her fik han 1603 Degnetjenesten i Jyllinge, 1604 i Sengeløse, beneficio M. Lavrentij Andreæ (som altsaa endnu d. Aar d. 30 Jan. var Rector). Gik til Universitetet og blev der indstrevet 1606 d. 10 Febr. Studerede 1607—8 i Rostok, og fik efter sin Hjemstomt Kost paa Communitetet. Blev 1611 af M. Chr. Noviomagus (Slotspræst til Frederiksborg) kaldet til Capellan til Frederiksborg og Herløv. 1613 Slotspræst paa Kjøbenhavns Slot. 1615 Sognepræst til Ramlose og Annise. Derefter tillige Provst i Solbo Herred. 1642 anden Gang gift med Kirsten, en Datter af Præsten Jens Hermansen i Virkerød, og Søster til Dr. Jens Virkerød i Kbh. og Dr. Jac. Virkerød i Odense. † 1651. S. Hofmans Fundatser, T. 7, p. 157—8, hvor er anført en latinsk Indskrift over ham af hans Eftermand. KR.

Peder Pedersen Pie, dep. herfra 1607. † som Sognepræst til Helligg. K. i Kbh. af Pesten 1625, s. Nyerups L. L.

Niels Frandsen Øvist, 1ste Conrector ved Skolen, s. 2det Hefte p. 3 og 35. Udentviol dim. herfra Skolen, da hans Fader var Lector ved Gymnasiet, vel omtrent 1608.

Ole Wind, dep. herfra 1609. 3die Conrector ved K. Skole, s. 2det Hefte p. 4—6. Jvergii Sjell. Cler. p. 588 og Nyerups L. L. † som kgl. Hofprædicant og Confessionarius.

Hans Thomsen (Schow), dep. 1612. Var fra 1615—17 Rector i Bergen, 1618—22 i Landskrone, 1619 Magister. 1623 blev han af Rector og Professores kaldet til nederste Capellan til Frue Kirke i Kbh. men Kaldelsen gik tilbage og han blev relegeret fra

Universtitet, bl. A. fordi han i et af de af ham producerede Testimonier havde raderet et Ord og sat et andet istedet. Den 5te Febr. 1623 blev Dommen over ham i hans Paahør læst paa Consistorium, og „M. Hans befalet at være af Byen imorgen, inden Solen gik ned; blev hannem en Copi af sin Dom bevilget og advaret, han skulde slet Intet befatte sig herefter med den Kvinde af Landskrone, som han tilforn her i Byen havde omgaaets med.“ (Sagen omhandles meget vidtløftigt i Acta Consistorii og alle Documenterne, ligesom hans Testimonium fra Roskilde Skole findes i Consistoriets Archiv). I Julii 1630 tog den udvalgte Prinds Christian sig af hans Sag, til hvilken han havde henvendt sig med den Bøn, at han vilde forbarne sig over hans elendige Tilstand og intercedere for ham hos Professorene „paa det han engang udaf den miserable Stand maatte befries og til nogen Condition igjen komme og erlange.“ Prindsen begjæter derfor, at Professorene vilde lade ham komme til sin forrige Libertet, saa at han maatte pardenneres og til nogen Condition og Underholdning beforders. Derefter optoges han igjen i Studenternes Tal: „Men Dominus Episcopus (Hans Povelsen Resen) protesterede ved Notarium, som til hannem blev stillet, sig Intet at ville have med hannem at gjøre, og dersom han kom hannem fore her udi Stiften, vilde han lade Kong. Maj. hans Keilighed vide.“ Efter Resens Død blev han 1639 Skibspræst (ifølge en Fortegnelse over de af Brochmand ordinerede Præster, som findes ved de haandstrevede Blokke Samlinger til d. Sjætte Geistl. Hift. paa Univ. Bibl.). KR.

Jacob Clemensen, dep. 1613, uidentvisl han, der var Sognepræst til Sandby og Brangstrup, og som saadan 1645 udgav en Liigprædiken over Fru Elisabeth Krabbe (gift med Rønnow Bilde til Sandbygaard) og hendes Søn Mogens Bilde.

Laurids Willumsen, dep. 1614, s. ovenfor S. 11 og 2det Hefte S. 36.

1615 i Matrifel=Protokollen

Johannes Petri Vardensis var 1619 Hører, siden Præst, s. 2det Hefte, p. 36.

Olaus Christierni Roeschild, o: Oluf Christensen, s. ovenfor S. 11. Var først Hører, siden Sognepræst til Frue Kirke i Roskilde indtil 1666.

Anders Jacobsen Langebek, s. Worms Verikon, Script. Rer. Dan. T. 4, Fortællen. Suhms saml. Skrifter 6, S. 13. Studerede udenlands og blev Magister i Jena. 1622 Conrector i Kbh. derpaa Rector i Slagelse. 1630 Præst i Kallehøbe, hvor han døde 1645. Hans Skrifter see hos Worm og i Myerups Litt. Lex.

Bertel Eskildsen, blev Sognepræst til Høiby i Dds-Herred, s. ovenanf. Fortegn. over Præster ordin. af Brochmand. KR.

1616 ligeledes følgende 3

Ebbe Jensen Brun, (Eberus Jani Colding Matr. Prot.) s. 10 Jan. 1591 i Rolding. Drog 1610 fra Rolding Skole, hvor han havde gaaet paa 12te Aar og imidlertid havde

været Degn til Alminde og fra 1604 været blandt de 8 Disciple, der i Rolding havde Kongens fri Kost, til Roskilde Skole, hvor Mads Rolding dengang var Skolemester. Her blev han noget derefter Chordeg, derpaa 1612 Degn til Thune, 1613 til Bindinge Sogn, (som den Tid hørte til Sognepræsten i Roskilde, M. Povel N. hvis Capellan til Bindinge var Hr. Johan i Keersløf); og endelig 1616 i Jan. Deputator i Duebrødre Kloster og Degn til Himmelof. Samme Aar d. 1 Dec. tog han efter sex her i Skolen saaledes tilbragte Aar sit Testimonium fra Skolen og deponerede den 16 Dec. Næste Aar fik han fri Kost i Communitetet, og blev 1618 Baccalaur. philosophiæ, samt voceret til 4de Lectie-Hører i Ribes- Skole; men tog derfra igjen 1619 sin Afsted eller, som han kalder det, sit Testimonium og blev Skolemester for Erik Bilde, til Kjersgaard i Fyen, to Sønner Steen og Lave Bilde, med hvilke han fra 1622 til 1624 var udenlands og opholdt sig stadigen i Leipzig (s. her ovenf. S. 7). Bag i Siler Kraftes og Erik Grubbes 1623 paa Universitetet i Leipzig holdte og i Trykken udgivne latinske Taler findes latinske Grevers af ham. Derpaa drog han med disse sine Elever til Soer-Academie, hvor han var hos dem et Aar, og derefter sammesteds Christopher Ulfeldts Sønners, Knud og Arild Ulfeldts Præceptor, indtil han den 30 Mai 1627 i Roskilde Domkirke blev ordineret som Slotspræst paa Antvorskov. 1640 blev han Sognepræst til Gimlinge. Aar to Gange gift og overlevede sin 2den Hustru, som døde 1664. Dette er udtaget af hans Autobiografie, skreven med hans egen Haand, Msr. No. 535 b. Svo Thottste Saml. S. Treschow's Jubell. S. 288, men var, saasom han døde 1671, ikke Jubellærer. KR.

Søren Andersen (Jelling), f. 1590. Blev Præst til Glud og Hjarnøe i Aarh. St. samt Provst i Bjerge H. † 1681, s. Paulsens Catalogus pastor. dioec. Aarhus. p. 4, og Treschow's Jubell. S. 282. KR.

Olaus Martini Otzing (3: fra Ods-Herred). Matr.-Prot.

1617 følgende to

Jens Povel sen, f. i Næstved 23 Apr. 1596, var i 40 Aar Sognepræst til Gyrstinge og Flintstrup, men har med Urette faaet Plads i Treschow's Jubellærere S. 320; thi han indbrændte i Gyrstinge Præstegaard d. 6 Mai 1663. (Indskriften paa hans Liigsteen i Gyrstinge Kirke anført i Msr. Nr. 486, 4to Kallste Saml., Uddrag af Bircherods Dagbøger, S. 87). KR. Samme Skjæbne ramte tillige Præsten i Bringsstrup, Hent. Thygesen, som var kommen for at besøge ham, s. disse Bidrags 2det Hefte S. 35.

Frands Hansen. Udentvivel ham, som senere var Sognepræst til Ørsted og Daastrup, og 1640 havde en Sag for Landemodet imod Rector Joh. Friderichsen, s. 1ste Hefte p. 35. Hans Navn findes med Aarstallet 1630 paa Daabekkenet i Ørsted Kirke. KR.

1618 følgende tre

Albert Rafn (Albertus Corvinus Malmogius), en Søn af Mag. Hans Rafn i Malmø.

Blev Præst til Bømb i Skaane. Forfatter til „den himmelske Herredag“, (Werlauffs Antegn. til Holbergs Lytispil S. 136). KR.

Mogens Madsen (Magnus Matthiæ Scanus), var, da han blev Baccalaureus, Hører ved Malmø-Skole. KR.

Mads Hansen Wiig, født 1598 i Wiig Præstegaard. Succederede sin Fader, som endnu 1622 var der Præst og Provst, i Kaldet. Om hans store Gjenordighed og sørgelige Endeligt, see Gjeffings Jubell. 3, S. 292 ff.

1619 findes Ingen. Men 1620 følgende 12:

Martinus Petri Colding. Matr.=Prot.

Petrus Laurentii Litrens, o: Peder Lauridsen Udleire, formod. fra Udleire i Alleslev Sogn ved Roskilde. Blev 1622 Sognepræst til R. Hvalsøe og Særløse. c. 1631 Provst. † 9 Apr. 1659 (Mscr. Nr. 486, 4to, Kallste Saml.) KR.

Jens Mariager. Er uden tvivl Præsten til Biby og Thiset i Aarhus Stift, Jens Lauridsen Mariager (Poulsøns Catalogus pastorum dioec. Arhus. p. 43). Præst sammesteds fra 1621 til 1672. Gjeff. Jubell. 3, S. 249—250. KR.

Peder Willumsen, fra Rjøge. Var Hører ved Rjøge-Skole, da han 1622 blev cree-ret til Baccalaureus. KR.

Laurids Nielsen Barfod, uden tvivl en Søn af Niels Lauridsen Barfod, Præst i Nebel, og selv Præst i Lydom, hvor der idetmindste var En af det Navn i Slutn. af 1638 eller Begynd. af 1639. Bl.

Jacob Nielsen, fra Roskilde, var 1623 Hører, 1633 Capellan ved Domk., s. 2det H. p. 36.

Thomas Mikkelsen Hein, Lector Theol. ved Gymnasiet, s. her ovenfor S. 5.

Thomas Thomesen, fra Rødding, blev Hører og siden Præst, s. 2det Hefte S. 37, og her ovenfor S. 11.

Niels Jensen Wind, Broder til Mag. Oluf Wind, s. 2det Hefte S. 4 fgg. og Zwer-gii Sjell. Cler. S. 588. Sognepræst til Hylinge og Lyngby fra 1630. † 1644 i sit 50de Aar (Mscr. No. 486, 4to, Kallste Saml.). KR.

Oluf Bendtsen, Coroniensis, o: fra Landskrone, blev 1624 af Rector og Profes-sores kaldet til nederste Capellan til Frue Kirke i Rbh. Ifølge Acta Consistorii blev det d. 6te Marts bevilget, at Olaus Coronensis og Balthasar til Dr. Thomases (o: Th. Finke) maatte lade sig høre til det vacerende Capellani. Den 10de Marts gav Rector tilkjende, at, efterat man havde hørt Balthasar til det vacerende Capellani, havde Fru Barbara, (o: Uni-versitetspatronen, Cantzler Chr. Friis's Frue) intercederet for Olaus Benedicti. Det blev derfor besluttet, at han skulde høres for Fru Barbaras Intercessions Skyld og befordres til Kaldet, saafremt han befandtes dygtig. M. Jacob Hasebard, Provst og Sognepræst til Frue Kirke, begjerede

ganste ydmygeligen af ejus intercessoribus, han maatte forstaaes for hannem, som juxta rumores var insolentioris ingenii & præcipitantis loquelæ; hvilket Magnificus lovede at ville referere til Høve, at, hvis de ikke da vilde lade sig sige, han da lader sig høre og beforders til Kaldet efter Dnn. Professorum forrige Consens." Den 11te Marts significerede Rector, at Fru Barbara Intet vilde befatte sig med vor Frue-Capellani. Det blev i M. Sac. Hasebards Nærværelse besluttet, at Olaus Coronensis skulde lade sig høre paa Søndag til Aftensfang. Den 17 Marts blev der handlet om hans Vocation. Dr. Plumius sagde „stor Forsjæl at være imellem Balthasar og hannem, dog havde Balthasar havt kortere Tid at præparere sig i end Olaus. Dr. Thomas (Finte) consenterede, at Olaus blev kaldet „propter ipsius intercessores.“ &c. Hans Revers som nederste Capellan, af 23de Marts 1624, understrevet „Olaus Benedicti Coronus“, findes i Consistorii Archiv. 1625 blev han Magister; 1629 Capellan i Rjøge; 1633 (Nordist Ugekrift 1837, S. 72) Sognepræst sammesteds; resignerede 1643 (jvfr, Worms Lx. 1 og 3 Deel). Liigprækenen over Dtte Gise, der ikke har noget Marstal, er vel holdt 1642, da Dedicationen foran i Samme er dat. 20 Dec. f. A. KR.

Alexius Hemmingsen, var, da han 1624 blev Baccalaureus, Hører ved Frue Skole i Kjøbenhavn. KR.

Daniel Madsen (D. Mathiæ Roeskildensis), blev 1622 som Hører ved Slangerup Skole creeret til Baccalaureus, var senere Professor ved Sorø-Academi (jvsnf. Worms og Nyerups Lx.). KR.

1621 følgende fem.

Niels Jensen Nefstelsø, blev 1624 som Hører ved Sorø-Skole creeret til Baccalaur. og 1627 som Rector i Helsingborg til Magister.

Albert Jørgensen (Altevelt), blot nævnet Alb. Georgii, 14de Rector i Roskilde, f. 1ste Hefte p. 52, 2det H. p. 36, samt herovenf. S. 6—7.

Niels Thomesen, Nic. Thomæ Roeschildensis, f. 2det Hefte p. 36, og her ovenf. S. 11.

Hans Madsen, Roskildensis, blev Hører, siden Præst, f. 2det H. p. 37 og her ovenf. S. 12.

Peder Mortensen Helsted, var, da han 1624 blev Baccal. Hører ved Malmø-Skole. KR.

1622 Ingen. Men 1623 følgende syv.

Hans Lauridsen Slagslundensis, 8de Conrector ved Skolen, f. 2det Hefte p. 8. Blev som Conrector d. 5 Mai 1631 creeret til Magister. KR.

Hans Hanssen Høyer, var Sognepræst til Borup og Kimmerslev i 28½ Aar, ifølge hans Epitaphium i Borup Kirke, neml. fra 1628 til 1657.

Troels Pedersen Hvidsteen (Trogillus Petri Mariagrius), fra Hvidsteen i Gasum Sogn ved Mariager, blev Rector i Slagelse KR. hvilket han var fra 1632 til sin Død 1635. Bf.

Niels Clausen (Ballensløf), var Hører ved Skolen 1625—27, s. 2det H. p. 37.

Mads Mortensen Brun, (Matthias Martinus Brun). Var, da han 1628 blev Baccalaur. Hører ved Roskilde Skole.

Niels Lauridsen Swan, blev Capellan i Kallundborg, derefter fra 1633 Sognepræst til Svallerup. KR.

Hans Duffen Bonde, født c. 1600. Var Hører ved Frue Skole i Kbhvn 1628, da han blev Baccalaur. Dernæst fra 1630—1633 Provst paa Communitetet (s. Bechmann Hist. Commun. regiæ p. 125). Derefter Capellan til Gadstrup og Svy, indtil han 1641 (ifølge Fortegn. over Præster ordin. af Brochmand) blev Sognepræst til Hvedstrup og Fløng. Døde (ifølge Mscr. Nr. 486, 4to, Kallste Saml.) under Krigen under Fred. d. 3die, og hans Liig blev lagt paa Alteret i Hvedstrup Kirke, men derfra nedkastet af Fjenden, som søgte efter Penge under Eget. (I det anf. Mscr. i den Kallste Saml. findes følgende Notits: „Af et gammelt Mscript, som findes efterladt af sal. Mag. Albrecht Kjeldsen Schytte, erfares, at denne engang kom i Tale med et ældgammelt Menneſte, født i Fløng Sogn, som kunde erindre, at i Christiani 4ti priisværdige Tid var ingen Sognepræst ved Fløng-Menighed, men (samme) betjentes ved Gmisfariet af Kannikerne i Roskilde, hvilke a p'dibus kaldtes Løbe-Præster,“ (ligesom de Disciple, der fik Sogne, kaldtes Løbe-Degne), „men i samme Tid affakset ved en Hændelse, som skeete ved et Møde med samme store Konge og en Løbe-Præst, som mødte Kongen paa Roskildes-Heed.“ KR. Det Samme berettes i Sognets Kirkebog. Fløng Sogneskald er da bleven lagt som Unney til Hvedstrup, men Præstetienden efter det theol. Lectorats Dphævelse tillagt Rectoratet og med dettes øvrige Indkomster nu inddraget i Skolens Kasse.

1624 disse fire.

Hans Jensen Slangstrup (Johannes Janus Slangendorpius), studerede derefter i Roskø, men blev efter Hjemkomsten til Kbh. relegeret, hvorom i Acta Consistorii u. 5te Dec. 1627 forekommer Følgende: „Saa haver en Student Henningus Petri (formod. den, der s. A. 1627 deponerede fra Roskilde Skole) klaget over hannem, at han havde taget hans Kappe fra hannem til Roskø og drukkert den bort i Kjelderer, hvor han selv maatte løse den, og haver Bewiis derpaa af Univerſitetet til Roskø.“ KR.

Erik Sørensen Alsens, E. Sev. Assonius Roschild. født 1600 i Roskilde eller i det nærliggende Snoldeløf eller Thune, hvor hans Fader, Søren Griffen Alsens, var Capellan (s. 2det Hefte p. 33) og nævnes som Præst i Thune 1612 i Ebbe Jensen Bruns Autobiografie (s. ovenf. S. 19 de Deponerende fra 1616). Denne hans Son blev 1640 i sit 40de Aar Ca-

pellan i Snodstrup, 1643 Capellan til Dalby og Thureby (Fortegn. over Præster ordin. af Brochmand). KR. Efter Bf. skulde han derimod være bleven Degn i Dalby 1646, og død den 30 Jan. 1678 i sit 79de Aar.

Hans Pedersen Kallundborg, 16de Rector efter Reformationen i Roskilde, s. 1ste Hefte S. 55—59 og her ovenfor S. 7—9.

Anders Pedersen Gemze (Andreas Petri Schanus), fra Gjemse i Staane. Var Rector i Helsingborg 1631, da han blev Magister. Blev derefter Sognepræst sammesteds, s. Zwegii Sjell. Cler. S. 633. KR.

1625 kun

Jørgen Bertelsen Taulov (Georgius Bartholinus Colding), formodentlig fra Taulov ved Kolding, hvor hans Fader maaskee har været Præst. Tilfaldt Profesør ved Gymnasiet i Odense, s. 2det Hefte p. 37 og Blochs fyenste Geistl. Hist.

1626 ligeledes kun

Jens Jensen Mariager (Johannes Joh. Mariagrius) født 1602. (Bf.) Ifølge Dedicationen foran i hans Skrift „Gudfrygtige Enters &c. Apothek og Rosengaard,“ havde han først gaaet i Mariager=Skole, hvor Fru Elisabeth Gyldenstjern (gift med Rigsraad Oluf Rosenspar, der indtil 1610 var Befalingsmand paa Mariager-Kloster) havde hjulpet ham og andre fattige Børn med Klæde og Føde. (Ifølge Liigprædikenen over hende klædte hun hver Jule-Aften i mange Aar 12 fattige Skolebørn med Alt hvad de behøvede). Han blev Capellan i Store-Heddinge og døde i samme Embede 1662. (Suhms Saml. 1, 2, 119). En Søn af ham, født efter hans Død, 1663, var Zubellærerens Provst Jens Mariager i Holtug, som døde (ifølge Mscr. Nr. 486, 4to, Kallste Saml.) den 17 Jan. 1746 (ikke i Martz 1743, hvilket angives i Treschovs Zubell. S. 313).

1627 følgende sex.

Frederik Jensen Busch, i Matriflen Frid.Jani Rinkjöbing, s. 2det Hefte p. 37. og herovenfor p. 12. Hører fra 1629—1640 da han blev Præst.

Henrik Joh. Buk fra Rjøge, blev 1634 Sognepræst til Thorslunde og Tshoi. (H. M. Vallensbek's Epigrammata. Forfatteren anfører et gammelt Vers om Thorslunde: „I Thorslund er saa faurt at boe o. s. v.) Døde (Bf.) 1667. KR.

Henning. Pet. Nestv. Matriflen. See foregaaende Side ved H. J. Slangendorf.

Laurids Dlussen Agendorf. Blev 1631 Capellan i Bordingborg og s. A. Sognepræst til Dnslev paa Falster. † 1655 (Blochs Haandst. Saml. til den Fynske Geistl. Hist. og Rhodes Saml. til Hollands og Falst. Hist. 2, 233—34.) KR.

Hans Bendtsen, (Joh. Benedicti Hal.) var uidentivl Søn af Bendt Mogenssen, Sognepræst til Hunestad og Sjødestad i Halland (s. Berell's Hallands Historie og Beskrifning 1, S.

537), var Sognepræst til Grimethon og Kofsstrup sammensteds 1648 og 1658, s. anf. *Strift 1*, S. 606). KR.

Peder Andersen Mariager. Blev 1641 Magister. KR.

1628 fun

Christian Melchiorfen Borchgreving Hafniensis, Søn af Melchior Borchgreving (*Worms Lexicon 1*, S. 135) der døde sidst i 1632 som Rannit i Roskilde, hvor han havde Sigfridi Præbende; Enten Magdalene, levede endnu 1640 i Roskilde. Han blev som Conrector i Aarhus 1635 creeret til Magister, og var tillige Sognepræst til Naby (s. Poulsens *Catalogus pastorum dioeces. Aarhus. p. 19 & 73*). Blev derefter Sognepræst til Hornstet i Aarhus Stift og døde 1650. Hans Enke blev gift med Eftermanden Erik Mogenssen Grave, der døde som Biskop over Aarhus Stift. KR.

1629 ligeledes fun

Jacob Sørensen Glud, Cimber, født 1606. Blev 1635 nederste og 1641 øverste Capellan til Nicolai Kirke i Kbhavn. † 1644 ifølge *Indskrifterne paa Epitaphiet og Liigstønen over ham i Resenii inscriptt. Hafn. p. 150 og 151*. KR.

1630.

Christen Danielsen Hedding, formod. altsaa fød i Store- eller Lille-Hedinge, var Hører i Roskilde 1632, s. 2det Hefte p. 37. Blev Sognepræst til Vilsted i Strøe-Herred, som dengang var et Kald for sig. Blev uidentivt Provst 1663 og var det (ifølge *Mscr. Nr. 486, 4to, Kallste Saml.*) endnu 1680. KR.

Niels Wadbeck, i Matr. Nicolaus Johannis Vandbeck, blev Sognepræst til Gaarsvang og Holomby i Skaane, hvilket han uidentivt allerede var 1638 (jvf. *Sommeli Disp. de templo cathedr. Lundensi p. 136*). 1654 og 1666 var han tillige Provst i Froste Herred (ifølge *P. Winstrups Epigrammata 1654 p. 990* og et Epigram af Niels Wadbeck selv foran i *P. Winstrups Commentarius in Matthæum, Tom 1, udkommen 1666*). KR.

Peder Nielsen Falster. Blev Præst først til Steenstrup i Fyen, derpaa til St. Hans K. i Odense. 1645 Magister. † 1661, s. Blochs *fyenske Geistl. Hist. 3, 827*.

Hans Iversen Kaalund. Blev 1639 Magister; var, ifølge *Thuras Valvæ scholar. fra 1650 til sin Død 1666 Rector i Rjøge*. Gift med Bodil Enevolds Datter Brochmand, som døde et halvt Aar efter ham (jvf. *den Brochmandske Stamtafle i Gjff. Jub. 2 D. 2 Bd. S. 28*). Bf. KR. Kaalund oprindelig det gl. Navn paa Kallundborg, s. *Fyens Bestr. af Paludan S. 58*.

1631.

Olof Jensen Swan, født i Febr. 1611. Var i 24 Aar øverst Capellan til Domkirken i Lund samt Præst til Raaby og Biellerup. † 12te Apr. 1667 (*Sommeli disp. de templo cathedr. Lund. p. 127—28*). KR.

1632.

Johannes Damiani, født c. 1610, blev i Begynd. af 1640 ordineret som Sognepræst til Lyderslev og Frøslev (s. Fortegn. over Præster ord. af Brochmand). Holdt der endnu i Nov. 1642 Liigprædiken over Gabriel Larmand til Frøslev, men maa uidentivt s. N. være bleven Slotspræst i Kjøbenhavn. Blev 1643 Magister, (see videre Worms Lex. og Melchior's Hist. Efterr. om Herlufsholm S. 397). KR.

Peder Hansen Farsø, født i Roskilde den 8de Nov. 1611, blev Sognepræst til Pedersborg og Kindertofte 1640, Provst 1663, † 1689. (Mscr. Nr. 486, 4to Kallste Saml.)

Peder Andersen Stege (Stegensis), født c. 1606 i Stege, blev 1641 Capellan til Veilsø og V. Egitsborg; 1642 Capellan til Dalby og Tureby; 1643 Sognepræst til Øster-Egede (s. Fortegn. over Præster ord. af Brochmand); 1671 tillige Præst til V. Egede. † 1684. Jvf. Egedes Stamtafle hos Gjeffing. KR.

Jacob Hansen Durich kom hertil fra Bordingborg Skole med et Testimonium udstedet 24 Apr. 1631, som skal findes i Consistoriets Archiv egenhændig underskrevet af Bordingborg Skoles daværende Rector Søren Povelsen Judichær, Gothländer, og hoslagt latinist Stiiil med poetisk Paraphras af Durich, s. Worms Lexikon p. 264. Saaledes Prof. Suhr i hans Smaaafskrifter af pæd. og hist. Indhold 2, p. 54—55.

Johannes Sthenesen, Hafniensis. Blev 1643 creeret til Magister; derefter Rector i Nykøbing paa Falster til 1646, og derpaa Præst til Balkager ved Ystad. KR.

Gregers Lauridsen Nestved, født (i Nestved) sidst i 1607 eller først i 1608. Blev 1640 Capellan i Karrebek og s. N. Sognepræst sammesteds, (s. Fortegn. over Præster ord. af Brochmand). Var det endnu 1647. KR.

1633.

Niels Frandsen. Blev 1639 Sognepræst til Sengeløse (s. samme Fortegnelse). Da det i et Epigram til ham i H. M. Vallensbeks Epigrammata hedder: „Sicut opum, merito Clari, sic proximus hæres | Audis doctrinæ, vir bene docte, Patris:“ saa har han vel uidentivt været en Søn af Lectoren i Roskilde, Mag. Frands Jørgensen, s. 2det Hefte p. 61. Han levede endnu 1670. KR.

Hans Sigvardsen (i Matrifl. Sjorsløv), fra Sjorslev, Anneret til Vollerløv, blev Sognepræst til Nordrup og Farringløse. Er bleven Provst i Ringsted-Herred 1663. † (ifølge Mscr. Nr. 486, 4to Kallste Saml.) 1690 i sit 81de Aar. Han var Fader til Poeten Hans Nordrup, der først var Sognepræst til Nordrup og Farringløse, derefter til Thoreby i Lolland.

Hans Nielsen Makkedam (saaledes i Fortegn. over Pr. ord. af Brochmand, i Ma-

triklen Nachedan), født c. 1612; blev 1643 Sognepræst til Rodovre, men endnu samme Aar kom sammesteds en ny Præst (s. bemeldte Fortegnelse).

1634.

Casper Jørgensen Hammermüller, i Matr. Casparus Georgii Slangendorp. o: fra Slangerup, hvor han var født 1613. See videre om ham, som 12te Conrector ved Skolen, i 2det Hefte p. 11, hvor det altsaa rigtigt formodes, at han var dimitteret fra Roskilde Skole. — Paa Titelbladet til hans *Synopsis trium librorum M. T. Ciceronis de officiis* hedder det: „supremæ classis scholæ Roeschildensis alumnis proximorum annorum feriis canicularibus prælecta. Han blev gift d. 20 Jan. 1656 (altsaa først efterat han var bleven Præst i Slagelse) med Magdalene Klauman, Datter af Nic. Klauman, Handelsmand i Kbh. og Mechtel Røghfeldt, Søster til Griffenfeldts Moder.

Peder Thomsen i Matr. Coagiensis (kaldtes og som Præst med Tilnavnet Rjøge Bl.) Efter Treschows Jubell. p. 328—29 kaldet 1638 til Præst til Kholmte. I Synodo Æstiva 1691 besluttedes det, at, da efter en Landemodes Beslutning af 1689 den ældste Præst i Stiftet skulde af Fisco holdes fri for alle Personel-Statter og onera, saa skulde Hr. Peder i Kholmte som Senior in Presbyterio nyde denne Fritagelse. At han har levet over 7 Aar derefter, sees af Actis Synodi Dionys. 1698, da Præsten i Fare fik Befaling, at han skulde efter Loven antage sig Hr. Pederes Curatelam, siden han formedelst sin høie Alder ikke mere kunde forestaae sine egne Sager. Han havde altsaa dengang tjent over 60 Aar.

1635.

Bernt Falenkamp. Var Sognepræst til Engom ved Veile. † 1674. (I. Beckers Orion, Kvartalskrift, 1ste Bd. S. 147.) KR.

Elias Andersen (i Matrifken Elias Schonvigijs Norvagus), blev Præst til Skaanevig i Bergens Stift (formod. hans Fødested) og Provst (Miljøvs Presbyterologia Norvegico-Wos-Hardangriana, p. 33). KR.

Niels Nielsen Krogh, født 1618, blev Conrector og derpaa Rector i Aarhus. Anføres i Thuras Idea hist. litt. p. 75 Fader til Biskop Dr. Peder Krogh. Gff.

Peder Pedersen Hersted, Søn af Peder Hansen, Sognepræst til Hersted D. og B. født c. 1613, blev 1643 Capellan hos Faderen (Fortegn. over Pr. ord. af Brodmand), der endnu levede 1652 (H. M. Vallensbeks Epigrammata). 1661 var han Sognepræst og Provst i Smørum Herred, og døde uidentivt 1676, i hvilket Aar Torben Christophersen Lids, som 1674 var bleven Capellan hos ham med Succession, fulgte efter ham. KR.

1636.

Augustinus Hansen (Boeslund), født c. 1612, blev 1642 Sognepræst i Skjelsør

(Fortegn. o. Pr. ord. af Brochmand), hvilket han var til 1670 (Friis's Underret. om Skjelsfør S. 314—15 og 555—56). KR.

Frands Peder sen (Ferslev), født c. 1612, blev 1642 Capellan i Tisjeb, 1644 til Ferslev og Vællerup (Fortegn. o. Pr. ord. af Brochmand); er senere uidentvisl bleven Præst til Ryndby og Krogstrup og Provst i Horns Herred. KR.

Laurids Erik sen Narby fra Narby ved Kallundborg, kaldes ogsaa Calundanus. Var Hørrer paa Herlufsholm da han 1640 blev creeret til Baccalaur. Blev samme Aar Capellan sammesteds (s. Fort. o. Pr. ord. af Brochmand). 1641 Sognepræst til Magleby ved Skjelsfør. (Friis's Underretn. om Skjelsfør S. 511—12). Til Dplysning og Berigtigelse af hvad der fortælles om ham hos Friis S. 318 kan Følgende anføres: Frederik den 3dies Brev til Rector og Professores af 20 Marts 1658. Efter som Kongen kommer i Forfaring, hvorledes Hr. Laurids Erik sen, Sognepræst i Magleby, „af de Svenske en stor Deel af hans Formue skal være fratagen og af hannem en Summa Penge til forne Svenske udlovet, hvorover han udi Melancholi skal være geraaden (saa) at han paa sin Hjemreise fra vor Kjøbsted, Skjelsfør, sig af Broen udi Naen der sammesteds skal have præcipiteret“, da beder han dem, og vil, at de med forderligste deres Erklæring og Betænkende fra dem give og indskikke i Cancelliet, „om I eragter hannem for denne begangne Forseelse og Gjerning at kan bevilges Prædikestolen herefter at betjene.“ I Acta Consistorii hedder det derpaa 27 Marts 1658: „blev sluttet at gives til Svar paa kongel. Majestæts Brev om Hr. Laurids Erik sen: „Efter som forne Hr. Laurids altid haver havt et meget godt Navn og Rygte for Gudfrygtighed og stor Skikkelighed i Liv og Levnet, saavel som sit Embedes hidindtil retfindige Forestaaelse, hos dennem, som derom bør og bedst kan bære Vidne; berettes derforuden at skal være af melancholist Temperament, hvilket denne Tids Bestaffenhed og hans Formues Berøvelse samt Frygt for Bærre synes at have ikke ringe forøget; tilmed befindes, at høioplyste Guds Mænd, Jeremias, Jonas, Et. Peder og Andre sig i høieste Maader forset haver og dog forblevet udi deres Embede; er endog saa at befrygte, at hvis den fattige Mand med Formuen sit Embede skulde berøves, maatte han ved Melancholiens Forøvelse geraade i største Glendighed; da have Rector og Professores ikke Andet kunnet eragte, end, at hannem jo af kongel. Majestæt med en god Samvittighed kan tillades sit Embede fremdeles at betjene.“ — Dog længe efter den Tid har han nok ikke levet, thi 1661 var Jacob Rosod Sognepræst til Magleby. KR.

Naaman Frederiksen Flensburgensis, født c. 1615, blev 1641 Capellan til Tølløse og Agerup (Fort. over Pr. ord. af Brochmand). KR. Uidentvisl Broder til Rector og Prof. Johan Frederiksen, s. disse Bidrags 1ste Hefte S. 55.

Peder Nielsen Kallundborg, født 1616, blev 1641 Sognepræst til Veilsø og Vester-

Egitsborg (s. oftbemeldte Fortegnelse). Han var der endnu 1661; men 1670 var Peder Jacobsen Sognepræst sammesteds. KR.

1637 kun

Frands Andersen, i Matr. Roeschildensis, forekommer og med det Tilnavn Fabricius og Magleby, og var altsaa en Søn af Anders Hansen, Provst og Sognepræst til Magleby i Stevns (om hvem see en Notits af Barfod i Nordist Ugekrift S. 72) der (Bf) et Sted i Kjøge=Kirkebog kaldes Anders Hansen „Fabr.“ Frands Andersen var født 1614 eller 15, blev 1641 Capellan til Dalby og Tureby (s. Præster ord. af Brochmand). 1642 Sognepræst til Torværd, senere Provst i Hammer=Herred. † 1696, altsaa Præst over 54 Aar. See videre Treschow's Jubell. p. 313.

1638.

Lambert Poulsen, (Barfod, Cimber i Kofstprotot.) formod. en Søn af Poul Jørgensen, Sognepræst til Døse og Nesberg i Ribes=Stift (1619), og deraf da i Matriklen kaldet Oesenius samt Cimber. Uden tvivl den Lambert Poulsen, som, ifølge Suhms Nye Saml. 1, S. 262 lin. 6 nedanf. 1661 blandt Præsterne i Ribe Stift underskrev Souverainitets=Acten. KR.

Jacob Mogensen Hofum eller Haasum, Matr. og Kofstprot. Hossumius Cimber, (en Søn af Mogens Jensen, Sognepræst til Haasum og Ramsing i Viborg St.) fød 1613, anføres i Giff. Jubell. 2, 2, 172, men intet Mere om ham. KR.

Mads Povelsen Buch, (Cimber, Kofstprot.) blev 1640 Hører ved Kolding Skole (N. Thuras Lykønstnings=Skole til Kolding=Skoles Indvielses=Høitid; Sammes valvæ Scholar. apertæ Mscr.) og derefter Sognepræst til Veirist og Bekke ved Kolding. (Thuras anførte Mscr. i Fortegnelsen over Rectorerne sammesteds). KR.

1639 Ingen. Men 1640 følgende fem

Jens Jensen Høst, (i Kofstprot. Lemvicensis, Cimber), er Forfatter af „Annulus pronubus spiritalis, det er den aandelige Trolovelses=Ring“ offereret hans Broder Niels J. H. Borger i Lemvig paa hans Bryllups=Høitid, „Udi Sangvis forfattet.“ 1648, 8vo. Kalder sig paa Titelbladet Philosophiæ Baccalaureus. KR.

Christen Sørensen Sers (Serrøensis), formod. en Søn af Søren Mikkelsen („Iyde“), som fra 1609 var først Capellan, derefter til sin Død 1638 Sognepræst paa Seierøe (Mscr. 486 Kallste Saml.), — blev Sognepræst til Farum (uden tvivl efter Mads Madsen, som døde 1652). Han var der endnu 1662, da Præsten Hans Windelilde (s. ovenf. S. 12) dedicerede ham og de andre Præster i Østykke=Herred sit Skrift Anatomie quæstionum para doxarum Nic. Leslæi &c. Men 1670 var Niels Nielsen Gothländer Sognepræst til Farum. KR.

Jørgen Jensen Faxe, fød i Faxe i Sjælland 6 Jun. 1614; blev 1642 Sognepræst til Skaberfö og Torvinge i Slaane, 1622 Provst i Vare Herred. I Krigen med Danmark under Carl den 11te var han paa Grund af sin Trofæb mod de Svenske nær af de Danste bleven ført fangen til Kbhavn; men hans Søn (senere hans Eftermand) fik Lov til at gaae i hans Sted og sad ogsaa tre Maaneder fangen sammesteds. Paa Dødsengen — han døde 24 Oct. 1681 — gav han sin Søn blandt andre Viidsomssegler ogsaa denne: „Min kjære Søn, hvad du bli'r, saa bliv aldrig Provst; det er en slem Ting.“ (J. F. Swanander: Dissertatio de territorio Bara (præs. E. S. Bring), 1, p. 66—67, 69. Biographiskt Lexicon öfver namkundige Svenska Män, 4de Bandet, p. 318. J. P. Winstrup Epigrammata 1654 p. 1058. 1092. KR.

Hans Nielsen Holbek, f. 1616, blev 1644 Sognepræst til Sønder-Fernløse og Søstrup (Fortegn. over Pr. ord. af Brochmand). † 1659. (Mscr. 486, 4to, Kallste Saml.) KR.

Jens Danielsen, (Johannes Danielis Helmsöe, Matriflen). Hører 1643, 1644 (f. 2det Hefte p. 37 og her ovenfor p. 12). Blev uden tvivl Sognepræst til Ferslev og Vellerup og Provst i Horns Herred. KR.

1641 Ingen. 1642 følgende to

Peder Clausen Flensborg (Flensburgensis Matr.). Blev 1645 Magister og til samme Tid Rector i Christianstad; men blev 1648 affat „for sin Usikkerheds Skyld.“ (Gl. Optegnelse). KR. Fik Kost i Duebrødre Suleasten (pridie natalitiorum Chri.) 1638, og staaer der i Kostprotok. ved ham: Denegatum est ipsi insup. ullä paroeciam ambire anteq. ordine & lege binarii factam commutationem q. manu subscripta testatur Petrus Claudii Flensb. m. m.

Eskild Berthelsen (Escherus Bartholini, Matriflen og Kostprot.) Søn af Bertel Eskildsen, Sognepræst til Hoiby i Dds Herred (som deponerede fra Roskilde 1615, f. ovenf. S. 18). Født 1619; blev i Foraaret 1644, endnu ikke fuldt 25 Aar gl. ved Rgl. Dispensation Capellan hos sin Fader (Fortegn. over Pr. ord. af Brochmand). Han var Fader til Poeten Abasverus Bartholini, om hvilken see Rahbeks og Myrup's den danske Digtet. Hist. 3die Deel. Indholdslisten og p. 277. KR.

1643 disse tre

Christian Frederiksen (Chr. Friderici Flensburgensis), fik 1640 Kost i Duebrødre. Var Hører ved Skolen 1645, og 1649 i 5te Lectie, siden Præst, f. 2det Hefte S. 37 og her ovenfor S. 12. Formodentlig 2den Broder til Rector Hans Frederiksen, f. 1ste Hefte S. 55, men kan først efter dennes Død, som indtraf 1641, medens han endnu gik i Skolen, være bleven Hører.

Peder Schwendi (Petrus Andreae Svendius i Matriflen), f. 1622. Blev Magister

og Rannik, og døde 1652 som Sacristanus Capituli Roesk. 30 Aar gl. (s. Tabellen over Randsulf-Stammen i Gjeff. Jubell. 1, S. 370).

Jacob Andersen Thurmann, Norvegus, f. i Tønsberg (altsaa formod. en Søn af Anders Thurmann, der 1637 var Borgemeister sammesteds; s. Müllers Beskriv. over Tønsberg S. 90). Blev Rector i denne sin Fødeby (s. Thurås Valvæ Scholar. apertæ Mscr. og Müllers Beskr. o. Tønsberg, S. 93). Derefter i 20 Aar, allerede fra 1645 til 1665 Sognepræst til Laurdals Præstegjeld. Han „skal have været en lærd Mand og vel øvet in Jure & Politicis, hvorved han skal have gjort sig selv og Efterkommerne megen Nytte.“ (Müllers Beskriv. over Jarlsbergs Provsti, S. 119).

Uf denne Fortegnelse, der, om Gud vil, skal blive fortsat og fuldendt næste Aar, vil det kunne vise sig, ikke blot hvilke Mænd der i den ældre Tid have i Roskilde Skole faaet deres første videnskabelige Dannelse, ligesom og nedenfor, hvilket Antal der fra 1612 af, da man først har fuldstændig Fortegnelse for hvert Aar, er fra Skolen afgaaet til Universitetet; men endog kunne drages nogle Resultater, som i historisk Henseende maaskee kunde have nogen Interesse. Saaledes viser det sig først, at Skolen for en stor Deel har været besøgt af temmelig Mange fra Rigets fjernere Egne, især fra Jylland, saavelsom fra Skaane, Halland, Bleking, Norge og selv Sverrige, uagtet man dog i disse Egne havde flere tildeels anseelige Skoler; og dernæst, at de allerfleste af dens Disciple, som ere komne i Embede, vare Præster, dog forinden ofte Skolemænd, men hvis Stilling dog ikke har været bedre, end at den, ligesom siden, sædvanlig kun har været en Gjennemgang til Præstekald; thi til de fleste andre Embeder krævedes ikke studerede Personer. Men endnu langt større er Antallet af dem, om hvis senere Liv og Stilling ingen Efterretning var at finde og hvis blotte Navne vi derfor nedenfor skulle give efter Universitetets Matrikel fra 1612 af. Heraf vil da kunne sluttes, at der i den Tid ikke har været mindre Anledning end nu til den Klage, som man nu saa ofte horer, at der studerer for Mange, da dog deels Mængden af Embeder, hvortil der behøves videnskabelig dannede Mænd, saasom juridiske og medicinske, er langt større end dengang; deels er en naturlig Følge, at de Studerendes Antal maa tiltage i samme Forhold, som Folkemængden forøges; (skjøndt rigtig nok, naar Embedernes Antal ikke i samme Forhold forøges, ofte endog formindstes*), endel Flere maae blive uforøgede ved dem end dengang; deels Almuen og Bønders Børn nu langt sjeldnere give sig til Studeringer, end forðum, da Beneficierne kunde lokke mange, hvad nu omstunder ikke har nogen Nød; og deels endelig ingenlunde Enhver i vor Tid studerer i den Hensigt at faae Em-

* Realiseres Projectet med endnu flere Skolers Nedlæggelse, tabes jo for dem, der ville gaae den Vej, en-deel Embeder ved enhver saaledes ophævet Skole, og det paa en Tid, hvor netop Mange keredes sig til den Bane endog for deres hele Liv.

bede, men fordi videnskabelig Dannelse langt almindeligere kræves, og de fleste Forældre dog med Rette mene, at de ikke kunne sørge bedre for deres Børns Vel, end ved i alt Fald at skaffe dem saa mange Kundskaber, som det er muligt; de blive da ikke saa let forlegne, som naar de kun have faaet en eensidig Dannelse til et vist Diemed, og det da ikke vil lykkes dem at naae dette. Vil man nu ikke berøve disse Menneſter deres naturlige Ret til at bestemme sig selv, maa man jo fra Statens Side lade den Sag jevne sig selv. — Endelig fortjener det og at mærkes, hvad den her anførte Fortegnelse hyppig kan vise os, at Skoletiden i de ældre Tider har været saa langvarig, at de Fleste ei ere afgaaede til Akademiet før i en Alder af 21, 22 Aar eller derover, og Mange have gaaet 12 Aar eller længere i Skole, Universitetstiden derimod var saa meget kortere, gjerne kun et Aar eller to; mangen Gen endog blev Hører samme eller næste Aar efterat han var bleven Student og da derfra siden gik over til Præstefald, Embedsexamina endnu ikke vare anordnede, og selv ved Universitetsforordningen af 18 Mai 1621 var befalet, at enhver Professor skulde være færdig med sit Cursus i eet Aar. Det Beste af Ungdommens Studier maatte altsaa være fuldført i Skolen; og at deri, skjøndt der i samme akademiske Forordning klages over at Ungdommen ikke i alle Skoler lærte hvad de burde og Mange vare svage i Fundamentalier samt vistnok megen Tid spildtes i Skolerne, dog i Almindelighed ikke præsteredes saa Lidet, fornemmelig i Latin, der den Tid var Hovedsagen, samt i Dialektik og Rhetorik, og det deri sædvanlig bragtes langt videre, end ofte nu ved Universitetet, kan skjønnes saavel af de mange Prøver, vi fra den Tid endnu have tilovers, som og af de latinske Tale-, Disputere- og selv poetiske Dvælses, der stedse foretoges, saavel som af den tabula Scholastica, der tilligemed adskillige admonitiones til Lærere allerede 1604 var tilføjet Anordningen om Skolernes Reformat (s. Nyerup: de latinske Skoles Historie p. 82), hvor selv ikke Græsk og Historie vare udelukte, men tilligemed det Nye Testamente ogsaa Religionslæren (Catechesis) havde en ganske passende Tid, saa at en længere Universitetsunderviisning mindre syntes fornøden; endskjøndt dog de, der vilde drive det videre, gjerne en Tidlang, selv efterat de havde været Hørere, ja endog Rectores ved mindre Skoler, studerede nogle Aar udenlands, (sædvanlig i Wittenberg, Rostock eller Leipzig), hvortil de og ofte kom, som Hofmestere for unge Adelsmænd og ikke sjelden bleve der meget anseete for deres Lærdom. Adskillige gik endog strax fra Skolen derhen. Tidligere Nogle til Jesuitiske Skoler og Akademier (s. 1ste Hefte S. 47), hvad Kongen ved forommeldte Forordn. søgte at forebygge, (s. Nyerup anf. S. p. 81.

Om Skolens Bibliothek.

At forsyne de lærde Skoler med Bibliotheker er fordetmeste kun den nyere Tids For- tjeneste. Dog har man selv i vore Skolers ældste, ja endog i den Katholske Tid ikke været ganske blind for den Sags Bigtighed, hvad vel og andre Skolers Historie beviser. I Roskilde Kathedralskole finder man saaledes, at Biskop Jacob Erlandsen, da han i Aaret 1253 stiftede det endnu i stor Velstand blomstrende Duebrødre Kloster, og bestemte, at 12 af Kathedralskolens Disciple der skulde have fri Bopæl og Underholdning, tillige fastsatte, at der, for at disse kunde gjøre bedre Fremgang, skulde være i samme Hospital en Samling Bøger i forskellige Fag, som aldrig maatte fratomme Huset eller ublaanes udenfor samme*). At denne Anordning er saavel som alt det Øvrige bleven udført af den virksomme Biskop er neppe nogen Tvivl underkastet; men hvilke de Bøger have været, som anstaffedes, veed man ei, da den Fortegnelse, som Biskoppen her lover, ei Hayes. Ventelig har det, saasom Samlingen var bestemt til Disciplenes Brug, kun været de da brugelige Skolebøger, som da vel allerede længe før Reformationen have været opslidte eller ødelagte, et Tab, der da vel heller ikke var stort at beklage**). For Lærernes vidensfabelige Fremstrid synes der ikke enten da eller i de første 300 Aar derefter at være sørget i nogen Maade.

Desto Beklageligere var det altsaa, at Skolen, saavidt vides, ikke er kommen til at nyde Godt af en den tiltænt betydelig privat Donation, da ifølge Beretning i Hofmans hist. Efterr. om velfortiente Danste Adelsmænd, 2den Deel, S. 207, den lærde og af Videnskaberne her i Danmark saa velfortjente Erik Krabbe til Bustrup o. f. Rigets Raad, Ridder af Elephanten og Befalingsmand paa Lundenes, f. 1512, død 1564, havde testamenteret sin for den Tid meget store Bogsamling til Roskilde Skoles Bibliothek. Et saadant Bibliothek maa altsaa, hvis dette sidste Udtryk er authentisk, dengang have existeret. Men at Skolen nogenstunde er kommen i Besiddelse af E. Krabbes Gave, derom Hayes ikke saa Meget som en eneste Bog til Minde. Om Domcapitlet, under hvis Dverbestyrelse Skolen dengang stod, eller dennes daværende Rector M. Anders Lauridsen, som siden blev Prof. Theol. i Kjøbenhavn, have for-

*) „Et ut eo magis proficere possint, libros, quos in quodam alio instrumento nominari fecimus de diversis facultatibus, eidem hospitali denominavimus, districtius inhibentes, ne ab ipsa domo alienentur, nec etiam extra domum aliquatenus deferantur.“ S. Biskop Jacobs Fundats for Klosteret, dat. XVI Cal. Jun. MCCLIII.

***) Dog, da Fundationen omtaler libros de diversis facultatibus, kan jeg ikke troe, at det blot har været de Skolebøger, som i D. Atlas Tom. VI p. 140, nævnes efter Christ. Pedersens Bog om Børn at holde til Skole og Studium, Antwerpen 1531 fol. 7, saasom „Doned, Alexandrum, Pueritia, Peder Lolle, Composita verborum, Cæsar, og andet saadant Skarn, siger han.“

somt at gjøre denne Skolens Fordring gjeldende, eller hvad Andet der har været til Hindrer for Testamentets Opfyldelse, har jeg efter saa lang Tids Forløb ligesaa lidt kunnet opdage, som hvor bemeldte Bibliothek er bleven af. Thura de biblioth. Danor. i Idea h. litt. har Intet derom.

Endnu i det 17de Aarhundrede er der i de sparsomme Efterretninger, man har, ikke Tale om noget Bibliothek, men kun om en enkelt Bog, som var kjøbt til Brug i Skolen, saasom i Hofmans Supplement til den danske Atlas eller samnes 6te Tome, pag. 140 findes i Slutningen af en Regning paa „hvad som er bekoestet paa Skolens Gaardt i thett Aar 1605: Ambrosii Calepini Dictionarium undecim lingvarum — 6 Daler af Matthias Severini.“ Samme Rector M. Maq Søffensen (s. disse Vidrags 1ste Hefte S. 46) havde og „oppebaaret VII Rixdaler XIII Skilling Danske thill at betale en Bibell, som hæderlig Capitell haffver vores Skoole mett foræret“ samt „Snedkeren for thø Bogstole og Lænker til 3 store Bøger, som de bleff slagen til Venten mett,“ for hvilke 7 Rd. 14 s. er givet Qwittering u. 11 Febr. 1607. Samme Fastnagling brugtes i Jesuiternes Skoler, s. Falster de variar. bibliothecis scholast. p. 23.

Nere finder jeg ikke at der er steet for Bøgers Anskaffelse til Skolen, førend der først efter atter halvandet hundrede Aars Forløb opstod en Mand, som ved en Gave af 200 Rdr. d. S. lagde Grunden til vort nuværende Skolebibliothek. Denne ædle Mand var Cieren af Hovedgaarden Nørholm ved Varde, Junker, siden Etatsraad, Andreas Charles Teilmann, som i sin Ungdom (fra 1738—1740) havde frequenteret denne Skole og der oppebaaret Stipendier, hvis Beløb, som efter hans Forlangende var bleven ham opgivet til 97 Rd. han med Tilføielse af Renterne beregnede til bemeldte runde Sum 200 Rd., som han i Aaret 1764 taknemmelig erstattede Skolen, med det Forslag, at derfor maatte kjøbes Bøger til Skolens Nytte (s. 2det Hefte S. 66). Herom, samt om at Summen var ham udbetalt, underrettede Biskop Harboe u. 11 Mai 1764 Skolens Rector Prof. Lysholm, med Anmodning om at opgive ham, hvad Slags Bøger der for disse Penge helst skulde kjøbes, hvilke Biskoppen da, efterdi det vel vilde falde for dyrt paa Bogladerne, tilbyder ved forefaldende Auctioner at besørge indkjøbte, og glæder sig isøvrigt over dette sjeldne Exempel, som han haaber vil opmuntre Andre til Efterligning, og derfor beder Rector at bekjendtgjøre det i Aviserne. At der hidtil intet Bibliothek eksisterede ved Skolen, sees og deraf, at Biskoppen skriver, at „dermed nu efter Teilmanns Duffte kunde gjøres Begyndelse til en Bogsamling til Skolens Nytte, hvad de tilforn adskillige Gange havde talt med hinanden om.“ Saaledes anskaffedes da for denne Sum efterhaanden 164 Bind (in Fol. 32, 4to 44, 8vo 88), hvoriblandt Werker, som Gesneri thesaur. l. lat. 4 Voll., Baylens hist. krit. Wörterb. 4 Bde., Le grand dictionn. hist. par Morery, 4 Voll., Gruteri Cicero 2 Voll., Ar. Hvidtfeldts Krønike 2 Voll., Saxo Gramm. Stephani, Baconis Verulamii opp., Stephani Thesaur. l. gr. 4 Voll., Pontoppid. annales eccl. dan., Holbergs Danm. Historie, Refens Krønike, Seckendorf hist. Luthe-

ranismi, Eusebii hist. eccl., G. J. Vossii Skrifter, Homeri opp. ex. ed. Ernesti, Cicero-
nis opp. ed. ejusd. Livius Gronovii, Tacitus c. nott. varior. o. m. fl.

Dog hermed ophørte ikke den agtværdige Teilmanns Velgjerning i denne Henseende, thi ved Erektionen af Nørholm til et Stamhuus u. 2 Febr. 1790 bestemte han til Rostilde som til flere Skolers Bibliotheker, hos hvilke hans Navn altsaa vil blive uddødeligt, den Sum af 20 Rd. (nu Rbdlr.) aarlig, der, da de fra Aaret 1792 af stedse have været forud betalte for det følgende Aar, i disse 52 Aar nu har udgjort i alt 1040 Rbd. og saaledes skaffet Bibliotheket en ikke ubetydelig Tilvæxt.

Næstefter hiint Teilmanske Grundlæg erholdt Bibliotheket sin første aarlige Indtægt, i det der, formodentlig efter Indstilling af Biskop Harboe, hos hvem Ideen, som meldt, var opstaaet og vel har fundet Bifald hos Guldberg, emanerede et Kongeligt Rescript af 11te Martii 1774, communiceret den constituerede Rector Sartorphy u. 24de s. R. hvorved bestemtes, at der af Skolens Midler, som havde Gone dertil, aarlig maatte anvendes en 50 Rd. til Indkjøb af deels Skolebøger, fornemlig autores classici, deels og andre, som kunde tjene til Studeringens Forfremmelse, efter aarligt Forslag af Rector til Biskoppen. Bibliotheket skulde være til Brug for Lærerne og Disciplene i Tiden, og for Andre, som havde Lyst til at læse en eller anden Bog. Regler for Udlaanene og Bestyrelsen af Bibliotheket fastsattes, og befaledes der at indrette Skabe eller Bærelser i Skolebygningen til Bøgenes Forvaring. For disse 50 Rd. befindes efter Bibliothekfortegnelsen at være indtil Rector Sartorphy's Død 1787 kjøbt 147 Bind, hvoriblandt dog ikke saa mange betydelige Verker, at i disse 13 Aar den hele Sum dertil kan være bleven anvendt, ligesom heller ikke er i Katalogen bemærket, hvilke Bøger der hvert Aar ere kjøbt. Dog findes deriblandt Verker som Nollers Physique 6 Voll. Wolfii elem. mathes. univ. 5 Voll. Finnæi hist. eccl. Island. Schyttes Statsvidensf. 5 Voll. Molleri Cimbria litt. 3 Voll. Nizolii Thesaur. M. T. Ciceronis, Slanges Chr. 4des Hist., Aphelens franske og tydske Ordbøger, Ovidii opp. in us. delph. 4 Voll. Quintilianus Gesneri, Pontopp. Danste Atlas 6 Voll. Gebh. og Christiani danske Hist. Krafts Mechanik 2 Dele, Sanctii Minerva c. n. Perizonii o. fl. — Af den følgende Rector, Prof. Tauber, er fra 1787 til 1806, da Skolens Reform foretoges, for Skolens Regning kjøbt, efter Cataloget og Regnskaberne, 750 Numere, som udgjøre omtrent 1050 Bind foruden Landkaart, fordetmeste saadanne Bøger, som den Tids Fremstrid i Literaturen, især classisk Philologie og Pædagogiken fordrede, hvoriblandt ogsaa adskillige større Verker, saasom Schröcks Kirchengeschichte, Roma subterranea, Schenburs Bespielsammlung, Dache V. T. lat. Craigii annales, Pontani og Meursii hist. dan., Calmets bibl. Wörterb., Poli synopsis Criticor., Saml. af alle Reisebeskriv., Niebuhrs Reisebeschr., Bibl. der a. Litt. u. Kunst, Stolbergs Reisen o. fl. — I Rector Schulkes korte Embedstid finder jeg ikke anskaffet Mere end i

Aaret 1809, et Antal af 79 Bind, men luttet velvalgte og passende Bøger, saasom Ferguson's, Middletons, Gibbons romerske Historier, Samml. aller Reisebescheibb. 21 Voll., Meiners's Gesch. der Wiss. in Griechent., Volkmanns Italien, Strabo v. Penzel, Plutarch v. Schirach, Demosthenes v. Reiske, Herodot v. Goldhagen, Thucydid v. Heilmann, Beckers Weltgeschichte fortsat. — I Rector Hasselbalchs Tid kjøbt paa Auctionen efter afg. Rector Schulz 22 Bind, og i 1812 afkjøbte Prof. Gamborg et Antal af 64 Bind, gode Bøger, saasom Horatius Jauis, Potters griech. Archæologie, Apollodorus Heynii, Ciceronis opp. ex rec. Davissii, Cic. de officiis Grævii, Tournesfort Voyage au Levant, Linne's Systemet 28 Dele, Nachträge zu Sulzers Theorie o. fl. Dgsaa anskaffet Hallische Allg. Litt. Zeit. 1810—13 og Engelstofts Skoleannaler 1806—11. — I Rector-Bacansen 1815 har Directionen atter kjøbt af Prof. Gamborg et Antal af 73 Bind meest philosophiske Skrifter, samt efter Subscription D. Wolfs Ordbog 11 Dele og Linderups Mathematik.

Endelig var ved Skolens Reform i Aaret 1806 fra Directionen tilsendt endeel nye Bøger, i alt 132 Bind, om hvis Værd der neppe behøver at siges Mere, end at Valget var gjort af den store Bogkjender sal. Conferentsraad Moldenhaver, og siden i Aaret 1814: 15 Numere af indenlandste nyudkomne Skrifter, tildeels kun Programmer.

Blandt Skolens Inventarium fra ældre Tid havde:

Hoffmans Foundationer VII og VIII Bind med Appendix (Sjælland vedkommende) 3 Voll. og Kirke-Ritualet in 4to.

Foruden disse, i alt omtrent 1625 Bind, var efterhaanden indkommen følgende Gaver meest af Skolens forhenværende Disciple:

a) af det Kgl. Baisenhuus i Kjøbenhavn:

1—3 Mölleri Cimbria litterata. 3 Voll. fol. (hvoraf saaledes erholdtes en Doublet).

4—10 det Kjøbenhavnske Videnskabers-Selskabs Skrifter. 10 Dele, i 7 Bind

11 Kongeriget Norge fremstillet af Jesfen.

12 Leems Beskrivelse af Finmarkens Lapper. m. Kobb.

13 Register over de Kgl. Anordn. og aabne Breve. Kbh. 1755.

14 En Borgers Pligter efter Naturens Love ved Puffendorf.

15 Dictionarium Grönlando-danico-latinum c. Egede.

b) af Hr. Johaunes Ditzel, Provst i Baarse Herred og Præst til Øster-Egitsborg.

1. Juliani Imp. opera & S. Cyrilli contra eundem libri X. gr. & lat. Lips 1696 fol.

2. Cyrilli Hierosolymitani & Synesii Cyrenensis opera. gr. & lat. Lutet. Paris. 1621. fol.

c) af Justitsraad og Borgermester Rasmus Lange i Roskilde givet d. 2 Aug. 1779.

1. Biblia oder die heil. Schrift durch Danielem Cramerum. Strasburg 1625. fol.

- d) af *Studioſus*, ſiden *Ræmner* og *ſcolecaſerer* i *Køſkilde*, **Peder Thomasius Herſleb**:
 1. *Biblia ſacra Ebræa, auctore Huttero. Hamburgi 1587 Fol. med ſtore og ud-
 mærkede Typer.*
- e) af *Pæſtor Jørgen Grundtvig* til *Lidvæ* og *Smørum*.
 1—4. i *Jan. 1780 Finni Johannæi hiſtoria eccleſiaſt. Jolandæ. 4 Voll. (hvoraſ al-
 lerede havdeſ eet Gr. der ſa ſiden bortblytvedeſ).*
- f) i *Juni 1789 af Conferentſraad, Prof. Medic. Chriſten Friſ Rotböll*:
 1—2. *Plinii Sec. hiſtoria naturalis, cura Harduini. Paris. 1741. 2 Voll. fol.*
 3. *L. Annæi Senecæ Tragoediæ, c. nott. Gronovii & alior. cur. J. C. Schrö-
 dero. Delph. 1728.*
 4. *Horatii opera, c. ſcholl. J. Cruquii, Antwerp. 1678.*
 5. *Tibullus ex off. Wettſtheniana. Amſtel 1708.*
- g) **Ao. 1800 Pæſtor Andreas Svendsen**, reſid. *Capellan* i *Gæltøft*.
 1. *Pauli mindre Breve af Valle.*
 2—4. *Walchii Bibliotheca theolog. 3 Voll.*
 5. *Mareſjoll om den geiſtl. Talerſ Beſtemmelſe.*
 6—7. *Cyrus ved Molberg. 2 Dele.*
 8. *Waſtholms Eſterretninger om Chriſto.*
 9. *Buggeſ mathematifke Haandbog. 1 Deel.*
 10. *Pouſſens Regnekonſt*
 11. *Landboevennen Mag. 1798.*
 12—15. *Cicero v. d. Pflichten, überſ. v. Garve. 4 Bde.*
 16. *Stoud Chreſtomathia Ciceroniana.*
 17. *Gedikeſ Gedanken über den mündlichen Vortrag deſ Schulmannes.*
- h) af *Forfatterne ſelv*:
 1. *Gamborg om Forſkjellen mellem Dyd og gode Handlinger. 1783.*
 2. *Katechiſmi Forklaring eller Saliggjørelſens Orden. af Joh. Grundtvig, Præſt til
 Udby og Drøleff.*
 3. *Phædri Eſopifke Fabler overſ. af Samme.*
 4. *S. Gjør diſqviſ. antiqvaria de calumnia religionis.*
 5—7. *Prof. J. P. Taubers ſmaa Taler 3 Bind.*
- i) i *Maret 1801 og 2 af Etatsraad (ſiden Conferentſraad) Immanuel Ryge*.
 1. *Hans Kallundborgſ Levnetsbeſkrivelse af Mag. J. Ryge.*
 2—2. *Gerbert de cantu & muſica ſacra a prima eccleſiæ ætate uſqve ad præſ.
 tempus. 2 Voll. in 4to, ſamt*

4—22 et Antal af 19 musicalske Skrifter, tilligemed en meget betydelig Samling af jirligt skrevne Musicalier, Partiturer og udstrevne Stemmer, hele Cantater, Oratorier o. a. Kirkemusiker (Stabat mater af Palestrina, Pergoleso, Rodewald. Miserere af Allegri, Bai, Leo, Jomelli, Tod Jesu af Graun, Hellige Sange af Schulz, Tragedies af Gluck og Sacchini o. s. v. i alt 27 Numere. Fremdeles italienske Terzetter, Duetter og Arier, Recitativer og Klaveermusiker af forskellige Componister, i alt 76 Numere; samt hans sal. Faders Skolens forhenværende Cantor Ryges Portrait (kort Olie-malerie), som tilligemed Statsraad Teilmanns nu pryder Skolens store Auditorium.

k) i Aaret 1803 af Mag. Nic. Ulrich Bach, Sognepræst i Søllerød, foræret

1. Castelli Lexicon Heptaglotton. Londini 1669. fol.

2—7. Allgemeines historisches Lexikon 1—4 Th. Leipz. 1730, nebst Fortsetzung 1—2 Th. Epz. 1740. 6 Voll. fol.

l) i Aaret 1815 atter af Conferentråad Imm. Chr. Ryge foræret

1—51. en Samling gode Skolebøger i alle Fag, i alt 51 Bind, tilligemed hans eget Portrait, stukket i Kobber, som har sin passende Plads i Bibliotheket.

Saaledes bestod altsaa Skolens Bibliothek ved nuværende Rectors Ankomst i November 1815 af i alt omtrent 1740 Bind, foruden Musicalierne. Sin største Tilvært har det siden den Tid faaet, hvorom jeg nu, for at aflægge et Slags Regnskab for min Huusholdning i denne Henseende, skal give Efterretning, dog uden, hvad der vilde blive altfor vidtløftigt, specielt at anføre alle Bøgenes Titler, dem allene undtagne, som ere Gaver af Private, hvilke Erkjendtligheden byder, ligesom her med de forhen givne er steet, udtrykkelig at nævne.

I Henseende til Kjøb af Bøger har mit Princip altid været, fra Bogladerne kun at tage de nysudkomne Skrifter, som det maatte være af Vigtighed at der fandtes i et Bibliothek, samt hvad Een eller Anden af mine Herrer Medlærere især ønskede for sit Fag; paa Bogauctioner derimod, og hvor Leilighed tilbød sig til Kjøb underhaanden, at holde mig mindre strængt til den absolute Fornødenhed, og for en moderat eller ringe Priis at acquirere, hvad der i een eller anden Henseende syntes passende eller nyttigt at have. Udgifterne bestredes a) af det Teilmannske Legat, b) af de Summer, den Rgl. Direction efter mine Forslag ved een eller anden Leilighed bevilgede, c) ved Salg, undertiden Lushandel af Doubletter og enkelte i Bibliotheket unyttige Bøger, d) fra Aaret 1830 af de 50 Rbd. aarlig, som Directionen i Overeensstemmelse med det foranførte Kongelige Rescript af 17 Martii 1774 bevilgede at maatte af Skolens Kasse aarligen anvendes til Indkjøb af Bøger til Bibliotheket, og endelig e) fra Aaret 1841 af de ved Budgetterne af Directionen til Bibliothekets Forøgelse foruden det Teil-

mannske Legat bestemte Summer, men hvorunder da indbefattedes de forhen allern. bevilgede 50 Rbd.

Saaledes afkjøbtes 1817 først sal. Prof. Taubers Efterleverste en liden Samling af Bøger, som hendes afdøde Mand, efterat have afhændet det Meste af sit Bibliothek til et Grundlæg for Sjællands Stiftsbibliothek, havde beholdt eller siden samlet, i alt, foruden hans Taler, 42 Bind, fordømmeste ikke af synderlig Betydning.

Dernæst s. A. paa Auktionen efter afg. Doctor med. Seidelin, Overlæge paa Ladegaarden ved Kbhavn, Commentarii, Novi Comm. og Commentationes Societ. regiae scientiarum Götting. 15 Voll. 4to, og de Kjøbenhavnste lærde Efterretn. complet 1736 til 1809, 82 Bind, — i alt 97 Bind.

Endnu samme Aar tillodes det Rector af en meget stor Forraad Bøger, som Directionen i Moldenhawers senere Directionstid havde sammentjunkt til de lærde Skoler, at udsøge til Roskilde og Nykjøbing Skoler, hvad begge især maatte behøve, hvorved den førstes Bibliothek blev beriget med 546 Bind, for en stor Deel meget vigtige Bøger. (Omtrent et lignende Antal foresloges til Nykjøbing Skolebibliothek, med hvis Fornødenheder Rector, som kort før var fra denne Skole forflettet hertil, var vel bekendt).

Endelig kjøbtes endnu s. A. for Skolens Regning Ciceronis epistolæ ed. Schütz, Ciceros sammtl. Brieve überf. v. Wieland, Horatius Doeringi Vol. 1, ialt 12 Voll. og Fortsættelsen af Hallische allg. Litt. Zeit. 1813—17.

Tilsammen indtil Slutningen af 1817: 734 Voll. og Hefter.

I Aaret 1818 blev gjort et af Directionen approberet Bytte af Stiftsbibliothekets og Skolebibliothekets Doubletter, hvorved det sidste afgav 43 Bind, og derimod erholdt 67 Bind, ikke ubetydelige Bøger, dets Samling altsaa forøgedes med 24 Voll. (Da der i det foregaaende Aar var kjøbt og erholdt saa Betydeligt, kunde der i dette Aar ikke tænkes paa noget Indkjøb uden af de lærde Tidsskrifters Fortsættelser. Dog erholdtes for det Trilmannske Legat 13 Voll. (hvoriblandt Ciceros Reden überf. v. Wolf).

I Aarene 1819—20: kjøbt dels paa Auktioner og underhaanden, dels fra Bogladen, adskillige Bøger især til Fortsættelse af hidtil havte Verker og lærde Tidsskrifter, i alt 73 Bind, hvoriblandt Heyne opusc. Academ., Wegscheiders Dogmatik, Sturzii Lexicon Xenoph., Buttmanns Lexilogus.

I 1821 kjøbt paa Auktionerne efter Provst Heiberg i Saaby og Pastor Haar i Himmelsø: af Suhms histor. Verker in 4to 9 Voll., Danske Magazin 6 Voll. og J. Møllers theol. Bibl. 1—15 Bind, samt fra Bogladen 4 Bind, og af kritiske Tidsskrifter, lærde Esterr. og tydske, 48 Hefter, er i alt 81 Bind og Hefter.

I 1822 underhaanden og fra Bogladen 29 Bind, og Tidsskrifter 24 Hefter, hvoriblandt Tennemanns Geschichte der Philosophie, og Diodor. Sic. cura Eyringii, 11 Voll.

I 1823 Tidsskrifterne 24 Hefter, og andre Bøger, fordetmeste paa en Auction, 11 Bind. Fremdeles mod Afgivelse af 13 Bind Doubletter ved Tilstusning erholdt fra Stiftsbibliotheket 8 Bind vigtige Bøger, samt paa sammes Doubletauction andre 25, saa at Bibliotheket i dette Aar forøgedes med 65 Bind og Hefter (hvoribl. Niemeyers Grundf. der Erzieh.). Fra Directionen sendt Supplementtafeln zu Hübners genealog. Tabellen.

I 1824 for det Teilmannske Legat og et Tilskud af Skolecasfen forstrevet fra tydske Boglader 13 Bind nye Bøger (Sallusts röm. Geschichte nach de Proffes v. Schlüter, Sallustius af Lange og af Müller, Wahlii clavis N. Tti. o. fl.) og Fortsættelsen af Tidsskrifterne Hall. Allg. t. Zeit. Seebodes n. krit. Bibl. samt den danske Literaturtidende; i alt 38 Bind og Hefter.

I Febr. 1825 paa Auctionen over afg. Conferentsraad Moldenhawers Bibliothek 32 Voll. (hvoriblandt J. Lipsii og S. Bocharti opera, Philostratorum opp. c. Olearii, Photii Biblioth. c. Hoeschelii, Horatius c. comm. IV Acronis, Porphyrius &c. Chishull antiqq. Asiat. o. fl.) samt senere Creuzers Symbolik 6 Bde. Stiegligh archäol. Unterhalt., Lobecks Phrynichus, Osann Sylloge inscript. antiqvarum o. fl. i alt 50 Bind, foruden Fortsætt. af de krit. Tidsskrifter, samt 2 danske Skrifter tilsendte fra Directionen.

I 1826 kjøbt paa en her afholdt Bogauction 60 Bind, hvoriblandt endeel Skole- og pædagogiske Skrifter, hvorimod ved samme Auction bortsolgtes for 86 Rbd. af Doubletter og andre for Bibliotheket unyttige Bøger 204 Bind, saa at der fragit i Bøgenes Antal 144 Bind, Hjøndt denne Formindskelse rigelig erstattedes ved den større Værdie af det Erholdte, især da der for det ved Auctionen Indkomne og det Teilmannske Legat fremdeles kjøbtes 16 Bøger, (hvoriblandt Dodwells Reise d. Griechenl., Horners Bilder des griech. Alterthums, Abhandl. der hist. philol. Klasse der Berliner Akad. der Wiss. 1804—21, Sachsens Beschreib. Roms og de udkomne Dele af Ciceronis opera ed. Orellius.) foruden Fortsættelsen af Tidsskrifterne.

1827 erholdtes paa en Auction efter Cancellieraad Grønbech her i Egnen 13 Numere, hvoriblandt Suhms og Schöninghs Forbedr. til den danske Hist. Robertsons Gesch. von Alt-Griechenland, u. Carls der 5ten. Fra Bogladen Theognis c. Welckeri, Fortf. af Horners Bilder des gr. Alterth. og de 33 førstudkomne Hefter af Griech. u. Röm. Profaisker in neuen Uebersetzungen, der siden stedse ere continuærede, og ligeledes de benævnte lærde Tidsskrifter, samt 2 Bøger tilsendte fra Directionen.

1828 foruden 40 Hefter af bemeldt gr. u. röm. Profaisker, og Tidsskrifterne, 5 Bind andre Bøger og Fortsættelser. Derimod overgik efter Rectors Forslag til det da oprettede Discipulbibliothek 60 Bind for Samme mere passende Bøger. — Men en betydelig Tilvæxt fik f.

A. Bibliotheket, da der ved Auctionen over afg. Dr. og Overlærer Thriges Bibliothek erholdtes 450 Bind især philolog. og histor. tildeels betydelige Verker, f. *Gr. Scriptt. Rer. Dan*, 7 Voll. *Memoires de l'Acad. des inscr. & b. lettres*. Corsini *Fasti att.*, og *diss. agon*, Solignac's, Giannones, Burnets, Deguignes histor. Verker, og en Mængde andre vigtige histor. og philol. Verker, som det vilde blive for vidtløftigt her at opregne.

1829 af samme Bibliothek endnu 32 Bind, samt Fortsættelserne af Schloßers *Geschichte*, *Allg. Litt. Zeit*, Seebodes krit. *Bibl.* og *Archiv f. Philol.*, *Danſk Litt. Tid.* og *Udskr.* for *Litt.* og saaledes var da til Bibliothekets Forsøgelse i de to sidste Aar anvendt 438 Rbdlr. 4 Mk. 15 ſ.

1830 var atter et heldigt Aar for Bibliotheket, da, foruden de til Fortsættelser udgivne 20 Rbdlr. af det Teilmannſke Legat, ikke alene bevilgedes Rector 100 Rbdlr. til Indkjøb paa afg. Etatsraad Thorlacius'es Auction, (hvorfra erholdtes blandt Andet Hesychius Alberti, Pollucis *Onomast. Sext. Empir. Fabricii*, Strabo af Tzschucke, Fabricii *bibl. græca* 14 Voll.), men endog tillodes, at det kongl. Refsr. af 17de Martii 1774, som siden Skolens Reform næsten ikke havde været anvendt, maatte igjen træde i Kraft, saa at der fra dette Aar af havde aarlig, foruden Teilmanns Legat, endnu 50 Rbdlr. til Disposition, og desuden de periodiske Skrifter særskilt betaltes af Skolekassen. Saaledes berigedes i dette Aar Bibliotheket med 72 Bind, hvoriblandt foruden de fornævnte Bøger, ogsaa Heerens *sämmtl. hist. Werke* 15 Bde. uberegnet 60 Hefter af Tafels gr. u. röm. Prosaiter. Udgiften var saaledes i dette Aar. 242 Rbdlr. 4 ſ.

I det næste Aar 1831 foresaldt i Kbhavn atter to store Bogauktioner efter de afdøde Biskop Münter og Professor og Underbibliothekar D. D. Bloch, paa hvilke Bibliotheket for den Sum 177 Rbdlr. erholdt 118 Voll. (hvoriblandt Bandurii *numismata* Impp. Rom. Finn Magnußens *Eddalære*, Müllers *Sagabibl.* Eipperts *Daktyliothek*, Svidæ *Lex. gr. Imm. Beckers Scholia in Iliadem*, Gregorius de *dialectis gr. ed. Schæfer*, Photii *Lex. gr. ed. Porson*, Theophrasti *hist. plantar. ed. Oxoniensis*, Stobæi *ecl. ed. Heeren*, Orellii *in-scriptt. lat.*), samt for de øvrige bevilgede 53 Rbdlr. og de ordinaire Indtægter af 70 Rbdlr. 60 Voll. (hvoriblandt Eustathii *comm. in Homerum Lips. 1825*. Pindarus *ed. Dissen*, Buttmanns *Mythologus &c.*) samt Fortsættelsen af gr. u. röm. Prosaiter, og de lærde *Tidskrifter*. Udgiften var i det Hele 84 Rbdlr. 54 ſ. r. S. og 258 Rbdlr. 8 ſ. S. og L.

I Aaret 1832 atter gjort et Udflugt af Bibliotheket, hvorved deels bortsolgtes deels bortbyttedes 156 Bind af Doubletter og andre for Bibliothekets Diemeed unyttige Bøger. For de ved Salget vundne 45 Rbdlr. 4 Mk. 2 ſ. samt Tillæg af Bibliothekets faste Indtægter erholdtes igjen deels paa et Par Auctioner her i Byen deels fra nyt af 52 Voll. foruden *Tidskrifterne*. Udgiften i det Hele 68 Rbdlr. r. S. og 95 Rbdlr. 17 ſ. Repr.

I 1833 anventtes 59 Rbd. 3 Mk. r. S. og 102 Rbd. 4 Mk. Repr., hvorfor erholdtes deels paa Auctioner og leilighedsviis, deels fra Bogladen, 66 Voll. (hvoriblandt Weichert poëtar. lat. carmina., Fortsett. af Drells Cicero og Vährs Herodot, Demosth. in Leptinem or. c. Wolfii, Mill. hist. of the britt. India og Murray of the Europ. languages, Schühs allg. Erdkunde 11 Bde), foruden hvad der anvendtes til Tidsskrifternes Fortsættelse. Fra Directionen sendtes 8 Bind.

1834, kjøbtes for 119 Rbd. deels paa Auctioner deels i Bogladen 49 Bind, og imed 7 Bind Doubletter ved Bytte erholdt 8 Bind (iblandt hine Jul. Cæsar ed. Held, Sallustius Fabri, Wegscheider institt. theol. dogm. nyeste Udg. Ruperti comm. in Livium, Vossii Aristarch ed. Foertsch. 2 Voll., Etymol. magn. Sylburgii, Ety. gr. Gudianum og Orionis Ety. gr. begge af Sturz, Pompeii 2 Thle, Schweigers Handb. der class. Bibliographie, Begyndelsen af Svidas c. Bernhardy, siden fortsat), samt Tidsskrifterne fortsatte. Fra Directionen sendt 24 Bind (hvoriblandt Begyndelsen af den nye Pariser Udgave af Stephani thesaurus gr. lingvæ).

1835, anvendt til Bibliothekets Forøgelse 93 Rbd. 48 s. r. S. og 84 Rbd. 22 s., hvorfor erholdt, foruden de lærde Journaler, fra Bogladerne 40 Bind (hvoriblandt Cuvier das Thierreich durch Vogt, 3 Bde*), Pausanias c. Siebelis 5 Voll., Forts. af Jacobs Leben u. Kunst der Alten, Meyers Commentar zum N. T. Ammons Fortbildung des Christenthums, Balbi abregé de Geographie, Euler Elemens d'Algebre 2 Voll. og flere mathemat. Skrifter), og paa Auctionen efter sal. Bisop Müller, og en anden Auction her i Roskilde, 27 Bind (hvoriblandt Ihre Glossarium Svo-Goth., Leo Diaconus, Appianus Schweighäuseri, Hentes Museum f. Religionswiss. samt en stor Række Hefter af Columbus). Fra Directionen 11 Bind og 5 Programmer.

I Aaret 1836, da Directionen havde fattet den priselige Beslutning, at forsyne hver lærd Skole med et Exemplar af alle akademiske Disputatser og saavel ved Universitetet som ved Skolerne hvert Aar udkommende Programmer, erholdt Skolen fra Samme tilsendt 69 saadanne, foruden 19 større eller mindre Skrifter. Kjøbt for den Summa 109 Rbd. 5 Mk. 16 Voll. (hvoriblandt Campes deutsches Wörterbuch 6 Bde 4to maj. indb. Virgilius Heynii cur. Wagner 4 Voll. Cic. Tuscul. v. Klotz), samt Tidsskrifterne.

1837. Fra Directionen modtaget 32 Numere Bøger og Programmer. Kjøbt for 89 Rbd. 4 Mk. 35 Voll. (hvoriblandt Friedemanns Paränesen, Kruses Atlas u. Tabellen zur Über-

*) Dette saavel som endel flere Skrifter i Naturh. samt physisk og mathem. Geographie bleve i de foregaaende Aar anskaffede efter sal. Overlærer Hages Ønske.

sigt der Geschichte 2 Voll. fol. Euripides ed. Pflugh. De Wette exeg. Handb. des N. T. Landais dictionnaire franç.) samt Tidsskrifterne.

1838. Fra Directionen 47 Bind og Hefter, meest Programmer, Disput. og Fortsættelser af danske Skrifter, foruden adskillige Raart og Tabeller. Kjøbt for 134 Rbd. 4 Mk. 12 ø. 62 Bind (hvoriblandt Berghaus allg. Länder- u. Völkertunde de udfomne Dele, Kuinoel comm. in Evangelia nye Udg. Ciceros Reden v. Klok, Xenophon de exped. Cyri c. Poppo, Cic. oratt. ed. Matthiæ, Schlossers Gesch. des 18 u. 19 Jahrh., Gallus v. Becker 2 Bde, Thiersch über gel. Schulen 3 Bde, K. D. Müllers Handb. der Archäol. og Proleg. zu e. wiff. Mythologie, samt leilighedsviis 23 Bind mathem. Verker af La Croix, Legendre, Francoeur, Mejer-Hirsch, Egen, Grüson, Bezout, Kästner), og de lærde Tidsskrifter.

1839. Fra Directionen 51 Stkr. Disputatser, Programmer og andre Skrifter, hvoriblandt Saxo c. Müller & Velschow, Begyndelsen af Historisk Tidsskrift (siden stedse fortsat), Cicero de fin. h. & m. c. Madvig. Brage og Idun, foruden tvende Raart. Kjøbt for 112 Rbd. 51 ø. 33 Bind, hvoriblandt Krebs Antibarbarus, Horatius Orellii større Udg. Lucianus ed. Jacobitz, Gfrörers Gustav Adolph, Bugge om det tydske Skolevæsen, Thuras danske Vitruvius) samt Tidsskrifterne og andre Fortsættelser.

I 1840, modtoges fra Directionen 95 Bind og Hefter, især Disputatser og Programmer, samt Fortsættelsen af Skrifter, hvis første Dele man tidligere havde erholdt. Til Bogkøb blev bevilget og anvendt:

til Fortsættelse af de lærde Tidsskrifter, som holdes til Skolebibliotheket.	31 Rbd. 10 ø.
„ Boghandler Aue i Altona	45 — -
„ Den Schubotheste Boghandling i Kbh. Ufregning for Aarene 1826 til 1840	36 — 64 -
Paa Bogauctionen efter afg. Provst Dr. Schmidt i Pimmelev kjøbt for	23 — 10 -
hvorfor erholdtes 130 Bind, foruden Tidsskrifterne.	
Til Indbinding, som hidtil ikke havde været anført paa Bibliothekets Conto, medgaaet	39 — 48 -

---

175 Rbd. 36 ø.

Hidtil er der, for at give Læseren et kort Begreb om Bibliothekets Beskaffenhed, her sædvanlig anført Noget af det Vigtigste, der aarligen er bleven anskaffet. Men da fra 1840 af samtlige til Bibliotheket kjøbte Bøger ere anførte blandt Skolefesterretningerne, som ledsage hvert Aars Examensprogram, ere hine Udtog for Fremtiden usødvendige. Kun maa mærkes, at, da Fortegnelsen i Programmerne sluttes med Septbr. Maaned, saa anføres hvad der i det sidste Kvartal er erholdt, altid først i det næste Aars Program.

1841. Anvendt 212 Rbd. 7 f. hvoraf til Underbibliothekaren for Octob. Quartal 12 Rbd. 3 Mk., til Bogkjøb altsaa fra Bogladen, Auctioner og underhaanden, samt Indbinding betalt 199 Rbd. 2 Mk. 9 f. , hvorfor erholdtes 143 Bind og Hefter, foruden de kritiske Journaler. I dette Aar indtraf i Kbhavn Auctionen over Waldendorfs Collegiums Bibliothek, paa hvilken da for den ringe Priis 5 Rbd. 4 Mk. 8 f. erholdtes 52 Bind, vist nok for en Deel ubetydelige eller forældede Bøger, som tildeels fulgte i Kjøbet med Andre, men hvoriblandt dog flere for Underviisningsvæsenet og Pædagogikens Historie ikke uvigtige Skrifter, som ere anførte i Programmet for 1842. Fra Directionen tilsendt 78 Bind og Hefter, meest Fortsættelser, Programmer og Disputatser.

1842. Anvendt 285 Rbd. 29 f. eller, efter Fradrag af 50 Rbd. til Underbibliothekaren, til Bibliothekets Forøgelse 235 Rbd. 29 f. hvorfor erholdtes 96 Voll. foruden Tidsskrifterne og Bøgers Indbinding. Fra Directionen blev sendt 78 Bind og Hefter, hvoriblandt Antiquitt. Americanæ, fol., Grønlands histor. Mindesmærker 2 Voll., Scripta hist. Islandorum 10 Voll., Islendinga Sögur, Nordiske Fortids Sagaer af Rafn, 3 Voll., Oldnordiske Sagaer 12 Voll., Nordist Tidsskrift for Oldkyndighed 6 Hefter, Annaler for nord. Oldkyndighed 2 Voll., Bidrag til en oldnord. geogr. Ordbog, Molbechs Forelæsn. over Historiens Philosophie, foruden endeel Kaart.

1843. Sendt fra Directionen deels 34 Bind kjøbt paa Dr. Krarups Auction deels 50 Hefter meest Programmer og Fortsættelser, i alt 84 Bind og Hefter. For det Teilmannske Legat 20 Rbd. og de til Bibliotheket i Budgettet bestemte 240 Rbd., efter Fradrag af 50 Rbd. til Underbibliothekaren, i alt 210 Rbd. erholdt paa Auctionen efter Geh. Legationsr. Brøndsted 36 Bind, og fra Bogladen og underhaanden 65 Bind foruden Tidsskrifterne.

Af Foræring er har siden nuværende Rectors Embedstillrædelse i Novbr. 1815 Bibliotheket modtaget følgende Bøger:

1. Endeel af hans egne for den Tid udgivne Skrifter, i alt 14 Bind og Hefter.
2. Af daværende Adj. siden Rector Fibiger 5 Programmer af ham i Aarene 1814—17, og Kyklopen af Euripides 1820.
3. Af dav. Rector Prof. Riisbye i Aalborg hans latinske Program til Reformationsjubelæet 1817.
4. Af dav. Overlærer, nu Etatsraad, Tauber hans Historia Scholæ Arhusiensis.
5. Af sal. Overlærer, Dr. Thrige hans Disputats historia Cyrenes. Hafn. 1819 og efter hans Død af nuv. Rector, Samarbejdelsen og Fuldbøden Res Cyrenensium &c. ibid. 1828.
6. Af sal. Prof. Thune hans Tentamen circa trigonometriam sphaeroidicam. Havn. 1825.

7. Af sal. Rector Fibiger, hans Prolusio ad festum in Sch. Coldingensi 1823 perag. Carmen choriamb. Tilligemed Pindars 2den olymp. Seiersfang, metr. oversf. — b) Odysseens 6te Sang og Juvenals 6te Satire, i Originalens Versemaal oversfat af Samme. Kbh. 1822.
8. Af sal. Adjunct Loft Sneedorfs patriotiske Tilskuer. 9 Dele i fr. Bind.
9. Af Skolens Rector hans Revision der Lehre v. d. Aussprache des Altgriech. Epj. 1826. — b) Hans Ideer til Forsvar for en fornuftgrundet Christendom. Kbh. s. A. — c) Löbers Progr. über die Beförderer des griech. Sprachstudiums. Schwerin 1834.
10. Af Hs. Excell. Dr. Ober-Hofmarschall v. Hauch R. af G. fra det Kgl. Myntcabinet Catalogus numerum vet. Græc. & Lat. Musei. cum tabb. æn. ed. C. Ramus. 3 Voll. 4to.
11. Af Pastor Hertz, Sognepræst til Frue Kirke og St. Jørgensbjerg, Wolfs Encomium regni Danici ell. Danmarks Riges Loff. Kbh. 1654.
12. Af Prof. Dr. Wegener i Soroe, R. af D. a) Hans Indbydelse til Sørgefesten over Frederik den 6tes Død. — b) Hans Disputats de aula Attalica. — c) Hans „Liden Krønike om Kong Frederik og den danske Bonde. Kbh. 1843.“
13. Af Høiesterets-Secretair og Herredsfoged i Leire Herred de Coninck, Petit Atlas national des Departements de la France & de ses colonies, par Mouin. Paris 1833. Iverfolio med fiintstukne Raart.
14. Af Dr. Philosophiæ Grev G. C. Raben til Christiansholm i Lolland, Knorrs Sammlung von Merkwürdigkeiten der Natur und Alterthümer des Erdbodens, oder versteinte u. a. gegrabene Körper in illumin. Kupfern. Herausg. v. Walch. Nürnberg. 1768—73. 4 Voll. in Folio. nitid.
15. Af Statsraad Dr. Wedel-Simonsen, Ridder og Dannebrogsmænd, til Elvedgaard i Fyen, følgende af hans Skrifter:
1. Fyens Vilkaar i Grevens Feide, med et Chart over Valpladsen ved Ørnebjerg.
  2. Nytten og Nødvend. samt hensigtsmæssigste Indretn. af hist. Topographier.
  3. Skildring af Middelalderens Riddervæsen, el. den danske Adels Sæder i den cath. Tid.
  4. Bidrag til Slottes og Herreborges Bygn. og Befæstn. Historie i den cath. Tid.
  5. Hist. Efterretn. om de fjell. Borge Hjortholm og Surre, samt om Valdemar Atterdags Forhold til Lovelille.
  6. Samlinger til Hagenstov Slots, nuv. Frederiksgaves Historie.
  - 7—10. Bidrag til Odense Byes ældre Historie. 4 Hefter.
  - 11—12. Bidrag til Rigsraad Eske Brocks Levnetabeskrivelse. 2 Hefter.
  - 13—15. Bidrag til den fynske Kongeborg Rugaards, dens Læns og Lænsmands Historie. 3 Hefter.

Saaledes har Bibliotheket af Private Gaver, foruden de ovennævnte ældre, siden i Aaret 1815 erhholdet i alt 65 Bind og Hefter.

Sele Samlingen bestod efter sidste i denne Sommer foretagne Optælling (der naturligvis ved et Bibliothek, hvoraf idelig udlaanes, flere Hefter sammenbindes, successivt komme flere Bøger til m. m. ikke kan blive fuldkommen noiagtig) af omtrent 6,500 Bind, Programmer, Disputatser og andre Smaastrifter iberegne, foruden Landkaart og Musicalier, samt en af Directionen tilsendt Kasse med en Samling Paster eller Aftryk af udstaarne antike Stene, af Edmund Müller; er altsaa i de sidste 29 Aar, uagtet derfra er bortfolgt og bortbyttet omtrent 490 Bind, forøget med omtrent 4760 Bind eller yoret til næsten det firedobbelte af hvad det var i Aaret 1815.

Foruden Increment-Katalogen, hvori Bøgerne siden Rector Justitsraad Saxtorphs Tid 1774 ere indførte efterhaanden som de erhholdtes, er af nuværende Rector alt forlængst forfattet en scientifick Realkatalog i 3 maadelige Foliobind med hveranden blank Side foruden behørig Mellemrum til nye Acquisitioner. Ogsaa er deri paa sit Sted stedse henviist til Skrifter og Afhandlinger, som findes over den vedkommende Gjenstand i Samlinger af flere Skrifter eller en Forfatters opera omnia, saa at strax kan sees, hvad der i Bibliotheket haves over enhver Materie.

Svad Benyttelsen af Bibliotheket angaaer, da er samme tilgængeligt for Lærerne til enhver Tid paa Dagen, saa at Enhver af disse stedse kan selv udtage hvad Bog han vil, imod blot at tegne sig for samme paa sit Folium i den dertil indrettede Udlaanings-Protokoll. For Disciplene og Andre staaer Bibliotheket aabent to Gange ugentlig, hver Tirsdag og Loverdag Formiddag fra Kl. 11 til 12½, hvor da baade Rector og, naar der er en Underbibliothekar, ogsaa denne er tilstede, for at besørge Udlaan, og modtage og indordne det Tilbageleverede, ligesom og jevnlig at foretage Revisioner efter Katalogen. Og har jeg heraf især havt den Glæde, som i den gamle Skolebygning af Mangel paa Rum var en Umulighed, at i det hele sidste Aar de Fleste af øverste Classes Disciple jevnlig, Nogle hver Gang, have indfundet sig hele Tiden igjennem for deels at læse, deels at staffe sig en Bog-Kundskab, som i Fremtiden vil kunne være dem til megen Nytte. Ogsaa disse kunne da faae hjem til Laans hvad de ønske sig. Thi netop det egne frie og frivillige Studium er det af Vigtighed ved ethvert Mittel at vække og befordre hos vor Skoleungdom, som ved den sædvanlige, tildeels for Examinernes Skyld nødvendige, Lectietvang alt for let forfalder til en Mechanismus, som kun er til Hindrer for sand Videnskabelighed.

Af Grundtegningen til den nye Skolebygning, som fulgte med Indvielsesprogrammet 1842, vil sees, at der foran Bibliotheket er et Læseværelse, til Brug for Lærerne, hvor stedse henlægges til Eftersyn de nyest ankomne Bøger, lærde Tidskrifter, samt nogle Dag- eller Uge-

blade, saafom Dansk Ugekrift og den Berlingske Tidende, som Skolen selv holder, foruden Fædrenelandet, hvori den har en Anpart, samt Dannevirke, hvormed Udj. Agerup, og Conversations-Lexikonet, hvormed Udj. Friis forsyner Læsestuen.

Særskilt fra denne Skolens Bogsamling haves fremdeles et eget Discipel-Bibliothek, oprettet 1822, hvorover der i sidste Vinter er bleven trykt en Katalog, af hvilken hver Discipel har faaet og de Nyindkommende faae et Exemplar, efter hvilket Enhver da eengang ugentlig kan erholde hvad Bog han ønsker til Laans, thi kun eet Bind udlaanes til hver ad Gangen, og længere end 14 Dage maa samme ikke uden Fornøvelse af Laanet beholdes. For at lede de Yngere i Valget af hvad de begjære, er det for deres Alder, Smag og Evner meest Passende i Katalogen betegnet med en *. To af den øverste Klasse ere Bibliothekarer, af hvilke den ene udleverer og modtager Bøgerne, den anden i en Protokoll noterer hvad der laanes og udsletter hvad der tilbageleveres. Hver Discipel bidrager til dette Bibliothek aarlig 1 Rbd. eller 3 Mk., efterfom det behøves. Enkelte Aar, naar der var Beholdning nok, er Intet contribueret. To Brødre betale kun tilsammen 9 Mk., og meget Fattige Intet. Ved Valget sees paa, hvad der kan give lærerig, nyttig, Smagen dannende, og i alt Fald uskadelig Underholdning. Af Romaner kun et Udvalg af de bedste, ikke sjelden paa Tydsk, for at lokke til en privat Læsning af dette Sprog, hvorved den Færdighed og Lethed i samme, som for Videnskabsmanden og ethvert dannet Menneske nuomstunder er saa høisfnøden, mere end ved Skolens Underviisning allene, kan opnaaes.

Endelig bemærkes endnu, at, da Kathedralstolens Lærere saavel som andre Videnskabsmænd her paa Stedet have fri Udgang til Stifts bibliotheket, der nu bestaaer af 18 til 19000 Bind og stedse hensigtsmæssigen forøges, har jeg gjort mig det til en Sparhedsregel, i Almindelighed ikke at anskaffe til Skolen Noget af hvad der i dette Bibliothek findes eller ventes anskaffet (f. Ex. den store af Niebuhr o. Fl. foranstaltede Udgave af Byzantinerne, og især betydelige theologiske Skrifter), hvorved der godt kan bødes paa mangt et Savn i Skolens Bogsamling, og begge disse Biblioteker saaledes ofte kunne supplere hinanden. Min afdøde Ven, Professor K. Nyerup foreslog mig flere Gange, at jeg skulde bestræbe mig for at faae dem forenede. Men af flere Grunde, saafom især fordi alt Fælledskab i Siendomme, som hver har sin forfjellige Hensigt, Indtægtskilder og Bestyrelse, vilde medføre store Vanskeligheder, og fordi Bibliotheket, som da ei vilde kunne faae Plads paa Skolen, ikke vilde til alle Tider kunne være saa let tilgængeligt for Skolens Lærere, som nu, er det vist langt bedre, at det er forbleven saaledes som det nu er, især da de Hrr. Bibliothekarers Beredvillighed Intet levner os at ønske.

Addenda.

Efter Fulddenselsen af dette Program har jeg af Hr. Kall-Rasmusen endnu modtaget nogle Forøgelser af Listen over de fra Roskilde Cathedralsskole dimitterede Disciple, fornemlig en fuldstændigere Udskrift af Matriklen, end den, jeg her ovenfor har benyttet, der for det Beste kun indeholdt dem, om hvis senere Liv der vidstes Noget, og hvoraf endog i nogle Aar Ingen fandtes. Jeg skal derfor nu tillade mig at tilføie de langt Flere, som endnu findes i Matrikelen at være dimitterede fra Skolen i det Tidrum 1612—1643, hvori selv endnu kan fattes Udskillige, da det i Matriklen ikke altid er anført, fra hvilken Skole de der Antegnede ere dimitterede. Saaledes ere i O. Worms Rectorat fra Jun. 1627 til Jun. 1628, og i C. Plums fra Mai 1630 til Julii 1631 Skolerne slet ikke anførte. Saa Meget er altsaa kun vist, at saavel de Ovenanførte som de, jeg nu skal tilføie, alle ere dimitterede fra Roskilde Skole. Disse ere efter Matriklen følgende:

1612.

Matthias Petri.

Laurentius Andreae, samt den S. 17—18 anførte Joh. Thomæ.

1613.

Christiernus Laurentii, samt den S. 18 anførte Jac. Clementis.

1614.

Johannes Nicolai, foruden den S. 18 anførte Laur. Vilhelmus.

1615.

Jacobus Olai Morinus.

Janus Olai Morinus.

Matthias Antonii Coldingensis.

Laurentius Nicolai Hafniensis.

Laurentius Severini Bornstrupius Cimber.

Øg dernæst foruden de 4 S. 18 Anførte endnu:

Olaus Petri Holsteponanus (fra Hølstebro).

Johannes Petri Gefningius.

Fridericus Andreae Friderichsburgensis. § alt 12.

1616.

Lago Jonæ Trelburgensis.

Matthias Georgii Gottlandus.

Nicolaus Erasmi Coagiensis.

Jacobus Martini Helstadius.

Johannes Friderici Colding.

Matthias Johannis Reersloff.

Nicolaus Erasmi Liungius, foruden de Anførte, af hvilke Olaus Martini Otzingius var Hører ved Skolen 1628, s. 2det Hefte p. 36. § alt 10.

1617.

Andreas Christierni Jelling.

Christiernus Jacob. Rip(ensis).

Petrus Petri Hienius, kan altsaa ikke være den Peder Pedersen Hie, som er anført ovenf. S. 17, som var dimitteret 10 Aar tidligere og om hvilken s. Myerups Litteratur Lexicon samt Thuras Ides hist. litt. p. 46, 47, 48.

Christiernus Jacobi, foruden de to S. 19 anførte. § alt 6.

1618.

Paulus Petri Lydumius Cimber.
Andreas Tistadius Cimber. (fra *Thisted*).
Johannes Martini Farinsulanus, foruden de
 3 S. 20 anførte. *I* alt 6.

1619.

Petrus Andreæ Roschildensis.

1620.

Martinus Petri Colding, var *Høret* 1621, f.
 2det Hefte p. 36.

Johannes Paludanus Colding.

Olaus Andreæ Muscul.

Baggerus Justini Hesselius.

Theodorus Chastenii.

Andreas Nicolai Glim.

Johannes Petri Hopontanus (fra *Hobro*).

Matthias Johannis Oustad.

Jacobus Johannis Ripensis.

Nicolaus Bartholini.

Georgius Georgii Gothus.

Jacobus Johannis.

Jacobus Johannis Hafniensis.

Thomas Christophori Langlandus. *Er med*
 de S. 20 anførte 11, i alt 25.

1621.

Jacobus Augusti.

Petrus Petrejus.

Johannes Nicolai Follislowius.

Isaachus Canuti Prestholmus.

Christophorus Severini Valensbecensis

Andreas Matzonius Velleius. *Er med de*
 S. 21 anførte 5, i alt 11.

1622.

Jacobus Johannis Calundanus.

Severinus Nicolaus Horsnensis, fra *Horsens*.

Georgius Faderi Malmogius, fra *Malmø*.

Jacobus Theodori Fionus, fra *Fyen*.

Christiernus Severini.

Henricus Schachius Gotlandus.

Laurentius Damiani. *Ur rigtig staaer altsaa*
 S. 21 „*Sngen*.“

1623.

Canutus Johannis Coagiensis.

Laurentius Hacqvinus Nylosensis Svecus.

Petrus Martini Hyldingensis.

Georgius Olai Alburgensis.

Jacobus Petri Coldingus.

Dietericus Canuti Hafniensis.

Pavlus Jacobus Helsingorensis.

Sveno Antonius Roeschildensis.

Nicolaus Severini Allingius.

Petrus Severinus Egtved.

Petrus Andreas Kalundensis.

Johannes Johannis f. Barchmannus, foruden
 de S. 21—22 anførte 7. *I* alt 19.

Den sidst anførte Hans Barchman, f.
 1599, blev 1629 Sognepræst til *Branderslev* (nu *Anner* til *Nakstov* i *Holland*).
 † 1654 (ifølge *Blochs* haandskr. *Saml.*
 til den *fyenske* *Geistligh. Hist.*; jvf. *Rho-*
des *Saml.* til *Laalands* og *Falsters* *Hist.*
 1ste Bd. S. 152.

1624.

Matthias Johannis f. Getzoverus.

Mavritius Tychonis f. Kundbye.

Ericus Oligeri f. Cimber.

Joannes Andræas Salius.

Andræas Helixæ f. Nortvegus.

Olaus Petræus Tymmerupensis.

Johannes Nicolai Lymvicus.

- Olaus Erasmi Gotlandus.**
Petrus Petri Höynn.
Johannes Jacobæus Varbergensis.
Bartholomæus Nicolai Slaglosiensis.
Severinus Guidonis Hafniensis.
Bernhardus (Biorno) Joh. Norveg.
Johannes Olai Crusius Selandus, foruden de
 ovenfor S. 22—23 anførte 4, af hvilke der
 under Navnet Johannes Janus Slangen-
 dorpius er tilføjet: exclusus Ao. 1627 ob
 facinora. S alt 18.
 1625.
Johannes Magni Hafniensis.
Henricus Boetius Assensis.
Franciscus Tagonis Selandus.
Jacobus Matthiæ Roschild.
Nicolaus Nicolai Colerus (?).
Severinus Joannis Colding, samt den S. 23
 anførte Georg Bartholinus. S alt 7.
 1626.
Johannes Antonii Roeskild.
Ovenus Olai Gothlandus.
Johannes Sthenius Eggbye.
Nicolaus Christierni Othzingius.
Laurentius Bartholini Hafn.
Nicolaus Severini Tostrupius.
Magnus Erasmi Nestvedensis.
Severinus Christierni Buggi Helsing.
Nicolaus Petri Trannius.
Henricus Johannis Norvegus Marstrand.
Janus Petri Hafniensis.
Andreas Laurentii Lolandus.
 Den S. 20 anførte Joh. Johannis Mariagrius.
Matthias Magni Lalan.
Lavr. Claudii Waldkild.
- Canut. Christoph. Nestved.**
Simon Ol. Rosk.
Nicol. Jan. Gielderup.
Georg. Pet. Colding.
Pet. Joh. Holbecc.
Johan. Lavr. Sävsted.
Matth. Joh. Rosk. S alt 22.
 1627.
Johan. Martin. Krummerup.
Bernhard. Wilhelmi Lintz.
Israel Olai Nidros.
Christian. Johan. Rosk.
Martin. Pet. Cold.
Francisc. Nicol. Noseby.
Burger. Pet. Roschild.
Pet. Justin. Ferslef Cimb.
Georg. Joh. Gothland.
Jacob. Eras. Liung.
Matth. Jan. Cold.
Lavr. Lavr. Værlöss.
Barthol. Severin. Giöring, foruden de ovenfor
 S. 23 anførte 6. S alt 19.
 (For D. Worms Rectorat, Juni 1627 —
 Juni 1628, ere Skolerne iffe anførte).
 1628.
Jonas Benedicti Nisolanus.
Nicolaus Martini Viengius.
Bartholomæus Christophori Nassovius.
Sebastianus Suendius Roeschildensis.
Augustus Melchioris Hafniensis.
 Den S. 24 anførte Christiernus Melchioris
 Hafniensis.
Nicolaus Martini Tunge Hafniensis. S alt 7.
 1629.
Georgius Pauli Albinus Colding.

Severinus Severini Glöringius Cimber.

Laurentius Petræus Nestvedianus.

Den S. 24 anførte Jacobus Severini Gludius Cimber.

Tormo Severini Congeliensis.

Georgius Adami Hafniensis.

Olaus Erici Congelfensis.

Christophorus Danielis Knopf Roeschild.

Faderen s. 1ste Hefte p. 30.

Gudmannus Olai Broch Boringius.

Christiernus Benedicti Halandus.

Arnoldus Marci Roschildensis.

Albertus Georgius. I alt 12.

1630.

Nicolaus Christiernus Hallandus.

Petrus Matthias Frisius.

Matthias Matthiæ f. Helsingorensis.

Andreas Martinius Vellejus.

David Philippus Wiburgensis.

Lavrentius Johannis Vellejus.

Jacobus Nicolaus Tölosanus.

Olaus Severini f.

Joannes Joannis Hiöring.

Augustinus Johannis f. Nidrosiensis.

Petrus Bernhardinus Falencamp.

Andreas Johannis Mielby.

Nicolaus Olai f. Heddingius.

Dietericus Gottschalcus, foruden de S. 24 anførte 4. I alt 18.

For $\text{C. Plums Rectorat, Mai 1630 — Juli 1631,}$ ere S k o l e r n e ikke anførte. Men endnu i Aaret

1631.

Den ovenfor S. 24 anførte Olaus Jani Suan.

1632.

Olaus Johannis Hallandus.

Andreas Simonis.

Jacobus Christophori.

Nicolaus Nicolai Risius.

Haquinus Benedicti.

Georgius Christiani Wardensis.

Bartholomeus Severini.

Andreas Ivari.

Nicol. Jacobi Cimber. } conditionaliter an-
Andreas Nicolai Ruggedal. } tagne.

Desuden de ovenfor S. 25 anførte 6, hvoraf og Joh. Sthenonis og Gregor. Laurentii conditionaliter antagne. I alt 16.

1633.

Johannes Martini Falstrinus.

Christiernus Andreae og den anførte Joh. Sigvardi conditionaliter.

Olaus Ivari Holstenus.

Nicolaus Christierni Rincopius.

Nicolaus Andreae Scanus.

Johannes Dalius Hatersleb.

Johannes Esberni Cimber.

Laurentius Severini Lellingus. Et med de 3 S. 25 Anførte 11.

1634.

Joh. Christophori Stochmann Norvagus.

Magnus Benedicti Hallandus.

Petrus Georgii Slangendorp.

Den anførte Casparus Georgii Slangendorp.

Severinus Johannis Stöndorp.

Andreas Johannis Gerding.

Melchjor Gerhardi Hjöring.

Jacobus Christiani Noviomagus } conditiona-
Den anførte Petr. Thomæ Coag. } liter.

Petrus Christierni Coldingius.
Georgius Ivari Nestvedensis. § alt 11.
 1635.

Fredericus Melchioris Burgreving.
Matthias Johannis Borse.
Henricus Nicolaus.
Christiernus Nicolaus.

Sveno Johannis.
Petrus Canutius Hafn.
Johannes Joh. Colding.
Lavr. Johannis.
Thomas Henricus.

Janus Matth. Block.
Tobias Petri Lycke.
Hagæus Jonæ.

Janus Canutius Vellejus.
Petrus Johannis.
Jonas Johannis.
Joannes Canutius. foruden de 4 S. 26 i
 alt 20.

1636.

Nicolaus Johannis f.
Erasmus Pavlinus.
Albertus Johannis f.
Helmicus Canutius Hafn.
Olaus Johannis f.
Johannes Albertius.
Erasmus Jacobi Calund. foruden de 5 S. 27.
 1637.

Foruden Franciscus Andreae S. 28

Petrus Christierni Möborg Cimber.
Nicol. Johannis Calundanus.
 1638.

Andreas Francisci Birchrisius.
Henricus Johannis Grip.

Laurentius Joh. Barsonius.
Petrus Laurentii Holstepont.
Andr. Nicolai Schevius Cimber.
Christianus Gregorii Cimber.
Christiernus Christierni Have, foruden de 3
 S. 28. § alt 10.
 1640.

Johannes Petri Basseus.
Johannes Georgius Calund.
Joh. Jacobi Hallandus.
Nicolaus Trugilli Norvegus.
Jacobus Johannis Norvegus, foruden de 5
 S. 29. § alt 10.
 1641.

Matthias Laurentii.
 1642.
Magnus Matthiæ Thistadiensis.
Gregorius Erici Norvegus.

Petrus Christierni.
Petrus Joh. Slangendorphius.
Chilianus Christophori.
Christiernus Erasmi Cimber.
Joh. Nicolai Gothlandus.
Johannes Christiani Do. h. foruden de 2
 S. 29. § alt 10.
 1643.

Georgius Andreae Porupius Helsingorensis.
Lavrentius Petri Norvegus.
Johannes Petri Valsøe.
Petrus Fickius Helsingorensis.
Lavrentius Petri Coagius.
Petrus Andreae Munchius Viellensis.
Matthias Pauli Norvagus.
Nicolaus Lavrentii Holstepont.
Nicolaus Joannis Coldingius.

Nicolaus Joannis Gothlandus.
Severinus Andreas Hafniensis. .

Nicolaus Christierni Faxovius, foruden de 3
S. 29—30 Anførte. I alt 15.

Tøvrigt er herved at mærke, at i hvert Aar ere ikke alle immatriculerede paa een Gang, men ofte til forskjellige Tider af Aaret.

Resten skal følge i næste Program.

Til Afsnittet om Hørerne maa endnu tilføies:

- 2det Hefte p. 37. Hans Pouch, Hører 1641—1648 (?). Bf.
— — — Bertel Jørgensen døde 1657 ifølge Gjeffing, hvis Bopæl han havde eiet. Bf.
— — — 38. Den anførte Knud Madsen Kyse, dep. 1644, var Hører endnu Ste Juni 1651 og vel endnu 1656. Bf.
— — — Jacob Nielsen Wichelsøe, ifølge Gjeffing Hører 1648 og 1650 (?). Bf. Mulig den samme Jacob Nielsen, som er anført p. 36 for Aarene 1623 og 24; og det langt senere Aarstal isaafald meget tvivlsomt.
— — — Den 1649 anførte Jens Sørensen hedde med Tilnavn Skandorph, blev 1650 Baccalaur. og var endnu Hører d. 13 Sept. 1651. Bf.
— — — Den 1650 anførte Anders Hører hedde Anders Pedersen, som tillige med en Christen Andersen ifølge Gjeffing skal have være Hører 1649. Bf.

I nærværende Hefte maa rettes:

- S. 5 Lin. 8 nedenfra for „døde Octob.“ læs død i Octob.
S. 15 Lin. 15 „for Aaret 1612,“ læs: et Par Gange endog efter 1612.
S. 17 Lin. 20 „Hjemkomst“ læs: Hjemkomst.
S. 24 Lin. 5 nedenfra for „Byens“ læs: Byens (=: Kallundborgs) Beskrivelse.
S. 44 ved No. 13 mangler Tallet 96 foran „fiintstufne.“

Skoleefterretninger

for Skoleaaret fra 1te Oct. 1843 til 30te Sept. 1844.

I Lærerpersonalet ved Roskilde Kathedralskole er i sidste Skoleaar foregaaet følgende Forandringer:

1) At Candidatus Philologiae Herr Soren Bloch Thrige u. 23 Septbr. 1843 blev af den Kgl. Direction constitueret til at overtage saavel de Timer, som Rector ønskede at afgive, som nogle af dem, der hidtil vare besørgede for særskilt Betaling; hvorefter det u. 4 Febr. d. A. behagede Hs. Maj. allernaadigst at udnævne samme Lærer til virkelig Adjunct ved Skolen.

2) At vor elskelige og duelige Adjunct N. Winther i sidstafvigte Maimaaned blev allernaadigst beskiftet til Sognepræst for Vinding, Bryrup og Brads Menigheder i Aarhus Stift; og Skolens høit agtede, lærde og fortrinlig dygtige Overlærer, Herr Doctor Philosophiæ C. A. Thortsen i den næstfølgende Junii Maaned blev ligeledes allernaadigst udnævnt til Rector for Randers lærde Skole. Begge disse ædle Mænd, som jeg ugjerne savner, ønskes med et hjerteligt Farvel alt muligt Held, Velsignelse og Glæde i denne deres nye Embedsstilling.

I Hr. Pastor Winthers Sted er af den Kgl. Direction constitueret Candidatus Philologiae Herr Niels Edvard Riis; og i Hr. Rector Thortsens Sted til Overlærer ved Skolen allern. udnævnt hidtilværende Adjunct ved Randers Skole, Herr Ferdinand Emil Sundrup, som først efter Examen vil begynde sin Function.

I Henseende til Klassernes Inddeling har i det sidste Skoleaar med den Kgl. Directions Samtykke været gjort den, ikke blot nominelle, Forandring, at istedetfor at de fleste af Skolens hidtilværende 4 Klasser vare i endeel Fag deelte i tvende Afdelinger b og a, som efter Omstændighederne ikke altid vare hvert Aar de samme, men undertiden i nogle Fag combineredes, ere nu for Fremtiden Skolens Disciple deelte i 6 bestemte Klasser, beregnede, paa

den øverste nær, i Almindelighed til eet Aar for hver Discipel, som ikke af Mangel paa Flid eller Evne staaer alt for langt tilbage. Kun øverste eller 6te Klasse kræver tvende Aar, og er saaledes deelt i tvende Parter, der, ligesom fordem Mesterlectien, have Underviisning sammen, undtagen i nogle Fag, hvor det findes tjenligere at lade Dimittenderne erholde særskilt Veiledning. Dgfaa i 1ste eller nederste Klasse gjør undertiden Begyndernes forskjellige Fremgang en Deling nødvendig. Men en flittig, ikke af Naturen alt for slet begavet, Discipel kan, efter de Fordringer, der nu gjøres til Modenhed for Universtitetet, fuldende sin hele Skolegang lige fra nederste Klasse af i 7 Aar; de, som ere modne til strax ved Indtrædelsen at komme i en høiere Klasse, naturligviis i kortere Tid. Og saaledes er man her i den Henseende, jeg haaber med Fordeel, gaaet tilbage til den gamle ved Forordn. af 11 Mai 1775 befalede eller, rettere sagt, beholdte Tids- og Klasseinddeling, hvori ved Skolereformen af 1806, og tidligere i de 3 til en Prøve omdannede Skoler, gjordes den vist ikke heldige Forandring, at Klasserne paa tydst Viis reduceredes til 4, i nogle Skoler endog til 3, hvad man selv i vore Hertugdømmer føler Ubekvemheden af, og derfor nu flereseds har forsøgt Klassernes Antal; — en nyttig Advarsel om, ei altid for begjerligt at tage til Mønster, hvad fremmed er*).

Disciplenes Antal var i Skoleaaret 1842—1843 (hvad i forrige Aars Program af Banvare ei blev anført) ved sammes Udgang følgende:

I 4de Klasse b 10 Disciple, hvoraf 4 dimitteredes.	} tilfammen 13.
a 3 — —	
— 3die — b og a, som undervistes sammen	11.
— 2den — b særskilt underviist	9.

*) Dette fortjener at tages til Eftertanke ved de nu saa almindelige Projecter til Skolers Reduction, efter den Grundsaetning, at vi i Sammentigning med Gymnasiernes Antal i Forhold til Folkemaengden i Preussen ikke engang burde have 10 lærde Skoler, og at disse godt kunde have et Antal f. Ex. af 100 Disciple eller derover, hvilket i 6 Klasser kun blev 16 til 17 i hver Klasse; som om Discipelantallet saa ligefrem altid lod sig dividere med Klasseantallet, og ikke Disciplenes forskjellige Fremgang ofte vilde gjøre det nødvendigt, at sætte langt flere i een Klasse, end i en anden! Dnkeligt vilde det være for Ungdommens Bedste, at Klasser i Almindelighed ikke bestode af stort Mere, end 10 eller 12 Disciple; da kan der tages tilbørligt Hensyn til Enhvers Tær, Opmaerkksomheden bedst vedligeholdes, og enhver Enkelt faae den tilbørlige Dvæls. Ikke at tale om, at en Gymnasialklasses Tilværelse end mere vil forstørre Discipelantallet i det Hele. Om Urimeligheden af den eras oekonomiske Beregning, hvor Meget i en Skole, som ei har et stort Discipelantal, hver enkelt Discipel koster Staten, som man og har seet, ville vi slet ikke engang tale. En Skole med saa godt underviste Disciple er dog nok Staten nyttigere, end den, hvor en stor Mængde kun hindrer hver Enkelt's Fremgang.

3	2den Klasse a ligeledes	11.
—	1ste — b og a, i nogle Fag særskilt underviste, ...	15.

tilsammen 59 Disciple.

I det nu tilendebragte Skoleaar 1843—1844:

6te Klasse b, som alle dimitteres til Universitetet, 6	} tilsammen 10
a i Lat. Stil, Hebraisk, Hist. og Mathem. særskilt 4	
5te —	10
4de — først 11, men da to udgik og 1 indkom, siden Paaste.	10
3die — først 9, men siden Paaste, da Een kom til	10
2den — først 6, men siden da Een udmeldtes	5
1ste — b	} tilsammen 16
— — a først 6, men da ved Paaste 2 kom til, . . .	
1ste — b og a, samlede i Alt undtagen Latin.	

ialt 61 Disciple.

Af disse Disciple have følgende nydt Skolens Beneficier:

3 Skoleaaret 1842—1843:

Fri Underviisning tillagt	29 Disciple, og af disse	
Høieste Stipendium 50 Rbd.	5 —	} tilsammen . . . . . 565 Rbd. deraf udbetalt 230 Rbd. oplagt . . . . . 335 — 565 —
Mellemste —	35 — 5 —	
Løveste —	20 — 7 —	
Underviisning for nedsatte Skolepenge 3.	Stip. Fondens Indtægt 578 Rbd.	10 §.
	altsaa besparet 13 Rbd.	10 §.

3 Skoleaaret 1843—1844:

Fri Underviisning tillagt	31 Disciple.	Af disse tillagt
Høieste Stipend. paa 50 Rbd.	6 —	} tilsammen . . . . . 560 Rbd. Deraf udbetalt 230 Rbd. — oplagt 295 —
Mellemste — —	35 — 4 —	
Løveste — —	20 — 6 —	
Nedsættelse i Skolepenge	6	
	tilbagefalden et Stipend. paa 35 —	er 560 Rbd.
	som fradragne fra Stipendiiifondens Indtægt.	578 — 10 §.
	giver for Fonden en Rest af	18 Rbd. 10 §.
	foruden det tilbagefaldne Stip.	35 —

Underviisningen har i det nu afvigte Skoleaar været følgende:

I Latin.

6te Klasse under Rector gennemgaaet i 3 Timer ugentlig Virgils Æneide 1ste og 2den Bog efter egen Forberedelse ved Hjælp af Heynes Commentar, og Horatii Epistlers 1ste Bog efter Foredrag, hvor fornemlig er fulgt Th. Schmid, Drell, Obbarius og de herlige Lectt. Venusinæ af Jacobs.*) En 4de Time med øverste Part anvendt paa Ertemperal-læsning af Ciceros udvalgte Breve, Terentii Phormio, samt derefter paa mundtlig latinff Oversættelse af Herodots ifjor læste 9de Bog, hvortil Disciplene hvergang havde forberedt sig paa saa mange Capitler, som kunde naaes i Timen. Endelig øverste Afdeling 2 Timer ugentlig latinff Stiløvelse. Stilene, som udarbejdes hjemme, leveres Dagen før Stiltimen, corrigeres da førend samme, hvorpaa i Timen forelæses et Monster og gjøres derved opmærksom paa de Feil, Enhver har begaaet eller hvad der kunde være bedre, og efterat en ny Materie er dicteret, anvendes hvad der af Timen bliver tilovers paa at gennemgaa enkelte Stykker af Prof. Madvig's Syntax. I Vacancen efter Dr. Thortsen har Rector desuden overtaget de 7 af hans latinff Timer og anvendt samme med hele Klassen dels paa sine egne Pensa dels paa latinff Stiløvelser mundtlig og skriftlig. — Under Overlæreren Dr. (nu Rector) Thortsen indtil Sommerferien i 5 Timer læst og repeteret Ciceronis oratio pro S. Roscio Amerino og de Officiis libb. 1 & 2. samt Klassens nederste Afdeling havt 3 Timer ugentlig latinff Stiløvelse, hvoraf den ene Time mundtlig eller ex tempore.

5te Klasse under Overlærer Dr. Thortsen læst i 6 Timer ugentlig Livii historiar. libb. III & IV cpp. 12 samt 2 T. Ovidii Metamorph. lib. I & II vss. 1 — 115, og desforuden Stiløvelser 2 Timer skriftlig og 1 mundtlig, hvilket alt efter Sommerferien ligesaa er fortsat af den const. Adjunct Cand. Riis, Livius til c. 30 incl. og repeteret IV. 1 — 30, i Ovidius til B. 366, og repeteret fra 2den Bogs Begyndelse.

4de Klasse under Adjunct Winther i 3 Timer ugentlig indtil midt i Junii Maaned læst Cæsar de bello Gall. fra 6, 16 til 7, 38, og af Dorphs latinff Gramm. Formlæren indtil de uregelmæssige Verba. — Under Adjunct Thrige i 5 Timer ugentlig 3die og 4de Bog af Curtius, samt hele Syntaxen efter samme Grammatik, dog med adskillige Forandringer, og

*) Saadanne Stykker, som tillige ere skøne i et saa smukt og klart Sprog, som Jacobs's, var det ønskeligt om man havde aftrykte til Skolebrug eller indlemmede i vore tydske Læsebøger ifødtfor adskilligt andet Haardt, Indviklet og mindre Interessant, som forekommer i den hørtste Samling. Hiint vilde paa eengang være ligesaa dannende for Smagen, som øvende i Sproget, og veiledende til en rigtig Opfatning af den latinff Digters Aand og Mening, hvortil Disciplene ingen saadan Veiledning have.

efter Pastor Winthers Afgang tillige de øvrige 3 Latintimer*), som bleve anvendte deels til at repetere Curtius, deels til at gjennemgaae det Resterende af Formlæren, og til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Latin. Desforuden hele Aaret igjennem under samme Lærer latinist Stiløvelse 3 T ug., de to skriftlig, den ene mundtlig, begge Dele efter Ingerslevs Materialier til latinist Stile første Samling, saaledes, at, hvad der blev skrevet, sædvanligviis var oversat mundtlig i den foregaaende Uge. Stilene bleve næsten altid skrevne paa Skolen, og da den dertil ansatte Time stedse var den sidste om Eftermiddagen, blev Arbeidet for dem, der ei vare ganske færdige ved Timens Ende, fortsat under Lærerens Opsyn indtil det var fuldendt. Feilene noteres af Læreren hjemme uden Rettelse, hvorefter Disciplene efterat Stilen i næste Time er gjennemgaaet, maae selv rette dem, hvorefter hvers Arbeide da anden Gang bliver af Læreren gennemset.

Die Klasse har under daværende Adjunct Winther indtil Midten af Juni Maaned i 7 Timer ugentlig læst i Jacobs og Dørigs Elementarbog 1ste Cursus eller Udvalget af

*) Ihenseende til Delingen af Latinunderviisningen i een Klasse mellem to Lærere, som dables af Rector Ingerslev i det Hyenske Hjerdingaarskrift for Literatur og Kritik 1843, 2det Hefte S. 200, men uden Anførelse af Modgrunde, vil jeg blot svare, at det ikke blot er „uundgaaelig Nødvendighed“ der kan unskjyde denne Foranstaltning, men at jeg endog ofte har fundet den nyttig af den Grund, at den giver en flersidig Veiledning i Sproget og mere Sikkerhed for, at Intet dertil hørende bliver upaaagtet eller mindre tilstrækkelig øvet, i det f. Ex. een Lærer mere urgerer Et, en Anden mere et Andet i Grammaticalierne, Een øver mere i Formerne, en Anden mere i Syntaren, Een læser sin Autor mere cursorisk, en Anden mere statarisk, Een er tydeligere end en Anden, og overhovedet hver følger sin Methode, hvilket, naar hver har sin Autor at explicere, og hver sin Hoveddeel af den grammatiske Lærebog at gjennemgaae, saa at den, der har Stiløvelserne, læser Syntaren, aldeles ingen Confusion kan give, da Tingene jo, naar de ere rigtige, maae blive de samme, kun fremsatte paa forskjellig Maade, hvad altid bidrager til bedre Indsigt; ikke at tale om, at, naar Lærerne ikke ere lige duelige, den enes Fortrin da kan bøde paa den Andens Mangler, hvad derimod, naar hver af disse allene har sin Klasse hele Aaret igjennem, ikke bliver Tilfældet. Thi den eneste noget grundebe Indvending, jeg har hørt derimod, at den ene Lærer da ikke veed, hvad han kan forudsætte at være Disciplene bekendt, falder bort, naar man bemærker, at han deels ikke skal forudsætte Andet, end hvad han selv har sagt dem, i alt Fald snart kan mærke, hvad de vide eller ikke vide; og deels denne Usikkerhed er langt større, naar Læreren modtager Disciplene fra en anden Klasse, hvor en Anden har læst, thi da veed han jo endnn mindre, hvad han fra dennes Underviisning tør forudsætte; ligesom og Staden er større, naar Disciplene saa længe skulde være under den mindre duelige Lærer allene. Det er ikke sjeldent, at den Følgende klager over, at Et eller Andet kan være forsømt af den Foregaaende. At forresten denne Deling ikke kan foretages i alle Fag, saasom i Religionslære, Historie, Geograsfie, Mathematik, de første Elementer af Sprogene, er naturligt; men i Latin, ogsaa Græsk, som ere for vidtløftige Fag til hele Skolen igjennem at besørges af Een, indseer jeg ikke; hvorfor Underviisningen ikke kan deles ligesaa vel i een, som i flere Klasser.

Repos og Justinus fra pag 40 til 83, og 2det Cursus eller Ciceros Levet og excerpta varii generis fra S. 123 og Bogen tilende. I de samme Timer lært i Dorphs Grammatik udvalgte Stykker af Formlæren og den sidste Halvpart af Syntaren. Af andre 3 Timer anvendes de 2 Timer til lat. Stiløvelser, og 1 til mundtlig at øve Disciplene efter Truiels Exempelsamling. Efter Adj. Winthers Forfættelse fra midt i Juni af til Sommerferiens Begyndelse den 20 Juli fortfattes den hele Latinunderviisningen i 9 Timer ugentlig af Skolens Rector, som tillige brugte den Dvelse, at lade Disciplene til hver Dag lære een eller to af de 13opiste Fabler i hans egen forhen af dem læste Elementarbog udenad, for at forskaffe dem Forraad af Ordkundskab, ligesom og, ved at lade dem vænde Sætningerne om paa forskjellige Maader, at skaffe dem Dvelse i Syntarens Anvendelse. Efter Sommerferiens Ende er den hele latinste Underviisning i denne Klasse i ovenmeldte 10 Timer overtaget og fuldendt af den i Hr. Winthers Sted constituerede Lærer Cand. Riis.

2den Klasse har under Adjunct Kruse i 10 Timer ugentlig fortsat Læsningen af Jacobs' og Dørrings Elementarbog fra Res Lacedæmoniorum p. 44 til Res Parthorum p. 99 samt den følgende Brevis narratio de vita Ciceronis p. 121—142, og hele Dorphs latinste Grammatik tilligemed smaa Dvelfer i den latinste Stil.

1ste Klases øverste Afdeling har under daværende Adjunct Winther i 8 Timer ugentlig indtil hen i Junii læst og analyseret i Blochs latinste Elementarbog deels af første Cursus Exempla Syntaxeos fra Side 59 til 98, dog ifkun nogle Stykker i hvert Affnit, og deels 2det Cursus forfra til S. 21. Til samme Tid er i den foranstaaende korfattede Grammatik lært hele Formlæren, og de til ovennævnte Exempler svarende syntaktiske Regler. Efter Hr. Winthers Vortgang er fortsat begge Dele først af Dr. Thortsen indtil Sommerferien, og efter samme af Cand. Riis, som har med Klassen repeteret det Læste.

1ste Klases nederste Afdeling har under Adjunct Kruse i de samme 8 Timer ugentlig, i hvilke den øverste Afdeling var overdraget ovennævnte Lærer, læst Blochs latinste Elementarbog forfra indtil Exempla Syntaxeos, naturligtviis med bestandig Anvendelse af den foranstaaende lille Latinste Grammatik, som tillige blev lært.

Ann. Da første Klases Disciple vare af meget ulige Fremgang, Nogle aldeles Begyndere, Andre noget videre Fremrykkede, har man, istedetfor at undervise dem alle samledede i et større Antal Timer, i hvilke da Tiden maatte have været deelt imellem begge Partier og altsaa Noget af samme stedsde være bleven spildt for hver Afdeling, foretrukket at undervise hver Afdeling særskilt i det mindre Antal af 8 Timer ugentlig, hvor da stedsde hele Tiden kunde anvendes for hvert Parti og altsaa er vundet Tid.

I Græsk.

6te Klasse under Rector 2 Timer ugentlig læst Homers Odyssee 7de og 8de Bog, efter egen Forberedelse, hvorhos Wilsters Oversættelse hvergang blev forelæst. Fremdeles fortsat i Tregders græske Anthologie Elegierne, Epigrammerne og de Iyriske Digte fra p. 30 til p. 60 efter Foredrag, samt repeteret de ifjor læste Hymner og Idyller fra p. 1—19. I een af Religionstimerne læst efter egen Forberedelse den sidste Halvdeel af Matthæi Evangelium, som hvergang ledsagedes med en kort Gregese af Læreren. — Under Adjunct Thrige Herodots 8de Bog efter egen Forberedelse, samt Platos Apologia Socratis og Demosthenes's første philippiske og første olynthiske Tale efter Foredrag. Desuden hele Formlæren repeteret efter Blochs græske Grammatik. Tillige er med dem, der ikke læse Hebraisk, 1 Time ug. af Samme, læst først 17de—19de Bog af Odysseen, dernæst i sidste Halvaar, da endeel af 5te Klasse deltog i denne Underviisning, 13de og 14de Bog, Alt efter egen Forberedelse.

5te Klasse under Rector i 2 Timer ug. læst og repeteret af Homers Odyssee sidste Halvdeel af 3die og hele 4de Bog, samt 157 Vers af 1ste, efter Foredrag. — Under Adjunct Thrige i 1ste Halvaar 3, i sidste 2 Timer ugentlig, Xenophons Anabasis Cyri 4de Bogs 5—8 capp. incl. og Herodots 5te Bogs 90 første Kapitler. I Grammatiken de uregelmæssige Verba.

4de Klasse under Adjunct Ugerup i 1ste Halvaar 2 Timer ugentlig i Blochs græske Elementarbog 2det Cursus fortsat Mythologien til p. 137, og i Gramm. repeteret de første Afsnit af Formlæren. — Under Adjunct Thrige i 1ste Halvaar i 3 Timer ugentlig Xenophons Anabasis Cyri 1ste Bogs 1—5 capp incl., i sidste i alle 5 Timer ugentlig Mythologien fra p. 137 til Enden. I Grammatiken de uregelmæssige Verba og Præpositionerne.

3die Klasse under Adjunct Ugerup i 5 Timer ugentlig af Blochs Elementarbog 2det Cursus Fablerne og Mythologien pag. 107—137. Grammatiken, som under Elementarbogens Læsning stedse indøvedes, repeteret indtil de uregelmæssige Verba og de af disse, der under Læsningen forekom.

2den Klasse under Adjunct Ugerup 5 Timer ugentlig Blochs Græske Læsebog 1ste Cursus og Grammatiken til Verberne paa μ .

I Hebraisk.

6te Klasse øverste Afdeling under Adjunct Ugerup i 2 Timer ugentlig læst Genesis fra 32te Kap. til Enden og det Hele repeteret. Nederste Afdeling under Samme Genesis 1—17 Kap. og repeteret Grammatikens vigtigste Afsnit i Whittes Lærebog.

5te Klasse under samme Lærer i sidste Halvaar 2 Timer ugentlig Verballexionen i Whittes Grammatik.

VIII

I Tydsk.

6te Klasse under Adjunct Thrige 2 Timer ugentlig Hjorts Læsebog 2den Udg. den profaiske Deel S. 492—558 og S. 577—593. Omtrent den halve Tid anvendt til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk; enkelte skriftlige Oversættelser udarbejdede.

5te Klasse under Adjunct Broager 2 Timer ugentlig Hjorts Læsebog 2den Udg. den profaiske Deel S. 388—447, og af Sammes Grammatik Læren om Betonning, Rettskrivning og Kjønnet. Undertiden foretaget Stiløvelser.

4de Klasse u. samme Lærer 3 Timer ugentlig i Hjorts Læsebog S. 312—405, og repeteret Formlæren og Kjønsreglerne. I den senere Tid eengang om Ugen mundtlig overfat paa Tydsk omtrent en Side i Herslebs Vibelhistorie, hvorpaa Disciplene have forberedt sig.

3die og 2den Klasse under Samme 3 Timer ugentlig Læsebogen S. 113—162, og i Grammatiken hele Declinationslæren og Rectionerne.

1ste Klasse under Timelærer Holm 4 Timer ugentlig. Øverste Afdeling: Slutningen af Riises mindre Læsebog og af Hjorts til S. 30. Nederste Afdeling: Riises mindre Læsebog S. 22—103. I første Halvaar begge Afdelinger samlede, men i sidste adstille, saa at hver fik 3 Timer. Ingen Grammatik, hvormed det er bedst at bide til der er erholdt nogen Ordkundskab og Færdighed i at læse og forstaae.

I Fransk under Adj. Agerup.

6te Klasse 3 Timer ugentlig, Dimittenderne læst i Bjerrings Recueil de morceaux en prose p. 48—108; og deels efter Forberedelse deels extemporalt i Borrings etudes litteraires p. 111—147, p. 168—177, p. 216—232. Nederste Afdeling Bjerrings Recueil fra Begyndelsen til p. 148. Hele Klassen læst Syntaxen i Borrings Grammatik og repeteret Formlæren. Ievntlig er der anstillet Øvelser i at oversætte fra Dansk til Fransk saavel mundtlig som skriftlig efter Borrings Stiløvelser og den danske Text af Bjerrings franske Læsebog.

5te Klasse 3 T. ug. Borrings Læsebog for Mellemklasser p. 90—197. I Sammes Grammatik er Formlæren repeteret og mundtlige og skriftlige Øvelser anstillede efter Ingerslevs Materialier.

4de Klasse 3 T. ug. Samme Læsebog p. 1—90. I Borrings Grammatik de uregelm. Verber læste og det Foregaaende repeteret.

3die Klasse 3 T. ug. Borrings Manuel des enfans q. 40—140. I Grammatiken læst det Vigtigste indtil de uregelm. Verber.

2den Klasse 2 T. ug. Samme Læsebog p. 1—42. En Deel af Grammatikens Formlære indøvet mundtlig. Hjælpeverb. og 1ste Conjug. dernæst lærte efter Grammatiken.

I Modersmaalet.

6te Klasse har i 2 T. ug. indtil Sommerferien under Dr. Thortsen gennemgaaet sidste Halvdeel af hans „Udsigt over den danske Literatur.“ Ogsaa foretoges jævnlig danske Stiløvelser, som ofte bestode i Oversættelse af forhen ei læste latinske Stykker.

5te Klasse under Adjunct Kruse 2 Timer ugentlig gennemgaaet Blochs danske Grammatik forfra til Adjectiverne. Desuden den ene Time anvendt til at læse og gennemgaae udvalgte Stykker af Rahbeks Exempelsamling, den anden til fristlige Øvelser.

4de Klasse under samme Lærer i 2 T. ug. ligesaa. Grammatiken indtil Verberne.

3die og 2den Klasse under Samme 2 T. ug. Grammatiken fra Nr. 219—391, samt Læren om Interpunctionen. Læst og analyseret Fortællinger af Walling. Hver Uge en dansk Stil.

1ste Klasse under Samme 4 T. ug. hvoraf de 2 ere anvendte til fristlige Øvelser, de 2 til Læsning og Analyse af Wallings Fortællinger om st. og g. Handlinger.

I Religion.

6te Klasse under Rector i 3 Timer ugentlig et fuldstændigt Cursus af Religionslæren, hvortil Disciplene have forberedt sig efter Fogtmanns Lærebog og Herslebs større Bibelhistorie og videre Dplysning og Udvikling da gaves under Examinationen. Det Meste af den ene Time anvendtes paa Fortolkning af det græske Nye Testamente, hvori saaledes er fuldendt den sidste Halvdeel af Matthæi Evangelium.

5te Klasse indtil mod Enden af Juniimaaned af dav. Adjunct Winther i 3 T. ug. gennemgaaet Fogtmanns Lærebog fra § 47 til § 122 og i Herslebs st. Bibelhistorie det Nye Testaments Historie. Efter Sommerferien under Adj. Ugerup repeteret Fogtmann § 78—128, og Hersleb fra S. 201 til Enden.

4de Klasse 2 T. ug. under Adj. Winther læst Fogtmanns Lærebog fra S. 71 til S. 152 og Herslebs større Bibe-hist. forfra til S. 110. Underviisningen fra Sommerferien continueret af Adj. Kruse.

3die og 2den Klasse under Adjunct Winther læst af Valles Lærebog de fire sidste Capitler, og af Herslebs st. Bibelhistorie fra Saul (S. 78) til S. 182 (d. 1ste Paafest). Efter Sommerferien Underviisningen repeterende fortsat af Adj. Kruse.

1ste Klasse under Adj. Winther 2 T. ug. gennemgaaet Blochs Grundlæg i den christelige Religion fra S. 24 til Enden og forfra til S. 5. Herslebs mindre Bibelhistorie fra S. 80 Vegen ud. Efter Ferien Underviisningen vedligeholdt af Adj. Kruse.

I Historie.

6te Klasse. Øverste Afdeling under Adjunct Thrige 1 T. ug. den hele gamle Historie i Forbindelse med Antiquiteterne, efter Langbergs Historie og Voiesens Haandbog i de græske Antiquiteter. Under Adjunct Friis 2 T. ug. den hele nyere Historie, Danmark efter Al lens Lærebog, det Øvrige efter Koefods Udtog. Nederste Afdeling i 3 T. under sidstnævnte Læ rer Roms Historie efter Langbergs Lærebog, og hele den nye Hist., med Undtagelse af Fæ drenelandets, efter Koefod.

5te Klasse u. Adjunct Friis i 3 T. ug. efter Koefods Udtog fra Frankrig og Bogen ud, samt de Skandinaviske Riger og Rusland.

4de Klasse under samme Lærer i 3 Timer egentlig den gamle Historie med Undtagelse af Grækenland, som var læst ifjor. Frankrig og England fra 1789, samt Portugal, Spa nien og Nederlandene indtil 1648, Alt efter Koefods Udtog.

3die Klasse under samme Lærer i 3 Timer ug. Roms Historie samt den nyere Hist. indtil 1498 i Frankrigs Historie efter Koefods Udtog.

2den Klasse u. samme Lærer i samme 3 Timer den gamle Hist. indtil Alexanders Død og af den nyere fra Ungarn til 1498 i Frankrigs Hist. efter samme Lærebog.

1ste Klasse under Adjunct Thrige i 3 T. ug. Koefods fragmentariske Historie forfra indtil Amerikas Opdagelse.

I Geographie under Adjunct Friis.

6te Klasse hver Afdeling 1 Time ug. Dimittenderne hele Geographien de Øvrige de andre Verdensdele og Europa indtil Tydskland, efter Jørgerslevs Lærebog, dog med endeel Forkortelse.

5te Klasse 2 T. ug. Europa fra Danmark af, samt Asien og Afrika.

4de Klasse. 2 T. ug. Amerika, Australien, samt Evropa indtil Danmark.

3die og 2den Klasse, 2 T. ug. fra Frankrig til Turkestan, — overalt efter Jørgerslevs Lærebog med behørig Forkortelser.

1ste Klasse. Hele Geographien, paa Charterne, uden Brug af Lærebog.

I Mathematiken under Adjunct Broager.

6te Klasse i 4 Timer ug. Dimittenderne det hele Quantum Mathematik, som er be falet til examen artium, alt Repetition efter Jørgensens Arithmetik og Mundts Geometrie. En 5te Time for Enkelte, som stode tilbage. Nederste Afdeling i andre 4 Timer Mundts Geom. §§ 259—544; og i Arithmetiken: Decimalbrøt, rationale og irrationale Tal og Rodstørrelser, samt Uddragning af Kvadrat- og Kubikrod.

5te Klasse i 4 T. ug. Geometrie Mundt §§ 171—384. Arithmetik: Decimalbrøf, Signinger af 1ste Grad, Læren om Rodstørrelser.

4de Klasse i 4 T. ug. af Geometrien §§ 159—239. Af Arithmetiken Brøf, Læren om Røfterne og de første Sætninger af de hele Tals Theorie (efter Dictat).

3die Klasse 3 Timer de 4 Species i Algebra samt nogen geometrisk Tegning.

2den Klasse under Timelærer Holm 2 T. ug. blot praktisk Regning: Reguladetri i Brøf, Rente= Verel=Cours= og flere Regnearter.

1ste Klasse under samme Lærer 3 T. ug. de Øverste Reguladetri i Brøf. De Nederste Reguladetri i hele Tal og de 4 Species i Brøf.

I Naturhistorie under Timelærer Holm.

2den Klasse 1 og sidste Fjerdingaar 2 T. ugentl. efter Dreiers Lærebog, den almindelige Indledning, med udførlig Forklaring, endvidere endeel om Pattedyrene og Fuglene, samt Indledningen til Planteriget og Grundlaget for Linnées System, der paa Excursioner er nærmere forklaret.

1ste Klasse, 2 T. ug. efter Dreiers Lærebog, Grundbegreberne i den almindelige Indledning, Udførligere om det menneskelige Legem., Endeel om Pattedyrene og Fuglene. — a. det Almindeligste om det menneskelige Legeme, Indledningen om Pattedyrene og deres Inddeling indtil Gømlerne.

I Kalligraphien

er af Adjunct Friis 3die Klasse veiledet og øvet een, 2den Kl. 2 og 1ste Kl. 3 Timer ugentlig; tildeels efter kobberstufne eller lithographerede For skrifter.

I Tegning

af Dannebrogsmænd Ehlers 3 og 2 Klasse underviist een, 1ste Klasse to Timer ugentlig. Til Fortegning meest brugt kobberstufne eller lithographerede Mønstre.

I Vocalmusik

af Cantor Hartmann givet som sædvanligt 4 Timer ugentlig, ikke efter Klasseinddeling, men efter som Stemmerne passe sig sammen.

I Gymnastik

af forhenværende Corporal Soilund, under Inspection af Adjunct Friis, 6 Timer ugentlig, eller 1 daglig, saaledes som er anført paa nedenstaaende Tabel, saaat hver Discipel faaer 2 Timers gymnastiske Øvelser ugentlig om Vinteren indtil Svømmetiden begynder, da Gymnasti-

ten ophører og hver Uften Kl. 5 foretages Svømmesøvelser for alle Disciplene. For Sikkerheds Skyld ligger en Baad altid tilrede ved Skolens Svømmebro.

Saaledes har Timet allet for hvert Fag i hver Klasse været følgende:

	6te Klasse.	5te Klasse.	4de Klasse.	3die Klasse.	2den Klasse.	1ste Klasse.
Latin	11	11	11	10	10	b 8 a 8
Græsk	5	5*)	5	5	5	—
Hebraisk	2	(2*)	—	—	—	—
Ehdst	2	2	3	3	3	b 3 a 3**)
Franst	3	3	3	3	2	—
Danst	2	2	2	2	2	4
Religion	3	3	2	2	2	2
Historie	b 3 a 3	3	3	3	3	3
Geographie	b 1 a 1	2	2	2	2	3
Mathematif	b 5 a 4	4	4	3	—	—
Regning	—	—	—	—	2	3
Naturhistorie	—	—	—	—	1	2
Kalligrafie	—	—	—	1	2	3
Tegning	—	—	—	1	1	2
I alt	36	35*)	35	35	35	33
Gymnastif	2	2	2	2	2	2
Sang.	Ikke bestemt efter Klasserne.					

Lærernes Timeantal, fra 1ste April 1844,
(uberegnet Vacancernes Besørgelse).

Rector: Latin 6. Græsk 4. Religion 3 . . . . . i alt 13 Timer.
 Overlærer: Latin 8 og 11. Danst 2 . . . . . — 21 —
 Udj. Ugerup: Græsk 10. Hebraisk 6 Franst 14 . . . . . — 30 —
 — Friis: Historie 14. Geographie 10. Kalligr. 6. . . . . — 30 —
 — Winther: Religion 9. Latin 21. . . . . — 30 —
 — Broager: Mathematif 20. Ehdst 8 . . . . . — 28 —

*) Græsk i 5te Klasse i Sommersemestret kun 4 Timer, og derimod 2 Timer Hebraisk (ved Udj. Ugerup) og 1 T. det Pensum af Homer, som læses iftedet (ved Udj. Ehrige), saa at Klassens hele Timeantal da har været 36 ugentlig.

**) Ehdst i 1ste Klasse oprindeligt 4 Timer, men siden, da hver Afdeling har haft særskilt Underviisning, ifkun 3 for hver.

De intermistiske Timefordelinger, som i Anledning af de indtrufne Vacancer have maattet gjøres, ere her ikke anførte.

XIII

Udj. Kruse: Latin 18. Danst 10. . . . . i alt 28 Timer.
 — Thrige: Latin 8. Græst 11. Tydst 2. Historie 4. . . . . — 25 —
 (— Riis: fra August Maaned Latin i 5te, 3die og 1ste b) 29. . . . . — 29 —
 Timelærer Holm: Tydst 6. Regning 5. Naturhistorie 3. . . . . — 14 —
 — — Ehlers: Tegning 3 Timer . . . . . — 3 —

Lectiønstabellen.

Timen.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Lørdag.
8—9.	6 Religion R.	6 Græst T.	6 Relig. R.	6b Arithm. B. a Geogr. F.	6 Relig. R.	6 Græst T.
	5 Historie F.	5 Geogr. F.	5 Historie F.	5 Relig. W.	5 Historie F.	5 Geogr. F.
	4 Græst A. ¹⁾	4 Geomtr. B.	4 Græst T.	4 Latin T.	4 Græst T.	4 Geomtr. B.
	3 Latin W.	3 Latin W.	3 Latin W.	3 Græst A.	3 Latin W.	3 Latin W.
	2 Latin K.	2 Græst A.	2 Græst A.	2 Latin K.	2 Græst A.	2 Græst A.
	1 Tydst H.	1 Danst K.	1 Danst K.	1 Naturh. H.	1 Danst K.	1 Danst K.
9—10.	6 Latin O.	6b Geom. B. a Hebr. A.	6b Hebr. A. a Histor. F.	6 Latin R.	6b Hebr. A. a Histor. F.	6b Geom. B. a Hebr. A.
	5 Græst R.	5 Latin O.	5 Latin O.	5 Latin O.	5 Latin O.	5 Latin O.
	4 Historie F.	4 Latin T.	4 Latin T.	4 Græst A. ¹⁾	4 Latin T.	4 Latin T.
	3 Arithm. B.	3) Histor. F.	3) Tydst B.	3 Arithm. B.	3) Tydst B.	3) Histor. F.
	2 Fransk A.	2)	2)	2 Regning H.	2)	2)
	1b Latin W.	1b Latin W.	1b Latin W.	1b Latin W.	1b Latin W.	1b Latin W.
1a Latin K.	1a Latin K.	1a Latin K.	1a Latin K.	1a Latin K.	1a Latin K.	
10—11.	6b Arithm. B. a Historie F.	6 Latin R.	6 Latin O.	6 Græst T.	6 Latin O.	6 Latin R.
	5 Latin O.	5 Relig. W.	5 Græst T.	5 Græst R.	5 Græst T.	5 Relig. W.
	4 Latin W.	4 Græst T.	4 Relig. W.	4 Histor. F.	4 Relig. W.	4 Histor. F.
	3 Græst A.	3 Græst A.	3 Græst A.	3 Latin W.	3 Fransk A.	3 Græst A.
	2 Regning H.	2 Latin K.	2 Latin K.	2 Græst A.	2 Latin K.	2 Latin K.
	1 Tegning E.	1 Geogr. F.	1 Geogr. F.	1 Tydst H.	1 Geogr. F.	1 Histor. T.
11—12.	Gymnastik og Sang, i 3 Hold, hvert to Gange om Ugen.					

XIV

Timen.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Freitag.	Lørdag.
2-3.	6b Histor. F. a Arithm. B.	6 Fransk A.	6b gl. Hist. T. a Geom. B.	6b Geogr. F. a Arithm. B.	6b Histor. F. a Geom. B.	6 Fransk A.
	5 Fransk A.	5 Danst K.	5 Fransk A.	5 Danst K.	5 Fransk A.	5 Tydst B.
	4 Danst K.	4 Latin W.	4 Danst K.	4 Fransk A.	4 Latin W.	4 Lat St. T.
	3) Relig. W.	3 Arithm. B.	3))	3) Relig. W.	3) Teg. E.	3) Danst K.
	2) Naturh. H.	2 Naturh. H.	2) Kalligr. F.	2) Relig. W.	2) Teg. E.	2) Danst K.
	1 Naturh. H.	1 Kalligr. F.	1 Relig. W.	1 Regning H.	1 Regning H.	1 Relig. W.
3-4.	6 Græst R.	6 Latin O.	6 Tydst T.	6 Fransk A.	6 Græst R.	6 Latin O.
	5 Latin O.	5 Arithm. B.	5 Lat. St. O.	5 Lat. St. O.	5 Latin O.	5 Geomtr. B.
	4 Arithm. B.	4 Fransk A.	4 Tydst B.	4 Arithm. B.	4 Tydst B.	4 Fransk A.
	3 Fransk A.	3 Lat. St. W.	3 Fransk A.	3) Histor. F.	3 Latin W.	3 Lat. St. W.
	2 Latin K.	2 Lat. St. K.	2 Lat. St. K.	2) Histor. F.	2 Fransk A.	2 Lat. St. K.
	1 Histor. T.	1 Regning H.	1 Tydst H.	1 Histor. T.	1 Kalligr. F.	1 Tydst H.
4-5.	6 Tydst T.	6b L. St. R. a L. St. O.	6 Danst O.	6b Lat. ext. R. a L. St. O.	6b L. St. R. a L. St. O.	6 Danst O.
	5 Lat. St. O.	5 Græst T. 2)	5 Geomtr. B.	5 Tydst B.	5 Arithm. B.	5 fri 2)
	4 Tydst B.	4 Geogr. F.	4 Lat. St. T.	4 Geogr. F.	4 Lat. St. T.	4) fri.
	3) Danst K.	3) Tydst B.	3) Geogr. F.	3 Lat. St. W.	3) Geogr. F.	3) fri.
	2) Danst K.	2) Tydst B.	2) Geogr. F.	2) fri.	2) Geogr. F.	2 Kalligr. F.
	1 Kalligr. F.	1b Latin W. a Latin K.	1 Tegning E.	1) fri.	1b Latin W. a Latin K.	1 fri.

1) 3 sidste Halvaar Græst T. 2) 3 sidste Halvaar Hebraisk A.

R. betyder Rector, O. Overlæroeren, A. Agerup, F. Friis, W. Winther, B. Broager, K. Kruse, T. Thrige, H. Holm, E. Ehlers.

Skolebibliothekets Forøgelse
siden Septbr. 1843.

- C. Cilnias Maecenas e. histor. Untersuchung v. Frandsen.
Ritterss Erdkunde von Afrika 1, 1. 2te stark vermehrte Ausg.
Berghaus Länder- u. Völkferkunde 5 Bds. 4 Lief.
Horatii epistolae c. commentario Obbarii, fascic. 5.

- Svidae Lexicon ed. Bernhardy Tom. I, fascic. 7.**
Kantés deutsche Geschichte im Zeitalter der Reformation 5 Bde.
Millins mythologische Gallerie mit deutschem Text.
Kortüms Römische Geschichte.
Fiedlers Geogr. u. Geschichte von Altgriechenland.
Gwalds hebräische Sprachlehre. 1843.
Richters Festrede im Gymnas. zu Quedlinburg.
Griechische Prosaiter von Tafel, Osiander u. Schwab. 171—172 Hefte.
Zumptii Annales vet. regnorum & populor.
Förtsch. über den deutschen Unterricht auf Gymnasien.
Jacobs Anthologia graeca cum commentario. 13 Voll.
Ruthards Plan z. Vervollständ. der gramn. Lehrmethode im Lateinischen.
Desselb. Loci memoriales.
Beckers Handbuch der Römischen Alterthümer 1ster Th.
Weilands u. Ackermanns Bibel-Atlas. 4to.
Creuzer historicor. Graec. antiquiss. fragmenta.
Demosthenis orationes Philippicae ed. Francke.
Plato über die Gesetze, übersf. v. Schulttheiß. 2 Bde.
Begeri Thesaurus numism. & gemmar. Rom. & Graec. 3 Voll. Fol.
Ewald grammatica crit. lingvæ Arab. (tilbyttet for en Doublett).
Boeckhii Corpus inscriptt Graecar. 2 Voll. Fol.
Raumers Geschichte der Pädagogik 1 u 2ter Theil.
Wiggers vocabula l. latinae primitiva.
Hallische Allg. Litt. Zeitung f. 1844 de hidtil udkomne Hefter.
Jahn u Kloß N. Jahrbücher f. Philol. u. Pädagogik. Egeledes.
Esterretn. om nye Bøger og lærde Sager. Rbh. 1756—57. 2 Dele.
Adress-Comtoirets Krit. og Nye krit. Journal 1767—79. 6 Voll. 4to.
Den Nordsjell. Almues Charakter og Skikke ved Jonge.
Schach Staffeldts Digte. Nye Udgave 2 Voll.
Udvalgte Dialoger af Plato, oversatte ved Heise. 3 Voll.
Schouvs Danste Ugeskrift fra Oct. 1843 til nu.
Suhrs samlede Smaaafskrifter af hist. og pædag. Indhold 2 Dele.
Journal for Litteratur og Kunst, 1843.
Det fyenste Fjerdingaarskr. f. Litteratur og Kritik. 1ste Bind og 2 Bds 2 Hefte.
Hundrups Skolekalender.

- Clausen den christelige Religions Troeslærdomme.
 Kohnans Skildringer af den danske Historie.
 Clausens og Hohlenbergs Tidskrift for udenl. theol. Litt. fortsat.
 Nals Grindringer af Norges Historie 2 Dele.
 Slesvig af Dirckind-Holmsfeldt.
 Regesta diplomatica. 4to.
 Thaarups Metrolog. alle Hefter.
 Ohlenschlägers Tragedier 9de Deels 2.
 Fryxells Berätt. ur Evenste Historien 11te og 12te Delen.
 Henrichsens Materialier til latinste Stile 2det Hefte. (tilbyttet).
 Danske Magazin 3die Række 2 Bds 1ste og 2det Hefte.
 Clausen om Bestyrelsen af Kirke og Skole i Danmark.
     Paa Auctionen efter afg. Geh. Leg. Raad Brøndsted :
 Vigerus de Idiotismis l. Græcæ, c. G. Hermanni.
 Valckenarii obss. acad. & Lennepli prælectt. ed. Scheidius.
 Leunep. etymolog. lingvæ gr. ed. Scheidius 2 Voll.
 Villoison Anecdota graeca. 4to.
 Boissonade Anecdota Graeca. 5 Voll.
 Jenisch Vergleich. von 14 Sprachen Europens.
 Fallmerayers Geschichte v. Morea während des Mittelalters.
 Plehn Lesbiacorum liber. Berol. 1826.
 Briefe die neueste Litteratur betreffend 1—24 Th.
 Peter Eys danske Sprogkunst.
 Historisk Kalender ved Engelstoft og Møller 2 og 3 Deel til den 1ste, som havde.
     Samt 14 andre mindre betydelige Smaaafskrifter.
 Fra Discipelbibliotheket 12 Bind der ikke brugte Bøger :
 Müllers Denkwürd. über die Politik im Revolutionskriege. 2 Bde.
 Zeitgenossen, ein biogr. Magazin v. Haffe 3ter Bd.
 Brasiliens gegenwärt. Zustand v. Wench.
 Denkschrift üb. die Ereignisse vor dem Tode Joachims I, v. Franceschetti.
 Den maroff. Keiser Ben-Abdallahs Historie ved G. Høst.
 Alex. v. Humboldts Reise in den Äquinoctialgegenden, mit Kupff. 4 Bde.
 Lallements Geschichte von Columbien m. K. 2 Bde.
 Frau v. Minutolis Reise nach Egypten m. K.

Fra den Kongelige Direction tilsendt:
foruden 27 Universitets- og Skoleprogrammer og Disputatser,

Fortsættelserne af
Erslevs Forfatter-Lexikon.

Beckers Verdenshistorie oversat af Riise.

Stephani Thesaurus Græcæ lingvæ, den nye Udgave.

Historisk Tidsskrift redig. af Molbech.

Orion, historisk Kvartalskrift.

Schouws og Eschrichts Afbildninger af Dyr og Planter.

samt

Regnskabs Oversigt for Aaret 1842. 4to.

Budget for samtlige Indtægter og Udgifter i Aaret 1844.

Den nye Matricul for Jordeiendommene i Danmark.

Bjerings Populære Mechanik.

Drstedes Oversigt over det Kgl. danske Vidensk. Selskabs Forhandlinger 1842, 43, 44, Nr. 1—6.

Fortsatte Efterretninger

om de fra Skolen siden 1816 Dimitterede tilligemed nogle Berigtigelser til de foregaaende Programmer i den Henseende.

Fra 1817 C. F. Groening Cand. medicinæ med Laud. og Alumnus paa Borchs Coll.
† 1828. s. Erslevs Forf. Lex. p. 506.

— 1818 S. G. Garde, Sognepræst til Nysted, er nu befuldmægtiget til Sognepræst til Horslunde og Nordlunde i Lolland. s. Erslevs Lex. 1 p. 486.

— s. A. A. A. Nutzhorn er Cancellist under Finantsdeputationen.

— s. A. J. F. E. Page, s. Erslevs Forfatter-Lex. I p. 550.

— s. A. H. B. Bornemann, † 1837 som Fuldmægtig i Vestindien.

— 1820 J. Christensen, tog chirurgisk Examen 1829, er Bataillons-Chirurg i Kbh.

— s. A. A. J. Schouboe, tog theologisk Attestats 1838.

— s. A. F. A. Schouboe, Gaardeier i Hads Herred, Arhuus Amt.

— 1824 E. E. Ammitzbøll, blev 1843 Herredsfoged og Skriver i Hvetboe Herred i Hjørring Amt.

— 1825 Pastor P. C. Tillisch, i Worup, 1844 befordret til Sognepræst til Herlufsholm.

— s. A. C. Koefod, er Cancelliesecretair og Fuldmægtig i det Kgl. danske Cancellie.

— 1829 Adjunct A. Winther, 1844 Sognepræst til Binding, Brørup og Brads i Arh. Stift.

XVIII

- Fra 1831 **C. F. Frølich**, er praktiserende Læge paa Thorseng.
 — **f. A. N. P. B. Haar**, har taget Seminarist-Examen.
 — 1832 **J. F. Engberg**, er 1844 bleven Personel-Capellan hos Sognepræsten i Holbek.
 — 1836 **S. B. Thrige**. f. Progr. for 1843. f. A. konstit. og 1844 virkelig Adjunct ved Roskilde Kathedralskole.
 — **f. A. P. J. Th. Haar**, er 1844 bleven Personel-Capellan hos Pastor Jensen i Saaby.
 — 1837 **C. E. A. Fibiger**, tog 1844 medicinst-chirurgist Examen med Char. Laudab.
 — 1838 **F. M. Sommer**, 1844 Cand. theol. med Char. Laudab.
 — — **C. E. D. F. Broberg**, 1844 Cand. theol. med h. illaud.
 — — **P. J. J. Sørensen**, Lieutenant ved Studentercorpsen, ligeledes.

Uf de fra Skolen i Aarerne 1841 og 1842 Dimitterede have Følgende i Aarene 1843 og 1844 fuldendt den philologist-philosophist Examen:

- Fra 1841 **I. G. B. Fritz** (som 1842 forhindrede ved Sygdom) med Char. Haud illaud.
 — — **J. G. Th. Wellendorf**, med Char. Haud illaud.
 Fra 1842 **H. G. F. Marcher** — — Haud illaud. (5 Laudd med 1 p. c.)
 — — **P. G. Th. Schaldemose**, — — Laudabilis (tutter Laudd. med 3 p. c.)
 — — **J. Th. S. Krohn**, — — Laudabilis (6 Laudd. de 2 med p. c.)
 — — **A. G. Pejde**, — — Haud illaud (4 Laudd. 5 h. illaud)
 — — **F. P. Ville-Brahe**, — — Haud illaud.
 — — **C. E. Matthiesen**, — — Haud illaud.
 — — **P. S. Seidelin**, — — Haud illaud.
 — — **J. M. Hertz**, — — Haud illaud. (5 Laudd.)
 — — **F. G. Sørensen** hindredes ved Sygdom.
 — — **C. F. M. Lunding** ligesaa begge Gange, men har nu i April taget den philol. Deel med Char. Laud. (med 2 p. c.)
 — — **N. J. C. Marcher** bestemte sig strax efter ex. art. til den militære Bane.

De i Efteraaret 1843 fra Skolen Dimitterede,

- B. E. Bloch** erholdt i ex. artium Char. Laudab. (med 5 p. c.)
C. G. Hjort — — — — Haud ill. (6 Laud. og 6 h. ill.)
C. A. Gad. — — — — Laudab. (med 2 p. c.)
C. B. E. Drholm — — — — Haud ill. Git strax efter Examen til den polytechniske Skole, og fortsætter ikke videre de akademiske Studier.)

XVIII

Disſes Specialcharakterer vare følgende:

	Danſk Stiil.	Lat. Stiil.	Græſk.	He- traiff.	Reli- gion.	Geo- graft.	Hiſto- rie.	Arith- metik.	Geo- metri.	Tydfk.	Franſk.
Bloch	Laud.	Laud.	h. ill.	Laud.	L. p. c.	Laud.	L. p. c.	L. p. c.	Laud.	L. p. c.	Laud.
Hjort	Laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	h. ill.	Laud.	h. ill.
Gab	Laud.	Laud.	h. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	L. p. c.	h. ill.	Laud.	L. p. c.	Laud.
Orholm	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	n. c.	h. ill.	h. ill.	n. c.	h. ill.	h. ill.	h. ill.

Til Univerſitetet dimitteres i denne Maaned med anbefalende Vidnesbyrd følgende Skolens ſex overſte Diſciple:

195. Carl Emil Koch, Søn af Hr. J. F. R. Koch, Landmand og Gartner paa Frederiksberg.
196. Carl Ludvig Vilhelm Kømer Nughorn, Søn af Hr. Major B. C. S. v. Nutzhorn, Branddirecteur i Roſkilde Amt.
197. August Emil Lind, Stedſøn af Politibetjent N. S. J. Lind i Roſkilde.
198. Christian Jacob Narestrup, Søn af Hr. S. S. Narestrup, Kjøbmand i Skjelſør.
199. Niels Christian Solmer Dyrlund, Søn af afg. Eier af Kallredgaarden ved Kallundborg, N. Dyrlund.
200. Victor Amadeus Neergaard, Søn af afg. Statsraad og Proprietair P. J. de Neergaard til Gunderslevholm.

Med de øvrige af Kathedralskolens Diſciple vil den offentlige Examen blive afholdt i den Orden og paa de Dage, ſom hoſſtaaende Tabel udviſer. Til at bære de mundtlige Prøver med deres behagelige Nærværelſe indbydes herved Diſciplenes Forældre og Børgere ſaavelſom enhver Videnskabsſeſter, ſom det maatte intereſſere, at bemærke, hvad Fremgang Skolens Ungdom har gjort. Ret ofte at erfare denne Deeltagelſe vil være ligesaa behageligt for Lærerne, ſom til Diſciplenes Dymuntring og Ansporelſe nyttigt. *)

Roſkilde den 20 September 1844.

S. Bloch.

---

*) Translocationen foretages i de ſenere Aar, efter Metropolitanſkolens Exempel, ikke offentlig, fordi ſaadan Offentlighed hindrer i at give enkelte Diſciple de Grindringer, ſom maatte være fornødne, men hvormed lettelig, naar det ſkeer i en heel Forſamlings Paahør, baade Diſciplenes Væresfølelſe altfor meget ſaares, og hans Forældre ikkun ubilligen krænkes. Hvad Rector kan have at advare imod eller minde om, bør ikke kunne udbringes udenfor Skolens Mure eller for Uvebkommandes Øren. Hvo der ønsker at erfare, hvad Fremgang hver Diſcipel har gjort, vil beſt kunne overtøye ſig derom ved at bibræne Examinationen ſelv, ſom er offentlig.

Examen holdes i følgende Orden.

	6te Klasse.	5te Klasse.	4de Klasse.	3die Klasse.	2den Klasse.	1ste Klasse.
D. 24 Sept. Fmdd.	Lat. Stil.	Lat. Stil.	—	Danſt Stil.	Danſt Stil.	—
Eftmdd.	—	—	Lat. Stil.	—	Lat. Stil.	Danſt Stil.
„ 25 — Fmdd.	Danſt Stil.	Danſt Stil.	Danſt Stil.	Lat. Stil.	—	—
Eftmdd.	Græſt.	—	Geographie.	—	Regning.	—
„ 26 — Fmdd.	Arithmetik.	Hiſtorie.	—	Latin.	Rl. 10 Frſt.	—
Eftmdd.	Franſt.	—	Latin.	—	—	Danſt.
„ 27 — Fmdd.	—	Latin.	Danſt.	Hiſtorie.	Rl. 10 Hiſt.	—
Eftmdd.	Hiſtorie.	Danſt.	—	—	—	b Latin. } a Tydſt. }
„ 28 — Fmdd.	—	—	Græſt.	Tydſt.	Rl. 10 Tydſt.	Geographie.
Eftmdd.	Latin.	Tydſt.	—	—	—	—
„ 30 — Fmdd.	—	Græſt.	Tydſt.	Geographi.	Rl. 10 Geogr.	b Tydſt.
Eftmdd.	—	Hebraiſt.	—	Arithmetik.	—	a Latin.
„ 1 Oct. Fmdd.	Homer iſte	detfor Hebr.	Franſt.	Danſt.	Rl. 10 Danſt.	—
Eftmdd.	Tydſt.	Arithmetik.	—	—	Græſt.	—
„ 2 — Fmdd.	—	Franſt.	Arithmetik.	—	—	Hiſtorie.
Eftmdd.	Religion.	—	—	Franſt.	Naturhiſt.	—
„ 3 — Fmdd.	Geographi.	—	Geometri.	—	—	Regning.
Eftmdd.	Geometri.	Rl. 3 Geogr.	—	—	Latin.	Naturhiſt.
„ 4 — Fmdd.	Hebr. Rl. 11.	Geometri.	Hiſtorie.	Græſt.	—	—

Lørdagen den 5te October Formiddag Kl. 9 examineres de til Optagelse i Skolen Anmeldte.